

PDF Compressor Free Version

Энхсэдэл

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

○ Нам улуунун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

2010 с.

Олунньу

27

күнэ

Субуота

№19-21

(10311)

1996, 2005, 2009 сылларга республика басты хаһыата

Республика правительствота отчуоттуур

Улуус илин энэрин үс нэһиликтэринэн — Арбынынан, Көбөкөнүнэн, Фрунзенан сылдьан Саха республикатын правительствотунан ааспыт 2009 сылга ытыгылыбыт үлэлэр отчуоттарын СР наукага уонна профессиональнай үөрэхтээһингэ министерство министрин солбуйааччы Альбина Степановна Иустинова салайааччылаах бөлөх туруорда.

Отчуоттуу кэлбиттэри «Нам улууһа» МТ баһылыгын тутууга солбуйааччы Г.В. Гуляев уонна улуус тэрилтэлэрин салайааччылары, эппиэттэх үлэһиттэрэ арыаллаатылар.

лыбата, ис дьыала министерствотыгар реформа ытыгылыбыта, электроэнергияны туһаныы боппуруоһа быһаарыллыбата, үүт, эт тутуулар сыаната тоҕо үрдээбэтэ, оскуолаҕа аат интэри, республикаҕа хостонор нефтьгазтан тоҕо солярка, бензин онорон хааччыммаппыт о.д.а. Ити ыйытыктарга төһө кыалларынан отчуоттааччылар эппиэттэри биэртэлэтилэр, хоруйдаатылар. Ол кэнниттэн Көбөкөннөр хас отчуот айыы туруорсар боппуруостарын салгыы туруорустулар. Ол курдук, катерынан хааччыйыны, электроэнергияны ититиигэ туһаны-

ри туруорустулар. Саха республикатын правительствота 2009 с. ыыппыт үлэтин «үчүгэинэн» сыаналаатылар.

Инокентий ИВАНОВ

Олунньу 24-26 кк. республикабыт правительствотун эппиэттэх үлэһиттэрэ үс бөлөххө арахан улууспут нэһиликтэригэр ааспыт сыллааҕы үлэни-хамнаһы отчуоттаатылар. Предпринимательствоны, туризмны уонна дьарыктаах буолууну сайыннарыы дьыалаларыгар министри солбуйааччы Г.И. Харлампьев салайар үһүс бөлөҕө олунньу 24 күнүгэр Салбан, Таастаах, Искра нэһиликтэригэр

Мэнэ бырайыак — олоххо киирэр

ТИМИР СУОЛ БЭРИЭТЧИТТЭРЭ — ХАПТАБАЙГА

Мэнэ бырайыактар, «Беркалит-Томмот-Дьокуускай» тимир суола, улуус олоҕор киирэн эрэллэр дьэн Мэнэ-Хаҥалас «Эркээйи» хаһыат суруйда. Тимир суол ууруллар буюр модьоботун бэлэмниргэ идэтибит «Байкалтранстрой» трест хааччахтаммыт эппиэтинэстэх тэрилтэ үлэһиттэрин вахтааах бөһүөлэктэригэр Халтабайтан чугас комбикорм собуотун утары тэнийбит. Онон сүүрбэччэ вагон үс эрээтинэн кэккэлээбиттэр.

«Биһиги коллективпыт улахан, 600-тэн тахса киһи үлэлиир, онтон манна 28 киһи кэллэ. Биирдий ыйынан сменанан солбуйсан үлэлиэхпит», — дьэн биригэдьири Александр Савинцев кэспиир. 2009 сыл сэттиньи 30 күнүттэн саҕалаан ыскылааттары, убуорунайдары, баанньык, остолобуой тутта сылдьаллар. Билигин Кытай 20 тонна уйуктаах «20 Фотона», 2 виброкаток, биер баарабай «Коматсу» бульдозер, грейдер, 3 кыра бульдозер, 2 вахта, 1 бортовой «Камаз», 2 уу таһар массына, барыта 40 техникалаахтар.

Биһиги сүөһүбүт этин сыанатын ыарырдатан сиир эттэрин, сыларын, кыһыл эттэх омул балыктарын Бурятиятан тиэйтэрэллэр эбит. Үлэһиттэр үксүлэрэ Бурятияҕа баар Северо-Байкальскай куораттан сылдьаллар. Олохтоох сахалартан, Халтабайтан 14 үлэһити уонна Аллараа Бэстэхтэн бульдозерист, суоппар, токар идэлээхтэри ылаттаабыттар. Сүрүннээн электрриктэр, инженер-механиктар, суоппар, тракторист, бульдозерист, токар идэлээхтэргэ наадыйаллар эбит. «Тимир суол да, муоста да баар буолуохтара», — дьэн эрэллээхтик этэллэр.

Онон тимир суолу туттааччылар кэлэн үлэлиэхтэх сирдэрин, дьизэлэрин оностуу тэтимнээхтик баран эрэр.

Константин ЕРЕМЕЕВ

Туһулдуур — сыһыппара!

АРЫҒЫ СОДУЛУТТАН

Ис дьыала отдела иһитиннэрбитинэн, 2009 сылга күүс өттүнэн өлүүгэ (насилъственная смерть) Нам улуунугар 74 киһи тыһына быстыбыт. Ол иһигэр арыгыттан уонна арыгыны аһары иһииттэн (передозировка алкоголя) 20 киһи өлбүт, онтон 7-тэ дьахтар. Нэһиликтэринэн ылан көрдөххө, Нам а 10, Хамаҕаттаа 4, 2 Хомустаахха 2, Партиза а, Модукка, Фрунзега, 1 Хомустаахха 1-дии.

Эмиэ арыгы содулуттан 9 киһини өлөрбүттэр. Ол курдук Хатырыкка, Үөдэйгэ, Маймаҕа, Таастаахха 1-дии, Хамаҕаттаа 2, Нам а 3. Итирэн баран 7 киһи үлүйэн өлбүт: Нам а 3, Хамаҕаттаа 3, 1 Хомустаахха 1. Саанан ытынан бэйэҕэ тиийинэн 3 киһи өлбүт: Үөдэйгэ, Маймаҕа, Нам а 1-дии. Нам селотугар 2 киһи хотуотугар чаҕайан, 2009 сылга суол быһылааныгар 8 киһи өлбүт. Суол быһылаанын таһарбыт дьон бары уруулга итирик туруктаах олохтооттар. Итирик туруктаах сылдьан айылҕа таһыттан тумнастан 2 киһи, өмтөн сүһүрэн 1 дьахтар, Таастаахха 1 киһи быстах оһолго түбэһэн өлбүттэр. Бийанан бэйэҕэ тиийиммит дьон ахсаана 10. Угарнай гаастан уонна баһарга 5 киһи тыһына быстыбыт, 6 киһи ууга былдьаммыт.

2010 сылга киирэн баран 2 киһи быһаҕынан анньыллан, 1 киһи арыһыттан сүрээҕэ тохтоон өлбүттэр. Кестөрүн курдук балаһыанньа олус мөлтөх, сыһыппаралар киһини дьиксиннэрэллэр, сэрэхэдитэллэр. Онон арыгыны элбэхтик иһэр нэһилиэнньэлээх баһылыктар, общественной түмсүүлэр о.д.а. хайысхалар үлэни күүһүрдэллэригэр ис дьыала отдела санаатын тиэрдэр.

АҒЫАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Кулун тутар 4 күнүгэр 16 ч. улуус дьаһалтатын дьэтин актовай саалатыгар РФ Художниктарын, СР Суруйааччыларын союзтарын чилиэнэ, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улуунун бочуоттаах гражданина Анна Зверева салайааччылаах «Абыла» студия төрүт уус-уран айымньытын быыстапкага аһылар. Бу студияҕа үөрэх тэрилтэлэрин үлэһиттэрэ сылдьан иһинэн умсугуйан дьарыктаналлар. Нам улуунугар салайааччынан педагогическай үлэ ветерана В.П. Иванова үлэлиир. Студия чилиэннэрэ элбэх ситиһилээхтэр. Ол курдук 2008 с. Бүтүн Россиятааҕы быыстапкаҕа, 2009 с. Москва, Иваново куораттарга, сылын айы республикатааҕы быыстапкаларга ситиһилээхтик кытыбыттар. Кинилэр үлэлэр Мирнэйгэ, Покровскайга, Булүүгэ, Кэбээйигэ туруоруллан дьон биһирэбилин ылыттар, элбэх каталогтарга киирбиттэрэ. Маны таһынан улуус дьахталларын сэбиэтин председателэ А.С. Заболоцкая таһаартарбыт «Народные мастера и умельцы долины Э сизли», НПК директора Е.В. Ядреева таһаартарбыт «Айар талаан биһигэ-Э сизли хочото» кинигэлэри «Абыла» чилиэннэрин үлэлэрэ кииргэспиттэрэ. Саха төрүт культуратын салгыыр, сайыннарар кэрэ үлэлэри кэлэн көрөрүтүгэр ы ырабыт.

В. РЫКУНОВА

Ааспыт нэдиэлэҕэ Оҕо эйгэтин түүлбэтигэр начальнай оскуола уолаттарыгар аналлаах улуустааҕы «Уолан» дьэн күрэхтэһии буолла. Күрэхтэһии 4 түһүмүһүнэн ытыгылына, барыта 16 уол кытына. Эрийсиллээх киирсии түмүгэр 1-кы миэстэни Хатырык орто оскуолатын 3-с кыл. үөрэнээччитэ Айылҕан Попов ылла. 2-кэ Хамаҕатта орто оскуолатын 4-с кыл. үөрэнээччитэ Дьулуус Григорьев табыста. 3-һү Салбан оскуолатын 4-с кыл. үөрэнээччитэ Урсун Аммосов ылла. Биһирэбил бириһинэн Партизан оскуолатын 4-с кыл. үөрэнээччитэ Владик Барамыгин наҕараадаланна. Оҕолор куоталаһыларын Түүлбэ «Краевед» куруһуогун салайааччыта Н.И. Семенова, Нам 2-дээх оскуолатын физкультурта учуутала П.П. Попов, «Түүлбэ» литературнай куруһуогун салайааччыта Л.Д. Данилова дьүүлээн сыаналаатылар. Оҕо эйгэтин түүлбэҕэ улуус таһынаах манньк тэрээһиннэри ыытара кэрэхсэбиллээх.

А. ПРОКОПЬЕВА

САЛАЛТАТТАН ТУГУ ЭРЭЙЭБИТИЙ?

Правительство отчуота киин уонна бэйэбит улууспут хаһыаттарыгар эрдэ таһаарыллан отчуоту туруорааччыларга быдан көмөлөөх буолла.

Дагылаатчыт А.С. Иустинова онортообут дагылааттарын дьон-сэргэ болдойон иһиттэ, сэргээтэ. Мунньахтааччылар ханна да элбэх ыйытыгылары биэртэлэтилэр. Олорго үксүлэригэр дагылаатчыт уонна киини кытта кэлбит салайааччылар сөптөөх быһаарылылары, эппиэттэри биэрэ сатаатылар.

АРБЫН. Кыры нэһилик олохтоохторун долгутар боппуруос элбэх. Ол курдук, кооперациялаһыны тэрийиигэ баар проблемалар, гааны, убаҕас оттуу тизийэн аҕалан, мизэстигэр харайар усулбууйаны тэрийэн хааччыйы, кыра оскуолалар дьылҕалара, ийэ тылы сайыннарыы, үүт, эт сыаната аччыгыа, үүт аналиһын туттарыга ирдэбил аһара кытаанаҕа, табыгаһа суоҕа, НСОТ-ка киириллиттинэн хамнас аччааһына уо.д.а.

Арбыннар саҕа оскуола, детсад, квартальной котельнай тутуутун, электроэнергияны олоҕор дьизэлэри ититиигэ туһаныыны, чааһынай дьизэлэри киин котельнайга холбуур үлэни ыыттарыны, электроэнергияны туһаныыга тарыбы кытыы нэһиликтэргэ намтаттарыны, үүтү, эти тутар сыананы үрдэтиини, эдэр специалисттарга олоҕор усулбууйаны тэрийэр, тупсарар туһуттан 4 квартиралаах уопсай дьэни туттарыны, кытыы сирдэргэ тутууну кауһскэ ыытары, уу таһар массынанан хааччыйары, үлэнэн хааччыйы боппуруостарын быһаарыны, оскуолаҕа автотранспорт бэриллтигин туруорустулар.

Отчуоту истэн уонна дьүүлэһэн баран мунньах кытыылаахтара правительство үлэтин «үчүгэинэн» сыаналаатылар.

КӨБӨКӨН. Бу нэһилик олохтоохторун эмиэ бу энэр атын нэһиликтэрин курдук араас үлэ-хамнас, олох-дьаһах боппуруостара долгуталлар эбит. — Сыллата туруорсуллар боппуруостара болдомтоҕо ылыл-

сырытта.

САЛБАН. Отчуоту истэ 56 киһи кэлбит. Сүрүн дагылааты истиэхпит иннинэ ааспыт сыллааҕы үлэни кэспиир киинэ көрдөрүлүөхтээҕэ, салбаннар экраннара табыллы ба к а көрбөтүбүт. Ол оннугар **Гаврил Харлампьев** додугурааччы сахалы аахпыт дагылаатын иһиттибит. Бүтэтин, тутта ыйытыгыларга киирдит. Онуоха нэһилиэнньэ: «Кэлбит дьон тугу да кэпсээбэттэр дуо?» — дьэн ыйытан бөлөх чилиэттэриттэн тыл көрдөөтүлэр. Онуоха сыананы олохтуур государственной комитет экономической управлениетын кылаабынай специалиһа **С.С. Матвеева** уот, гаас иһин төлөбүрдэр хас бырыһыан үрдэбиттэрин билиһиннэрдэ. Үлэ уонна социальнай сайдыы министрствотын пенсиянан хааччыйыы отдел салайааччыта **А.Г. Прокопьева** оҕо пособиета үрдэбитин, тыыл бэтэрээннэрэ характары эппэрээссийэтэллэригэр 15 тыһ. солк. дьэри көмө харчы көрдүөхтэрин сөбүн иһитиннэрдэ. Онон олохтоохтор кэлбит дьон туох кэпсээннээхтэрин истэн сэргээлээн баран, ыйытыгыларын биэрдилэр. Кинилэр тыа хаһаайыстыбата төһө сайдыбытын, салгынынан суол сайдар эрээри, саахал тахсарын, бултүүр сирдэри уо.д.а. ыйытылар.

Саамай элбэх ыйыты тыа хаһаайыстыбатыгар, суол тутуугу, үөрэхтэһингэ, доруобуяа харыстабылыгар киирдэ. Этингэ бизс киһи кытына. **ОДКХ Салбаннааҕы** участогун маастара **С.П. Корякин:** «Айанныыр суол куһаҕаныттан, суоҕуттан онон эбии уһук, кытыы сиргэ олоҕор буоламмыт нэһилик экономикага сайдыбат. Улуус үрдүнэн төгүрүк сыл устата биһиэхэ эрэ суол суох. Хас сыл ахсын суол тутуутун туруорсабыт. Түбэ суола бүттэбин диэбиттэрэ... кэтэһэбит, эрэнэбит.

(Салгытын 2-с стр. көр)

ыны, Тараҕанаҕа мелиоративнай үлэлэри ыыттарыны, таас оскуоланы туттарыны, оскуолаҕа автотранспорты бөрдэриини, эдэр специалисттарга анаан уопсай дьизэлэри туттарыны, үүт, эт тутуулар сыанатын үрдэтиини, специалисттар олоҕор дьизэлэри кииннээн ититиигэ киллэриини, чааһынай дьизэлээхтэргэ электроэнергияны ититиигэ туһаныны көнүллэһини, 2009 сылтан нэһилиэнньэ күүһүнэн саҕаламмыт саҕа культурнай-спортивнай киин тутуутун «Үгүө дьыала» программа тыгар киллэртэриигэ көмөлөһөрү уонна Көбөкөнгө баһаарынай депону астарыны туруорустулар. Көбөкөннөр отчуоту истэн баран ытыгылыбыт үлэни «үчүгэинэн» сыаналаатылар.

ФРУНЗЕ. Олохтоохтор хас да боппуруоһу дагылааччыкка уонна киини кытта сылдьааччыларга биэртэлээн баран кэккэ туруорсуулары онордулар.

— Тарағананы куурдууга мелиоративнай үлэлэри ыыттарыны былаанга киллэриини уонна үбүлээһини элбэтэри, өрүһү туоруур паром ороскуотун аччатыыга субсидияны көмөнү онорууну быһаарары, олохтоох дьаһалтаны «УАЗ» массынанан хааччыйыыга көмөлөһөрү, оҕо аһылыгар үбүлээһини элбэтэри, арыгыны кистээн атыылааччылары уодуганныыр дьаһаллары күүһүрдэри, үүт, эт тутуулар сыаналарын үрдэтиигэ үлэлэһэ-

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр)

Суолбутун бэйэбит тутар кыахпыт суох, оһон государство өйбүлүгэр наадыйбыт. Улахан промышленнай кыһаҕар эбэ буолбакка, кыра нэһиликтэргэ эмиэ болжомтобутун ууран көмөлөһүң». Олохтоох дьаһалтаҕа сир үлэһитэ **А.М. Жирков** халаан уутун ытарга мелиоративнай үлэлэр наадаларын этэр. Бу үлэлэр үтүмэн үбү-харчыны эрэйэллэринэн правительствоттан көмө көрдөөтө. Оскуола директорун солбуйааччы **Н.Б. Винокурова** аҕыйах үөрэнээччилээх оскуолалар салгыы айымньылаахтык үлэтиллэригэр анал программа наадатын бэлиэтээтэ.

Нэһилиэк баһылыга **Е.П. Габышева**: «2007 сыллаахха анал хамыһыһа тэрийэн суолбутун көрдөрбүпүт, сыаналаппыт. Онуоха 56 км-га 280 мөл. солк. быһыллыбыта. Биһиги ити сууманы олоочу көрдөбөпүт. Саатар саамай куһаҕан сирдэрин оноруохха. Онуоха республикатааҕы бюджет өйбүлэ наада. Бу иннинэ Түбэ суола бүтүтүгүнэ дэһэллэрэ. Билигин түбэлэр суоллара оноруллубутугар ордук биһиги үөрэр курдуктук. Быйыл баһаарынай депо тутуутун саҕалыахпыт. Кыты нэһиликтэргэ манньк сулууспа хайаан да наада. Инникитин правительство бу боппуруоһу болжомтоҕо ыларыгар баҕарабын».

Манньк этэн туран, нэһилиэнньэ ситэриилээх былаас ааспыт сыллааҕы үлэтин үчүгэйинэн сыаналаата. Олохтоохтор сүрүн туруорсуулар суол уонна мелиоративнай үлэлэр буолла. Дьон тыл этэллэрин быһыгар правительство үлэтин телевизорунан көрөн, хаһыатынан ааҕан билэ-көрө сылдьабыт дииллэр. Онуоха туораттан: «Ханнааҕы хаһыаты этэҕин. Хаһыаппыт ыйы-ыйдаан хойутаан кэлэр дии, сонуну барытын эргэритин кэннэ ааҕабыт...», — дииэн саҕаны истэммин, сэмээр дьонтон почта туһунан ыйыттым. Нэһилиэнньэ ордук «Энсиэли», «Кылым» хаһыаттары суртар да, бириэмэтигэр олох кэлбэт эбит. Олохтоох дьаһалта нэдиэлэ ахсын Намна айанныыр эрээри, почта таһар эбээһинэни суох дииэн аҕалбат түгэнэрдээх. Онон бу боппуруос болжомтоҕо ылыллара уолдыаспыт.

ТААСТААХ. Күн иккис аҕарыгар Өргөлөөхкө тийдибит. Салбанна көрбөтөх киинэбитин таастаахтар холбоон көрдөрдүлэр. Эдуард Рудых саҕатынан кэпсээп бэрт интэриэһинэй, баай ис хоһоонноох кылгас киинэни көрдүбүт. Сүрүн дакылаатчыт кэпсээһэн ону толорон, ситэрэн-хоторон биэрдэ. Тута ыйытыыга кирирдэххэ, оскуола директора А.А. Матвеев саҕа тутуула турар 80 миэстэлээх оскуолаҕа правительствоттан туох көмө баарын сураста. «Тускул» саха ынахтара турар хотон тас үлэһитэ В.И. Черов үлэлиир усулбууйалара наһаа ыраахын эттэ. Омук сиритин кэлбит ынахтарга душтаах, этэргэ дылы «евро» хотонору тутуулабыт, отгон бэйэбит саха ынахтарын иитэрибитигэр саатар кыра механизациялаах хотоннору тоҕо тутууларын интэриэһиргээтэ. Салгыы ыраахан үлэлэрэ хамнаһа кырата, болоничнай, оҕоломмут дьахтарга биер кэмнээх пособие (единовременнай) төлөмөттөрө өйдөмөттүн ыйытта.

Сугулаанга мустубут 33 киһиттэн, биес киһи тыл эттэ. Үлэ учуутала **С.Р. Москвитин**: «ОдьКХ үлэтэ кыайтарбатыттан хомойобун. Фекальнай массыналар элбэтин. Ыччаты үлэнэн хааччыы ситэ барбат. Национальнай колорит, таҕаспыт-саппыт сайдыахтаах. Правительство үлэһиттэрэ араас көрсүһүүлэргэ, холобура, отчюкка да буоллун, төрүт сахалыы таҕастаах сылдыһахтыгын наада. Сахалыы оонньуур суовун кэриэтэ. Эргиччи «Барби» дьирэ, таҕаһа-саба... Тоҕо Туйаарыма Куо, Ньургун Боотур кууку-

лалары дэлэччи онорон оҕолорбутугар оонньотор табыллыбаты? «Саха» НККК биэриилэрин сааһылаан, сахалыы передалалары элбэтин. Холбура, интэриэһинэй, манньк сөптөөх усулбууйа суох буолла да, быраас суох буолуохтаах үһү. Ол биричинэтинэн ФАП сабылына. Кырдыаас киһи дииэн суох. Эр киһи 55, дьахтар 60-чаларыгар эрэ тийэллэр. Быйыл дойду үрдүнэн Учуутал сыла. Биһиги учууталларбыт оһоһунан оттуллар дьыэҕэ ололорлор. Сэбиэскэй саҕаттан уларыйыбыт — гаас кирирдэ. Онтон атыҥна: доруобуйаҕа, иһэр ууга, атыы-кутуу салаатыгар (маҕаһыыммыт суох) туох да уларыйы суох. Республика үрдүнэн элбэх үлэ барар. Биһиги курдук кыра нэһиликкэ болжомто наада. Сыанам үчүгэй».

ОдьКХ маастара **С.К. Оконешников** баһаарынай өттүнэн олус мөлтөх хааччылыылаахтарын бэлиэтээтэ. Быһылаан буолар түбэлтэтигэр улуус кииниттэн көмө хас эмэ чааһынан кэлэн, куоттарынан сөп. Онон нэһиликкэ уу таһар массыына (водовоз) туруоруста. Мыраан аварийнай туруктааҕынан оноруулар уолдыаспытын

рык кирдээх, сайынын этэ да барыллыбат. Кыра, 200-кэ нэһилиэнньэлээх дэриэбинээҕэ уу ыраастыыр аппарат наада та суох дииэн буолар. Биһиэхэ үлэ-көмө сөптөөх усулбууйа суох буолла да, быраас суох буолуохтаах үһү. Ол биричинэтинэн ФАП сабылына. Кырдыаас киһи дииэн суох. Эр киһи 55, дьахтар 60-чаларыгар эрэ тийэллэр. Быйыл дойду үрдүнэн Учуутал сыла. Биһиги учууталларбыт оһоһунан оттуллар дьыэҕэ ололорлор. Сэбиэскэй саҕаттан уларыйыбыт — гаас кирирдэ. Онтон атыҥна: доруобуйаҕа, иһэр ууга, атыы-кутуу салаатыгар (маҕаһыыммыт суох) туох да уларыйы суох. Республика үрдүнэн элбэх үлэ барар. Биһиги курдук кыра нэһиликкэ болжомто наада. Сыанам үчүгэй».

Оскуола директора **М.В. Кригоровнича**: «Кризискэ тыа сиригэр оһорор дьон, биһиги, ордук оһустарабыт. Мин учууталларым 6-7 тыһ. солк. хамнаста-

та дьыэтигэр кыбыллан үлэли оһорор ФАП хоһун көрдөрбүттэрэ. Үлэтэ тохтуур кутталлаах дииэн эппиттэрэ эрээри, манньк түргэнник сабыллан хаалыан ким да күүспэтэх. Быраас нэдиэлэҕэ биердэ Аппааньттан кэлэн көрөн барыахтаах эбит.

Маны нэһилиэнньэ, биллэр турар, астымнат. Онон кыһалдыаһа барыта мунньулан, эппиттэҕэ үлэһиттэр кэлбиттэригэр санааларын аһаастык эттилэр, мунааралларын ыйыттылар. Ол түмүгэр наһаа чугастык ылыннан мүччү-хаччы сыаналаатылар. Тыл этэччилэртэн аҕардас бэйэлэрин нэһиликтэрин оһоһунан үлэтигэр сыана быспыттар мөккүөрдээх.

Л. УВАРОВСКАЯ

БӨТҮН. Үгэскэ кубулуйбут СР бырабытылыстыбатын отчуота Нам улууһугар олунньу 24 күнүттэн саҕаланна. Бөтү нэһи-

турбалара тоҕо баран икки улахан авария буолбутун итиэннэ саахал сайын буолар түгэнигэр туох миэрэ, үлэ ылыллыаһын, республикаҕа самолет о оһор завод курдук улахан боппуруостары тумнубатылар. Олохтоохтор барытыгар эппиэт, харда тыллары туһааннаах салайааччылартан иһиттилэр.

Кэпсэтиигэ аҕа саастаах дьон кыттан санааларын эттилэр. Тыл эппит дьон нэһилик дьылытыгар туох кыһалдыа баарынан туруорустулар. Ол курдук, оскуола малоконспективнай оскуола ахсааныгар кириригэр, эргэ дьизни сөргүтэн шлакоблочнай сыах о оруу, «Илгэ» бырабылыбыт дьэтин туһаҕа таһаарыы, үтүө дьыала чэрчитинэн национальнай көрү нэри сайыннарыыга спортивной зал тутулунаһына балансын кимиэхэ эмит сыһыарыы, культура эйгэтигэр материальной-технической базаны бөһөрөтүү, физкультура, военной үөрэтүүгэ болжомто, спорду сайыннарыы, оттуур ходоһа уутун суох тыныы, кумааҕы собуота, улуу өрүһү киртиппэт туһугар Россия таһымыгар үлэ. Этиилэри болжон истэн баран Никифорова Е.П. боротокуолга киллэрэн салгыы бырабытылыстыбаҕа үөрэттиллэн үлэ барыаһын эттэ.

Нэһилик дьонно бырабытылыстыба, улуус нэһиликтэргэ болжомто уураһын, үгүс тутуу барарын астына көрөллөрүн, бары биер ситиминэн үлэтиллэрин бэлиэтээн туран СР бырабытылыстыбатын үлэтин «үчүгэйинэн» куоластаатылар.

МОДУТ. Салгыы бөлөх Модут нэһилиэтин дьонугар үлэни-хамнаһы отчуоттаата. Кэлбит дьон дакылааты биер тыһынан интэриэһиргээн иһиттэ. Бастакы боппуруоһу элбэх оһолоох, пенсионер Р. Винокурова газ сыаната икки бүк ыараабытын, Хатырыкка тийэр асфальт суол, сытар балыһа, эдэр ыалга туох көмө баарын ыйытыгыттан саҕалаата. Салгыы Модут нэһилиэтин дьонно Россияга Учуутал сыла биллэриллибитинэн сибэстээн үөрэх эйгэтигэр үгүс долгуйар боппуруостарын туоһуластылар: үөрэтири ныматыгар туох уларыыы кирирэн сөбүн, сайыы сыһына а үлэлэ-эбит дьо о хамнас, Кытайга цирковойга үөрэнэр оһолор кэллэхтэринэ туох көмө о оһулу-оһун, Музыка үрдүкү оскуолатын «дьылыта», оһоити аһылыга, оскуола иһинэн кооперация тэриини, хаалыылаах оһолору үөрэтиигэ чаас, учууталларга дьыэ. Учууталларга дьыэ тутуу-туу туһунан Никифорова Е.П.: «2010 сылга- Учуутал сыһынан республика учууталлары дьизөн хааччыыһыга 171 мөлүйүөн үп көрдө. Бу көрүлүбүт үп куоракка буолбакка, улуустарынан тыһырыллан субсидия быһыытынан тарҕаныа. Бэриллэр бэрэ-эдэгэ уонна балаһыанһата тутуу министрствотын кытта о оһулан кулун тутарга бигэр-гениэһтэхтэ», — дииэн иһитиннэри-битин уонна А.И. Ильин «улууска эдэр ыалы дьизэннэн хааччыыһы программаҕа 5 мөлүйүөн үп көрүлүбүтүттэн 70% эдэр учууталларга бэриллээҕэ» дииэн эппитин дьон астына иһиттэ.

Тыа хаһаайыстыбатыгар үгүс боппуруос кирирдэ, ол курдук, сылгы-сөүһө иһититигэр субсидия көрүлүбүтэ, бүтэйдэ-эһин, ойууру ыраастаһын, кооперация.

Этиилэргэ тохтоотоххо, Хатырыкка диэри суолу, бырабылыбыт сирдэри туһаҕа таһаарыыны, заврканны арендаҕа ылан үлэлэтиини, Харбаайы резерваты үөрэтиини, 2012 сыл кэнниттэн са а оскуола тутуутун инвестпрограммаҕа киллэрэргэ туруорустулар. Маны таһынан, В.К. Колесов дьовус бизнэһи өйөөһүн хайысхатыгар «эргэ баанньык дьизин мастерской о остон эдэр дьону үлэлэтиэм, үөрэти-эм, кэлин улууска туһалаах идэ-лээх дьон буолуохтара» диэбитин биһири иһитилэр уонна улуус таһымыгар быһаарылы-аһын мэкитилээтилэр.

Отчуоту олохтоохтор истэн, хайбабыл тылларынан дьүөрэлээн биер санаанан «үчүгэйинэн» сыаналаатылар.

М. САВВИНОВА

САЛАЛТАТТАН ТУГУ ЭРЭЙЭБИТИЙ?

ыйда. Дьаһалта тыа хаһаайыстыбатын специалиһа **А.В. Бочкарев** киин улуустартан Таастаахха саамай элбэх саха сөүһүтэ иитиллэринэн, инникитин саха бороудата тупсарын, сайдарын туһугар аһыгы ирдэбиллэргэ эппиэтиир хотон тутуута наадатын эттэ.

Куоластаһын түмүгэр биер киһи үчүгэй, 32 киһи туйгун сыананы биердэ.

ИСКРА. Мунньах киһэ 8 чаастан саҕаланна. Олохтоохтор үүккэ дотация сыаната хаһан үрдүүрүн, бэйэ дьыалатын тэринэргэ ааспыт сылга улууска төһө суума тыһырыллы-бытын, тыыл бэтэрээн-нэригэр Кыайыы 65 сылын көрсө туох көмө көрүллэрин, «Туймаада-лизинг» нөһүө сылгыга төһө харчы көрүллэрэ, улууспутугар туризм сайдытыгар туох үлэ ыйытылларын интэриэһиргээтилэр. Ыйыталларын быһыгар тыа хаһаайыстыбатын министрствоттан эппиэттээх үлэ-һиттэр кэлбэтэхтэригэр хом санааларын биллэрдилэр.

Кэпсэтиигэ балай да киһи кытынна. **И.Н. Эверстова**, «Күрэн Ат» ТХПК салайааччыта: «Быйыл «Туймаада-лизинг» нөһүө молодняк ылыыга харчы көрүлүүн наада. Үүккэ көрүллэр 17 солк. дотация социальнай да ороскуотун саппат. Онон чааһынай ыаллар сөүһүлэрин аччатын эрэллэр. Тыа сиригэр оһорор дьонго көмө быһыытынан, тыа хаһаайыстыбатын салаатынан сөптөөх дотацияны көрүн. Оскуолабыт акылаата хамсаан иннэри түһэн сууллара чугаһаата. Билигин оптимизация дииэн ааттаннар кыра оскуола үлэлэрэ тохтотуллар кутталланна.

Онон инникитин программалары кыра оскуола кыһалдыаһынын учуоттаан, хайдах балаһыанһага түбэһитэрин эрдэттэн көрөн-истэн онорун. Манна 9 кылаастаах оскуола толору үлэлиир кыахтаах. Билигин оҕо былдыаһыта барар. Таастаах, Аппааны көрдүүр. Онуоха оһолор айаннарыгар, атын сиргэ тийиэн оһолорлоругар эрэйи көрөллөрүн ким да аахайбат, санаабат даҕаны. Үлэ нэһилиэнньэ оһоһунан таһымынан сыаналаныахтаах, мин отчуоту ортоно сыаналыбын».

М.А. Аммосова, учуутал: «Нэһилиэнньэ доруобуйатын туруга мөлтөх. Иһэр уубут ыны-

ахтар. Искра саамай улахан кыһалдыа — ФАП уонна оскуола ФАП үлэтин саҕа дьыл кэнниттэн тохтотуллар. Оскуола баар буоллаһына, нэһилик баар. Саҕа оскуолабыт тутуута тэтимин ыла буоллар. Улуус баһылыгын көмөгүнэн сыбаайата түстэ. Учууталлар, биһиги, оһоһунан оттуллар квартираҕа оһоробуттан сонньуабыт. Манна кэлэр бөлөҕү ким тыһыран ытыры? Тустаах нэһилик кыһалдыатын көрөн наадалаах дьону ытыгарыт буоллар. Олох ырыы-ры, онуоха кыра нэһилик өрүү арылланан хаалан иһэр. Сыана — орто».

Нэһилик баһылыга **Е.И. Николаева**: «Оскуолаҕа оҕо ахсаана аҕыйаыр. Учуутал хамнаһа үөрэнээччи билиитинэн үрдээн, ахсаан буолбакка, хаачыстыба болжомтоҕо ылыллыан наада. Тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар ынах төбөтүгэр дотация биэрэллэрэ буоллар. Үүккэ, эккэ техникский регламент нэһилиэнньэ наһаа күүскэ атахтыыр. ФАП сабыллыгытыгар нэһилиэнньэ олус улаханньк долгуйда. Балаһыанньытын өйдөөн улуус баһылыга ирдэбилгэ эппиэттиир 64 кв.м иннээх ФАП дьизин тутууга көмөлөһүөх буолла. Бэйэбит үһүгүнэн-харчыбытынан дьыэбит кыаттарбат туруктаах, онон правительствоттан тутууга көмө көрдүүбүт».

Куоластааһынга 10 — орто, 11 — үчүгэй сыанабыл бэрилин-нэ. Сүрүн туруорсуулар оскуола уонна медпуун тутуута буолла.

Соторуотаҕа улуус баһылыгын отчуота тийэ сырытта-һына бөлөххө олохтоох дьаһал-

лизегэр 2009 сыллааҕы отчуоту үөрэх министирин солбууааччы Никифорова Евдокия Павловна бөлөҕө о ордо. Киини сэргэ улуус баһылыга А.И. Ильин бөлөҕө сылдыстыа.

Сүрүн дакылаакка республика социальнай-экономической салааларынан туох үлэ барбытын, төһө үп туохха тутулу-бутун, мэ эбырайыктар тустарынан барытын иһитиннэрдэ. Ити сыһыһара оһууран туох үлэ барбыта сиһили кэпсээнэ уонна экра а хроникальнай-документальнай киинэ көһүннэ.

Чуолаан Нам улууһугар ааспыт сыллааҕы бырабытылыстыба отчуотугар 13 сүрүн этии боротокуолга кирибиттэн 12-тигэр үлэ барбыт, Искра-Салбан суолун о оһуута били итэ быһаарылла сылдыар. Былырыы ы сыл түмүгүнэн, бырабытылыстыба Нам улууһугар нэһилиэнньэ бырыһыаныгар таһаардакка, хайа да улуустааҕар үгүс үбү көмөлөспүт. Ол курдук, поликлиника, суут, милииссийэ, кырдыаастар, 30 кыбартыра-лаах оһорор дьыэ тутуутугар, өрөмүөнүгэр, Ыччат кыбаарталларыгар, нэһиликтэргэ суол, газ ситимигэр, тыа хаһаайыстыбатыгар о.д.а. барыта 550 мөлүйүөн сууманы инвестициялаабыт. Хас да киһи хастыы эмэ ыйытыгы биердилэр. Дьон ордук туохха интэриэһиргиир эбит диир буоллакка, хатырыкка диэри асфальт суол, өрүс киртийи-итэ, иһэр уу стандартка эппи-эттээбэтин, туох барыта ырыы-ры, онтон эт-үүт сыаната тоҕо үрдээбэтин, эмп хаачыстыбата, культура эйгэтэ, «Сахаинвест» дииэн тэрилтэ баарын-суоһун, «Саха Билии Банк» акциятын туһунан туоһуластылар. Нефть

— **Айсен Сергеевич, «электронной правительстве» общество уонна государство хардарыта сыһыаннара сайдарыгар төһө көмөлөһөбү?**

— Сэтинньигэ Федеральной Мунньахха Анал суругар президент Д.А. Медведев информативной технологиялары сайыннарыны дойду салгыы сайды-

2009 сыл устата Российской Федерация салалтата административнай реформага ураты болдомтотун уурбута. РФ Президентэ 2015 с. диэри государство о оро бары өлөрүн электроннай көрү эр көһөрөргө сорук туруор-
PDF Compressor Free Version

итэбэстэри туоратыыга, ону сөргө бириэмэни уонна үбү-харчыны экономиялааһы а туһаайыллаллар.

Информационнай технологиялары киллэри мань таһынан былаас органнарын бэйэлэрин уларытыыга, ис процесстарын уонна процедураларын тупсарыыга уонна судургутууга тиэрдиэхтээх. Информатизация административнай реформаны кытта холбуу ытыллан, государствонь салайыы оптимизациятыгар туһаайылыахтаах.

— **Айсен Сергеевич, үп министр эрдэххинэ республика бюджетэ «дьэ кир», аһаҕас буоларыгар, э килэ суох толо-**

олохтоох бэйэни салайыныы органнарын, туругар болдомтотун тардыахпын баһарабын. Административнай регламнар билли ээ э диэри суолта тыгар эрэ о оһуллаллар. Бу хайысхаба регламнарда ирдэбили кытаатыннар уонна кэ этэн биэриэхпит, мань таһынан толорууларын кэтиир мониторинг механизма киллэриллибэ.

— **Бүтэһигэр — биниги республикабытыгар барыл олоххо кириштигэр туох практической тумуктэр уонна чугас өттүгэр туох соруктар баалларый?**

— Российской Федерация салалтата регионнар иниллэригэр туруорбут соруктарын олох-

Айсен НИКОЛАЕВ:

«ЭЛЕКТРОННОЙ ПРАВИТЕЛЬСТВОНЬ» ТЭРИЙИ ДЬОН ТУҔУГАР»

тын биир басты хайысхатынан ааттаабыта. «Электронная Россия» программа сүрүн сыалынан информационнай уонна телекоммуникационной технологиялары маассабайдык киллэрэн экономика, государственной уонна олохтоох управление үлэлэрин көдүүһүн үрдэтии буолар. Государство үлэтэ гражданныр диэки туһаайыллыа. Ол аата государство уонна гражданныр хардарыта сыһыаннарыгар биер түнүк принципэ киллэриллэр. Гражданныр наадатын толуйаары ведомствоттан атын ведомствога ысыраапкалары таппакка, государство органнарда биллэриэн эрэ наада. Оттон докумуоннары ылсыы-бэрсии кинитэ суох уонна ыбылыбыт болдьооххо о оһуллуоҕа. «Электронной правительствонь» тэрийигэ ааспыт сыл ахсынны 23 күнүгэр буолбут РФ Государственной советын мунньаҕа анаммыта.

— **Айсен Сергеевич, «электронной правительстве» диэн чопчу тугу ааттылларый уонна киһи өлөрүн хайдах туһаныахтаахтуй?**

— «Электронной правительстве» диэн государственной былаас органнара информационнай технологиялары киэ ник туһанан тэрилтэлэр уонна гражданныр государственной өнөн туһаныларын, госорганныр үлэлэрин түмүгүн иһитинэриини түргэтиэн уонна судургутан, са а таһым а таһааран үлэлэрин тэрийиилэрэ өйдөнүлэр. «Электронной правительствонь» кытта сибээстэһии былаас органнарын Интернет-сайтарын не үө, ону сөргө государственной уонна муниципальной өлөр Интернет-порталларын не үө электроннай көрү үнэн хааччылыахтаах.

Почталарга, библиотекаларга, телеларга, библиотекаларга о.д.а. табыгастаах миэстэлэргэ дьон-сөргө Интернетке кириэр кыахтаахтара. Сааһырбыт, хааччагыммыт кыахтаах дьон о сотору кэминэн телефонунан өнү о оруу кииннэрэ тэриллэхтэрэ, ону таһынан өнү о оро элбэх функциялаах кииннэр үлэлиэхтэрэ. Маньнык, республикабытыгар бастакы элбэх функциялаах киин Дьокуускайга, уруккута «Детский мир» маһаһын дьытитигэр быйыл саас арылыахтаах.

— **Саха сирин олохтоохторо били и гос. ө өлөр хааччытылларый?**

— Республикага ытыллыбыт социологической чинчийи көрдөрбүтүнэн, нэһилиэнньэ гос. ө өлөрү о орууну үрдүктүк сыаналаабат. Докумуоннары о орууга бюрократической моһоллор уонна сыһылыы-соһуллуу баарын дьон сөбүлөбөт. «Электронной гос. ө өлөр» бу

рулларыгар элбэи о орбуу. **Үп министрствота республика финансовоной структураларын информационнай хааччылыыга спутниковой сибээһи активнайдык туһанар буолбута. Онтон ыла эн көрүүлэри уларыттылар дуо уонна билигин тугу киллэриэ этэй?**

— Кырдык, урут да, биллигин да дьэ кир уонна аһаҕас общество сүрүн инструментаһын гражданныр государственной бюджетты тырыыга уонна булааннааһы а кыттыларын ааҕабын. Ол иһин «Саха республикатын аһаҕас бюджетин» барылын о орон олоххо киллэри наадалаах. Оччоҕо бюджетты тырыыгы государственной былаас даҕаны, государственной да, чааһынай да тэрилтэлэр уонна гражданныр кыттылаах ытыллыа. Тигэһэр, «Аһаҕас бюджет», мин санаабар, республика государственной былааһыгар нэһилиэнньэ итэҕэлин үрдэтибэ.

— **«Электронной правительстве» барылын олоххо киллэри туох ыарахаттардааһый?**

— Бу соругу олоххо киллэри уустуга диэн, биер кэлим системнай сыһан эрэйиллэр, организационной уонна технологической да өттүнэн, нормативнай-правовой өттүнэн эмиз. Былаас бары таһымнара сүбэлэһэн уонна биер тэ ник үлэлиллэрэ улахан суолталаах. Олохтоох дьаһалтала баһылыктара бу боппуруоһу өйдүүлэриттэн уонна инициатива көтөбөллөрүттэн элбэх тутулуктаах.

Сүрүн мэхэйинэн Интернет биниги гражданнырбыт олохтооругар ситэ кириэ илгэ буолар. Биһиэхэ, Дальной Востока, сибээс хааччытыбата олус мөлтөх. Сыаната да ыарахан. Онон биниги уонна атын регионнар РФ правительствотыгар цифровой өттүнэн тэ э суох буолууну суох о орогоч чопчу этиилэри киллэрибэ.

«Государственной (муниципальной) ө өлөрү о орууну уонна государственной (муниципальной) функциялары толорууну тэрийи уопсай принциптэрин туһунан» федеральной сокуон ылылынаҕына, федеральной таһым а манна баар сыһыаннары бэрээдэктиир нормативнай база о оһуллуоҕа. Сокуон барыла Госумаҕа манна ыаҕы ааҕыны ааста. Ол эрэн электроннай докумуоннар статустарын, электроннай илии баттааһыны туттуу бэрээдэгин, ведомстволар икки ардыларыгар информационнай хардарыта дьайсыы юридическэй суолтатын чааһыгар сокуон ситэриллэн наада.

Республикатааҕы нормативнай-правовой база өттүгэр, ситэриллэх былаас органнарын үлэлэрин регламнардын, ордук

хо киллэрэр инниттэн СР Президентэ В.А. Штыров «электронной правительствонь» тэрийиини СР Президентин уонна правительствотын административтыгар сүктэрдэ. Президент соруудаһын толорон республика государственной органнарын уонна тэрилтэлэрин ө өлөрүн Реестрэ быһаарылына, онно олобуран электроннай көрү э этабынан көһөрүү булаана о оһуллуоҕа. Ону таһынан республика президентин 26.01.2010 с. 1803 №-дэх ыйааһынан гражданныр уонна тэрилтэлэргэ государство ө өлөрүн электроннай көрү үнэн тиксэри инфраструктуратын тэрийи «СР Президентин информационнай киин» ГУ-га сүктэрилиннэ, киһиэхэ тирэһирэн «электронной правительствонь» салайар региональной киин тэриллибэ. Эмиэ бу ыйааһынан Информационнай киин э республика ситэриллэх булааһын органнарын уонна киһилэр салайар тэрилтэлэрин наадаларыгар таһаарды хааччылыыга, үлэлэри ытытыга, информатизация эйгэтигэр ө өлөрү о орууга сакаастары тарбаталыырга государственной заказчик функцията сүктэрилиннэ. Ол эбэтэр республика ситэриллэх булааһын органнарыгар информатизация бары процесстара — техниканы уонна программнай обеспечениены атылаһы, электроннай докумуоннар эргирдэрэ, дааннардар базалара, электроннай цифровой илии баттааһын — кииннэниэхтэрэ.

Быйыл государственной ө өлөр биер кэлим федеральной порталларын (аадырына www.gosuslugi.ru) утүгүннэрэн государственной (муниципальной) ө өлөр республикатааҕы Интернет-порталлара үлэбэ кирибэ. Быйылгыттан күүһүгэр кирибэ «Государственной уонна олохтоох бэйэни салайыныы органнарын үлэлэрин туһунан информацияны ылар кыағы хааччылыы туһунан» федеральной сокуон ирдэбиллэрин толоруу били и соруктунан буолар. Государственной органнар үлэлэрин, нормативнай-правовой акталаар, о оһуллар ө өлөр тустарынан сибидиэннэлэри ылар кыағы хааччылыы былаас уонна общество икки ардыларыгар хардарыта дьайсыы хааччытыбатын уларытыыга тиэрдибэ, гражданныр государство олоҕор кыттылыагыгар көмөлөһүбэ, ылыллар быһаарылар дьэ кэтик өйдөнөлөрүн үрдэтибэ. Бу сокуону олоххо киллэрэр инниттэн республикабыт президентэ анал тэрээһиннэр булааннарын бигэргэспитэ.

Евгений ЕРМОЛАЕВ
(«Якутия» хаһыаттан)

Сокуону билиэххэ, тутуһуохха уонна туһаныахха СУДЕБНОЙ ПРИСТАВ СУУТУ КЫТТА ҮЛЭТЭ

Судебной пристав суукка процесс кыттааччыларын кэлиллэрин хааччылар уонна суут быһаарыытын толорор дуоһунастаах сирэй быһыытынан өссө былыргы нуучча государствотын суутугар биллэрэ.

«Судебной приставтар туһунан» диэн федеральной сокуон 1 ыст. олобуран судебной приставтарга РФ Конституционной суутун, байыаннай куустар, арбитражной сууттар о.д.а. сууттар үлэлэрин олохтоммут бэрээдэгин хааччыыны, ону таһынан толорор производствотуһунан федеральной сокуонунан көрүллүбүт суут акталаарын, атын органнар акталаарын толоруу соруктара сүктэриллэр.

Нам уллуһун суут үлэтигэр олохтоммут бэрээдэги хааччыыны судебной приставтар Нам оройуонун 21 №-дэх судебной учаастагы уонна СР Намнааҕы оройуоннай суутун административной зданиеларын куттала суох буолууларын хааччылар. Оройуон отделын штатнай единицата 4-кэ тэ нэхэр. Приставтар старшай судебной пристав ыйылыларын уонна дьаһалларын ситэртэрэн уонна сулууспаларын быраабылаларыгар олобуран үлэлиллэр. Ол эбэтэр суут миэстэтигэр, сулууспа дьыэлэригэр, миэстэлэригэр баар дьон личностарын бигэргэтэр докумуоннарын бэрэбиэркэлиллэр. Суут, судебной приставтар сулууспалара, судебной пристав-толорооччу ы ырыбт дьон кэлбэт буоллактарына эмиз докумуоннарын бэрэбиэркэлиир. Сорох дьон судебной пристав докумуону бэрэбиэркэлиир бырааба суох диэн сыһа өйдөбүллээхтэр.

Суукка дьыаланы көрүү кистэлэ э суох, түргэн уонна сирдэх буолуоҕа. Уксүгэр туоһу киһи суукка кэлбэтэҕиттэн суут процеһа уһуур-кэ иир, буруйа быһаарылла илик киһи хаайыыга сытар болдьоҕо уһуур, атын туоһу дьон суукка иккистээн ы ырылаллар. Көрдөрүүлэри биэриэхтээх туоһу киһини суут процеһыгар судебной пристав судьяга сөптөөх дьаһалы биэрбитин кэһэн тутан аҕалар. Суукка күүс өттүнэн аҕалылыыт дьон судебной пристав дьайыытын сыһанан ааҕар эбэтэр сөптөөхүн ылыммат буоллактарына судьяга, прокуратурага, старшай судебной пристава ы сүөн сөп. Онтон докумуону бэрэбиэркэлээһин туһунан этэр буоллаха, судебной пристав суукка ким уонна тугу сыаллаах кэлбитин билэр эбээһинэстээх. Маньнык процедура сокуо а олобуран киһи личностун быһаарар сыалтан о оһуллар. Ол тынан баран суут дьыэтигэр баар эрэ гражданныр бэрэбиэркэлиир.

2009 сылга суукка судьялар, сэтээтэллэр, суут процеһын кыттааччыларын куттала суох буолууларын хааччыыны киирибэ 1273 сайаапка толорулунна. Суут уурааһынан суукка аҕалылыыт киһи ахсаана 48, толорооччу-судебной пристава 341 киһини тутан аҕалыттар, толорулар дьайыыларга толорулар производствоту ахсаана 1388, 23 административной быраабы кэһи булуллубут уонна тохтолуллубут.

Россия судебной приставтарын федеральной сулууспата физическэй бөлөмнэнигэ уонна спорка улахан болдомтотун уулар. Физическэй бөлөмнэни профессиональной бөлөмнэни биер сүрүн көрү үнэн, судебной приставтары үрөтии уонна иити улахан суолталаах уонна сүрүн чааһынан буолар. Физическэй бөлөмнэни сүрүн сыалынан судебной приставтар служебной эбээһинэстэрин толорулоругар суукка куттал суох буолуутун хааччылар инниттэн күүстэрин, анал средстволары уонна ытар сэби-сэбиргэли туһаныларыгар наада.

Билигин судебной приставтар араас спортивнай тэрээһиннэргэ актыыбынайдык кытталлар. Ол курдук «Ленскэй нэһилик» МТ ытар тэрилтэлэр спартакиадаларыгар волейболга, мас-ресли э, канат тардыһытыгар, саахымакка, остуол тенниһигэр, хапсаҕайга о.д.а. көрү нэргэ кытыннылар.

2002 сылтан Россия судебной приставтарын федеральной сулууспата сылын аайы спартакиадалары тэрийэн ытар. Сылын аайы комплексной единоборствоту чемпионаттар ытыллылар. Бу чемпионат 2007 сылтан спорт ведомствотун көрү үнэн буолар.

В.РЫКУНОВА

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

МАССАБАЙ СПОРДУ КӨБҮЛЭЭН

Олунньу санатыттан, хас өрөбүл ахсын, араас ис хоһоонноох күрэхтэһиилэр ытыллан дьон-сөргө болдомтотун күүскэ ылааллар. Чахчы, маассабай спорт декадата диэх курдук. Ордук бу ааспыт субуотага өрөбүлгө күрэхтэһии хойуутук тэрилиннэ.

Волейбол күрэхтэһиитэ түмүктэнэтин, остуол тенниһигэр күүс былдыастылар. Бэлиэтээн эттэххэ, бу хас биридди нэһиликкэ маассабайдык сайдыыт спорт көрүгэ. Онон да буолуо, олунньу 13-14 к. Граф Бьэрэгэр ытыллыбыт улустаагы чемпионатка 15 нэһилик кэлэн кытынна. Тэйиччи сытар Таастаахан, Арбынтан, Көбөкөтөн, 2 Хомустаахан тийэ кэлиилэр. Дьахталлар 15 хамаандан күрэхтэстилэр. Үс бастыны: Ленскэй нэһилик (1 м.), НПК (2 м.), Хатын Ары (3 м.) ылылар. Хамаатта — төрдүс, НПЛ — бэһис, Хатырык — алтыс, 2 Хомустаах — сэттис, Арбын — ахсыс, Көбөкөн — тохсус, Таастаах — онус. Эр дьонго 16 хамаанда оонньоото. Бастынарныан: Ленскэй нэһилик (1 м.), Хамаатта (2 м.), НПК (3 м.) буолулар. Оттон Көбөкөн — төрдүс, 2 Хомустаах — бэһис, Хатын Ары — алтыс, Хатырык — сэттис, 1 Хомустаах — ахсыс, Никольскэй — тохсус, Таастаах — онус.

Эмиэ бу күн оҕо спортивнай оскуолатыгар Н.К. Алексеев бириһигэр күнүл тустууга оворолор республикатааҕы турнир буолан ааста. Манна биниги уолаттарбыт куһаҕана суохтук туһуннулар. 26 кг Парников Арылхан, 28 кг Винокуров Эрэл, 35 кг Бережнев Слава, 55 кг Кондаков Сеня, 55 кг үөһэ Парников Артур I миэстэлэри ылылар. 32 кг Эверстов Айылдан, Прокопьев Петя, Никитин Афоня үһүс миэстэлэри ситистилэр. Бу турнирга 11 улустун уонна Дьокуускай куораттан барыта 151 эдэр бөҕөс кэлэн туһунна.

Биниги улуспутун сөргө Амма Покровкатыгар боксага уолаттар ортолоругар республикатааҕы турнир ытытылына. Сэттэ улустун 120 боксер кэлэн күөн көрүстэ. Кинилэр истэриттэн 64 кг Сивцев Валера — I, 32 кг Терентьев Миша, 38 кг Захаров Степа үһүс миэстэлэри ылан кэлилэр.

Оттон Майага ытытылыыт Р.И. Цыпандин кэриэһигэр хапсаҕайга республикатааҕы турнирга 90 кг Семенов Вадим, бэтэрээннэргэ 60 кг Петр Ядрихинский, 70 кг Николай Парников I миэстэлэри ылылар. Манна 15 улустун 150 бөҕөс кириистэ, кинилэртэн 33 киһи хапсаҕайга СР спордун маастарда бааллар.

Бэлэмнээтэ Л. УВАРОВСКАЯ

Улуу Кыайы 65 сылын көрсө

СЭРИИГЭ КӨРДӨӨН БАРБЫТА

«Нам оройуонун Хатын Арыы нэһилиэтин «Гирбэх» диэн участкастагар 1927 сыллаахха ахсынны 5 күнүгэр дьадаҥы кэргэнгэ төрөөбүтүм. Аҕалаах ийэм 1932 с. артыалга кириэн, биллигин Искра олоһор сиригэр көһөн кирибиттэрэ. Аҕам колхоз араас үлэтигэр — отчут-масчыт, мас-тимир ууһунан, онтон ийэм ыанньыксытынан үлэлэбиттэрэ.

1934 с. II Модут нэһилиэгэр, билигин Бөтүгү алааһынан биллэр сиргэ 4 кылаастаах оскуолаҕа маҥнайгы кылааска үөрэнэ кирибитим. Мин ол оскуоланы 1938 с. бүтэрэн Нам киинигэр үөрэнэ кирибитим. Үөрэнэр сылларбар кыһынын оскуолаҕа үөрэнэн, сайынын улахан дьону кытта окко үлэлээн тахсарым. 1941 с. 6-с кылааска үөрэнэ сырыттаһына, улахан дьону кытта биригэ оскуола пааркатыгар мунһан баран, сэрии буолбутун туһунан биллэрбиттэрэ.

Онтон ыла олохпут улларыан улахан дьон курдук сылдыбыттыбыт. Оччолорго Хатын Арыы нэһилиэтин сэбиэтэ Кыһыл Дэриэбинэҕэ хонтуораланан үлэлиирэ. Сэбиэт секретара Армияҕа барбытыгар миигин сайын ортотуттан сэбиэт секретара онгорбуттара. Ол иннинэ колхозка табельщик-учотчут диэн үлэҕэ сылдыбытымы. Күһүн оскуолаҕа үөрэнэ кэлбитим. Улахан уолаттар уонча күн икки учуутал хамандьырдаах мыраан үрдүгэр оскуола оттор маһын кэрдибиттэр. Мас кэрдийтэ бүтэн, үөрэнэ сырыттаһытына, нууччалы билбэт дьону «байыаннай всеобуч» диэн ааттаан нууччалы хамаанданы истэр гына үөрөспүттэрэ.

Сэттис кылааһы бүтэрэн дьибэр тахсаппын кытта колхоз председателэ көрсөн: «Сарсын Намга үлэли барабын», — диэтэ. Сарсыныгар Намга барбытым. Ирина Дмитриевна Попова диэн бухгалтер кыыс: «Эн миигин кытта үлэлигин, онно сарсын Таастаах маҕаһыныгар остаток уста барабыт. Мин эйигин үөрэтиэм. Онтон бэйэң үлэлиэң», — диэтэ.

Таастаахха иккиэн биер атымэнэстэн айаннаабытыбыт. Онтон ыла, ол сайыны быһа, наспо үлэһитэ буолан маҕаһынар кэрийэн таһыстым. Ол быһыгар колхозка үлэлэтэллэр. Сарсыарда эрдэтэн киһэ харанга буолуор диэри наар үлэлиирим. Аны колхозка үлэһит тийбэт буолан, колхозка үлэли бардым. Ас-таҕас тийбэт, тонгуу-хатыы да элбэх, аччыктааһын да баара. Ол да буоллар үлэлиир үлэни кимнэ да хаалларар, быраҕар кыаһын суоҕа.

1945 с. армияҕа хомуур буолта. 1927 с. төрөөбүттэргэ бэбиэскэ биэрбиттэрэ, мизэхэ эмиз. Комиссияҕа көрдөрдүбүт. Барыта сөл буолан иһэн аны сааһым ситэтэ суох буолан хаалла. Миигин кытта биригэ үөрэммит уолаттарым бары барар буоллулар. Бксаммит миигин сэриигэ ылын дии сатаатым да чугаһаппаттар, нууччалы да билбэтиэм бэрт, военкомат үлэһиттэрэ бары нууччалар. Барбат буоллум диэн санааргы сырыттаһына «били армияҕа бараары тылланыр уолу булун» диэн буолбут. Миигин көрдөөннөр онно-манна сүүрбүттэр.

Мин, биһиги колхозтан илдьэ кэлбит аттарбытын төннөрөр оҕоньору көрдүү, райсоюзка сүүрэн тийибиппэр «военкоматка бара охсор үһүгүн» диэтилер. Аны мин онно сүүрдүм. Военкоматка тийибиппэр «сайабылыанньата суруй, армияҕа ыһахпыт» диэн буолла. Ол саҕана райсоюз председателэ Петр Петрович Вахрамеев диэн сахалыы билэр бурят баара. Кинини суруйан биэр диэн көрдөспүттэрин нууччалы суруйан биэрдэ уонна маны бэйэң буочаргынан үһүл диэтэ. Мин эппиттэрин курдук барытын онгордум.

Онон табаарыстарбын кытта үөрэ-көтө сэриигэ баран хаалдым. Советскай Армия саллаата буолан алта сылтан ордук сулууспалаан, Кытайынан, Кореянан, Монголиянан сылдьан 1951 с. атырдыах ыйыгар дойдубар этэнгэ төннөн кэлбитим».

Сэриигэ сылдыбытын туһунан Иван Петрович мантан ордуу суруйбатах. Дэн-дэн оҕолору үүйэ-хаайа туттаһтарына: «Дьопшун сэриигэ дьулаан буолара, сүүрэн истэххинэ уҥа-хаҥас кулгааһың таһынан буолда тыаһа чуһууран ааһара, ону төттөрү-таары сүүрэн аһарар курдук сананарым. Хайа таастарыгар ханна саны сыталлара да көстүбэт, араас снарядтар хантан ытыллан кэллэлэрэ да биллибэт этэ», — эрэ диэн сэмэй саллаат кэпсээнэ түмүктэнэр эбит. Эверстов Иван Петрович Армияҕа 1945 с. бэс ыйыгар ыңгырыллыбыт уонна 21 саптаас стрелковай полкаҕа Илин фронтта сулууспалаабыт. Японскай милитаристары утары хорсунук сэриилэспит. «Бойбуой үтүөлөрүн иһин», «Японияны кыайы иһин» мэтээллэринэн наҕараадаламмыт саллаат дойдутун булаат да, биер эрэ нэдиэлэ сынһаммыт, үлэлэбитинэн барбыт.

Кини салгыы бэйэтин олоҕун туһунан манньк кэпсир:

— Сулууспалаан кэлээт да биер нэдиэлэ эрэ буолаат, райсоюзка куруусчутунан үлэлээн барбытым. Онтон салгыы Потребкооперация оскуолатыгар Дьокуускай куоракка кириэн үөрэнэн 1953 с. бүтэрбитим. Үөрэнэ сылдьан биригэ үөрэнэр кыыспынан Варвара Дмитриевна хольбоһон ыал буолбуһут. Анаабыр оройуонугар үлэли барбытыбыт. 1956 с. төннөн кэлэн 1 Хомуустаах сельпугар үлэлэспитим. Мин эргизэн тэрилтэтигэр куруусчутунан, бухгалтерынан, ревизорунан, ысқылаат сэбиэдиссэйинэн 27 сыл үлэлээн баран пенсияҕа тахсан олоһор. Мин эргизэн тэрилтэтигэр үлэлиир кэмнэрбэр бастыһнар кэксэлэригэр кириэн коммунистическай үлэ ударнига, «Советскай эргизэн туйгуна» буолбутум, райпо Бочуоттуур дуоскатыгар кирибитим, «Аҕа дойду 1941-1945 сс. сэриитигэр килбиэннээх үлэ иһин», элбэх юбилейнай мэтээллэринэн наҕараадаламмытым, «Нам уллуһун бочуоттаах гражданина» буолар чэксэ тиксипитим.

Биһиги ыал бизэс уол оҕолоохпут. Бары Нам орто оскуолатын бүтэрбиттэрэ. Үс улахан уолаттарбыт Ваня, Петя, Толя СГУ-ну бүтэрбиттэрэ. Ваня хирург быраас, Бүлүү куоратыгар үлэлиир. Петя Көбөкөн, Үөдэй, Нам оскуолаларыгар үлэлэспитэ. Валентин тутуу үлэһитэ, Чурапчыга олоһор. Дима Нам оройуонугар сибээс тэрилтэтигэр үлэлиир. Олохпутун салгыыр элбэх сиэннэрдээхпит.

Сэри, тыыл, үлэ ветерана Иван Петрович ЭВЕРСТОВ ахтыта.

Эбии быһаарытын суруйда улус ветераннарын сэбиэтин председателэ И. КРИВОШАПКИН

1941 сыллаахха атырдыах ыйын 10 күнүгэр Сибирьтэн бастакы хомуурга ыңгырыллан, аҕабыт Новгородов Михаил Васильевич Аҕа дойду Улуу сэриитигэр барбыта. Ол саҕана бу төрөөбүт сирин уотун, таптыр кэргэнин, үс оҕотун хаалларан, өйүгэр-санаатыгар чугас эрээри кый ыраах дойдуга аттанытын, ол саҕана бары сэриигэ ыңгырыллыбыт эдэркээн дьон курдук, «Ийэ сирбин көмүскүөм» диэн кытаанх санаата киниэхэ арахсыы ыар түгэнин мүлүрүһүт буолуохтаах.

Уоттаах сэрии бастакы ыйдарыгар тийибит дьон, маҥнайгы үгүс эрэйи-кыһалҕаны көрсүбүттэрэ. Ону бүгүңгү көлүөнэ ааҕан, көрөн, истэн билэбит. 1942 с. кулун тутар 14 күнүгэр аҕабыт тимир суол станциятын босхолоһунна

нан тамаҕы илитии, үрдүгүнэн буулдаа быыста-ла суох чыһырыгыта, аттыгар буюмба кэлэн эстиитэ кинигэ, киинэ эрэ буолбатын, маны барытын аҕабыт эмиэ ааспытын билбиһит, өйдөөбүһүт. Кини Арҕааны фронтта 26 дивизия (34 армия) 7-с рота 2-с взводугар Москва-Ленинград «билигинэн Санкт-Петербург» икки ардыларынан сэриигэ сылдыбыта.

Сэрии силлиэтин барытын тулуйарыгар дойдутугар бэринилээҕэ, эппиэтинэстээҕэ, тулуурдааҕа көмөлөсүт буолуохтаах. Сэриигэ барыан иннинэ аҕа эрдэ өлөн, 9 сааһыттан оттоһон, бурдук быһан, тардан, онтон да атын дьыэ ис-тас үлэтигэр дьонугар көмөлөһөн, үлэҕэ-хамнаска эриллэн улааппыта. Улаатан 19 сааһыттан кыһынны

АҔАБЫТ МЭТЭЭЛЭ

утары кириһиигэ уҥа атаһын уллуһун үөһэ өтүгүн аранньа буолбута. Сэрии хонууттан санитардар барахсаттар таһааран, санчааска ыппыттар, онно урут Сибиргэ олоһор сылдыбыт хирурга түбэспитин, киһитэ киниэхэ олус амарахтык сыһыаннаспытын махтанан ахтара. Хас да куоратынан эмтэнэн, бүтэһигин Омскай госпитальгар сыл аһара курдук сытан атырдыах ыйын 10 күнүгэр атаҕар икки баттыктаах турар буолбут. Бу курдук уоттаах сэрии бары ыарын, кыһалҕатын көрсөн, күн сирин көрүөхтээх сэттэ оҕотун кута тардан, аҕабыт тыһынаах эргиллибитэ. Хаалбыт үс оҕотуттан биер эрэ оҕото аҕатын көрсүбүтэ.

Аҕабыт сэрии туһунан мээңэ кэпсээбэт этэ. «Мин кылгастык сэриилэстэҕим, оннооҕор дьон 4-5 сыл устата сылдыбыттара. Туох да үһүлүчү хорсун быһыны онорботох киһибин», — дириэ. Кэлин кырдыан олоһон кэспир буолта: «Ас букатын мөлтөх, нуорма диэн суох, туох ас кэлэринэн аһыбыт, таҕас эмиэ суох, сорох ардыгар таҕастың синиэлбитигэр сууланан утуйарбыт. Сорох күн 100 грамм суухаранан туоруурбут, хаары уулаан иһэрбит. Мин да, чэй да суох буолар этэ. Түүнүн землянкаларга эҥин хоннороллоро, сороҕор дьыба. Күһүһүн сэриилэһэҥин. Сэриг буолбут миэстэтигэр дьыэ-уот алдыаныта сүрдээх этэ, киһи олоһор дэриэбинэтигэр кырдыаҕастар эрэ баар буолаллара, эдэрдэрин олох көрбөт этибит», — диэн ахтара.

Бу манна аан бастаан оҕуопаҕа олоһон эрэ хонуу, суукканы суукканан аһаабат буолуу, хаары-

бытархан тымныларга таһаҕас тийиитигэр түөрт төгүл 60-тан тахса көстөөх сиргэ бара сылдыбытын саллан олоһон кэспирэ. Ол аллаах Үүңгэ, Моой үрэххэ 30-35 көлөнөн таһаҕас таһаллара үһү. Биридии сыры 30-40 хонук буолар эбит. Аара хонор дьыэлэрэ мөлтөх, кыараҕас, аттарын сиир отун, сизмэтин тиэнэн, бэйэлэрэ өйүөлөнөн сылдылалара. Хайа быһыһыттан тымныга да ууга сүүрэн тахса турар таас үрээҕи баһыһа 8-9 күннүк сир устата айанныр эрээдээх сирдэрдээх эбит.

Аҕа дойду сэриитин бастакы сылларыгар «За отвагу» уонна «За боевые заслуги» эрэ диэн 1938 сылтан олохсуйбут бойбуой наҕараадалар бааллара. Аҕабыт 1942 с. күһүн «Хорсунун иһин» мэтээллээх төннүбүтэ. 1995 с. Кыайы 50 сылыгар сэрии бастакы сылларыгар «Хорсунун иһин» мэтээлинэн наҕараадаламмыттарга. Аҕа дойду сэриитин I степеннээх уорданын тутарбыттар. Оҕолоро, сиэннэрэ, аймах дьонун үөрэн-көтөн эбэрдэлэспиттэр, барыбытын күндү киһибитинэн киэн туттуу ийиитэ кууспута.

Бу курдук аҕабыт хорсун саллаат буолан, уоттаах сэриигэ сэриилэһэн, тыһынаах эргиллэн кэлэн тыылга үтүө суобастаахтык, чийинэйдик үлэлээн Улуу Кыайыны уансыбыта. Бүгүн дойду үрдүнэн Кыайы 65 сыллаах өрөгөйдөөх үбүлүөйэ бэлэтэнэри турдаһына, аҕабытын, эһэбитин, хос эһэбитин саныбыт, кини сэмэй эрээри хорсун олоһор сүгүрүйэбит.

Кыһа Ульяна ФЛЕГОНТОВА, Дьокуускай к.

Күннэтэ көрөр дьоммут

ДЬОН ТУҔУГАР ОЛОХ

90 саас... 90 кырыа кыһын, 90 сандал саас, 90 самаан сайын, 90 көмүс күһүн... эттэххэ дөбөң.

Васса Федоровна 90 сыл олоһон ааспыт олоһор арааһы көрсөн кэллэҕэ. Үлэттэн доһуйуу, оҕотун дьоллоһуу, чугас дьонун сүтэриин, бар дьонун махтала — барыта кини үһүн олоһор көстөн аастахтара.

Васса Федоровна 1920 с. Сунтаар уллуһугар элбэх оҕолоох дьыэ кэргэнгэ төрөөн улааппыт. Ньурбаҕа ситэтэ суох орто оскуоланы бүтэрэн баран, 1939 с. ЯФАП фельдшерскэй салаатыгар үөрэнэ кириэр. Тулаайах буолан сизстэрэнэн үлэли-үлэли 1942 с. үөрэҕин бүтэрэн, Муома уллуһугар фельдшеринэн ананан барар. Онно тийиэн эдэр специалист оройуоннааҕы балыһа, амбулатория, трахоматознай пуун сэбиэдиссэйинэн сэриг ыар сылларыгар туох баар билиитин-көрүүтүн, күһүһүкыаһын ууран туран үлэлиир. Дьыл ханнык да кэммитэн иннибэккэ, түүн буоллун, күнүс буоллун, акка, табаҕа олоһон, сатыылаан даҕаны төһөлөөх ыарыһаха көмө онорбутун Васса Федоровна бэйэтэ эрэ билэн эрдэҕэ.

Кини сыралаах үлэтэ сыаналанан 1946 с. ССРС Верховнай Советын уурааһынан «За доблестный труд в Великой Отечественной войне» мэтээлинэн наҕараадаланар, Махтал суруктары ылар.

1948-1952 сс. Кириэс-Халдыайыга фельдшердир, 1953-1958 сс. Нам Үөдэйигэр участковай балыһа сэбиэдиссэйинэн үлэлиир. Үөдэй нэһилиэһини саастаах өтгө билгин даҕаны Васса Федоровнаны махтал тыһынан ахтан аһар буолуохтаахтар. 1959 сылтан олоһон уллуһуу баһыһынан Намга көһөн кэлэн тубдиспансерга үлэҕэ кириэр, туох да үлэттэн иннэн-толлон турбат. Дьуһурунай, патронажнай сизстэрэнэн таһаа-

рылаахтык үлэлиир, ол быһыгар старшай да сизстэрэ эбээһинэһин толорор. Үлэтигэр кыһамнылаах, эппиэтинэстээх, ыарыһахтарга, үлэһиттэргэ элэккэй сыһыаннаах буолан Васса Федоровна бар дьонун ытыктабылын ылын ылбыта.

Киһи быһыһытын айыһас, ханан да кыһыра-тымта сылдыбат, ол да буоллар ирдэбиллээх, кимиэхэ барытыгар сүбэли сылдыбар үтүө киһи. Үлэҕэ ситиһилэрин, общественной олоһо актыыбынайын иһин оччотооһу кэмнэн сүрдээх суолталаах «Коммунистическай үлэ ударнига» диэн звание инэриллибитэ, юбилейнай «В.И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла», «Улуу Кыайы 40 сыла», «Үлэветерана», «Материнство» I-II ст. мэтээллэринэн, «Материнская слава» III ст. уорданынан, райсовет ССКП райкомун Саха сиринээҕи доруобуйа харыстабылын министерствотын, профсоюз обкомун, киһи балыһа элбэх ахсааннаах грамоталарынан наҕараадаламмыта.

Васса Федоровна үлэ үһүгэр сылдьан 7 оҕону төрөтөн, көрөн-харайан улаатыннан, үөрэттэрин туохха да кэмнэммэт үтүөлээх. 1986 сылтан бочуоттаах сынһаланган да олоһор оҕолоругар, сиэннэригэр кыаҕа тийэринэн күөс-көмө буолан түбүгүрэ сылдыааччы.

Бу күннэргэ Васса Федоровна 90 сааһын бэлиэтиир үбүлүөйүнэн эбэрдэлэн туран, күлүм күнтэн күөс эбинэн, Ийэ сиртэн эрчим ылан оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэннэрин, бар дьонун орто-тугар этэнгэ сырыт диэн баҕа санаабытын тиэр-дэбит.

М.Г. ЖИРКОВА, тубдиспансер бактериолог-бырааһа

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

УЧУУТАЛ, ЭН УРДУК

PDF Compressor Free Version

ААККЫНАН...

Хас биридди оскуолаҕа кизин туттар, таһаарыылаахтык үлэтиир учууталлар бааллар. Манньк дьон баар буолан оскуола сайдар, үлэтэ тупсар. Биір оннук учууталынан Н.С. Охлопков аатынан улууустаагы гимназия директоры иитэр үлэһэ солбуйааччы, үрдүкү категориялаах английскай тыл учуутала Екатерина Степановна Алексеева буолар.

Кини бу дуоһунаска былырыы — аттан ананан, үлэтин кыайа тутан, өрө көтөбүллэн, ис санаатынан кыһаллан үлэтии сүлдүр. Гимназияга төһө да үчүгэй үөрэхтээх, бэрээдэктээх оҕолор кэллэлэрин иһин, үлэ син биір үтүмэн. Бу оҕолору хайдах гынан иитэн, олоххо мистэлэрин буларгар кэмөлөһөр, сөбүлүүр идэлэрин талынан үөрэххэ кириилэрин хачачыйар о.д.а. элбэх сыал-сорук кини иһингэр турар. Маны таһынан оскуола араас таһымнаах тэрээһиннэригэр кытыннарыы, оҕону киһи, личность быһытынан иитэн таһаарыы эмиз улахан былааннаах, атын тэрилтэлэри кытта ыкса сибээстээх үлэни эрэйэр. Екатерина Степановна завучтуур таһынан английскай тыл учуутала. Үөрэтэр предметигэр кэккэ ситиһиллэрдээх. Ол курдук кини үөрэтэр оҕолоро араас олимпиадаларга, конкурстарга кытталлар, куруук мистэлэһэн оскуола-ларын, улуустарын чизһин көмүскүүлэр.

Кини учуутал буолар баҕата өссө оҕо сааһыттан эбит. Ол туһунан ууруна сүлдүр, кыра кылааска айбыт өйтөн суруйуута баар. Бу кылгас гынан баран, дири ис хоһоонноох сурукка кини учуутал буоларга хайдах курдук дьулуспута ахтыллар. 2008 с. Екатерина Степановна «Сыл басты учуутала» улууустаагы конкурска кытан «Творческая активность» номинация хаһаайката буолбута. Конкурска кыттарыгар киниэхэ салайар кылааһын оҕолоро, төрөппүттэрэ күөс-көмө буолбуттара, кэлэн «ыалдьан» улаханчык өйөөбүттэрэ.

Екатерина Степановна куратор быһытынан 11 «б» кылааһы 5-тэн ыла салайан 2009 сылга оскуоланы бүтэртэрдэ. Хас биридди оҕо оҕо ийэли сыһыаннаһан, кинилэр кыһалгаларын бэйэтин кыһалбата о остон, үөрүүлэрин тэ э үллэстэн 7 сылы быһа үөрэтэн-такайан кэлбит. Кылааһын оҕолоро куратордарын олус сөбүлүүллэр, кини тылын истэллэр. Таптыыр учууталларын туһунан оҕолоро үөрэнэ сылдьан манньк дьин исти тыллары суруйбуттар.

Колосова Даша: «Она умеет держать весь класс в руках. Она строгая, но справедливая, всегда поможет и поддержит нас. Наш руководитель для нас стала второй мамой, она очень добрая, веселая и отзывчивая. Я думаю, что нам повезло с классным руководителем. Когда мы закончим школу, нам будет ее не хватать».

Васильева Лина: «Екатерина Степановна — наша вторая мама, наша поддержка и опора. Сказать, что мы ее просто любим и уважаем — это не сказать ничего. Она — наш наставник во взрослую жизнь. Благодаря именно ей наш класс такой, каким сейчас является. С нами всегда наш куратор. Она помогает, понимает, поддерживает каждого. Мы очень многому у нее научились. Она делает нас людьми с моральными ценностями. Мы очень дорожим ею, любим, гордимся, уважаем, ценим, восхищаемся. Екатерина Степановна — пример для нас. Она не похожа на других. Как же нам повезло, что мы попали именно к ней! Спасибо ей за все!».

Гоголева Туяра: «Екатерина Степановна является для нас примером настоящего классного руководителя. Она у нас единственная и неповторимая. Благодаря ей мой класс является таким дружным и активным. Она — пример воли, силы, терпения и порядка. И я заранее благодарю за

ее труд, поддержку, заботу и любовь».

Макаров Вадим: «Она, наверно, как никто другой понимает нас. В любую трудную минуту она вместе с нами. Она человек, который всегда поймет, выслушает и поможет. Те уроки, которые она ведет, всегда очень понятны и интересны».

Сивцев Аитал: «В нашей школе есть один прекрасный человек, зовут ее Екатерина Степановна. Она человек, который любит помогать всем. Она для меня как вторая мать или даже больше».

Протопопов Егор: «Она больше, чем учитель».

Хас биридди суруктан оҕо учууталга улахан тапала, убаастабыла көстөр. Манньк тыллары атын учууталлар эмиз истэллэригэр баҕарыам этэ. Онтон кылаастарын туһунан суруйбуттарын ааҕан кини долгулар: «Наш класс — особенный. Он не похож на другие. Мы все, будь это по-

убайды-быраатты Кирилиннэр бириэстэригэр улууустаагы эстафета кыайыылаабы. Уолаттар хамаандалара «Эрэл» республикатаагы комплекснай фестивальга 2-с мистэни ылбыта. Уолаттар ансамбллара «Ющее братство» улууустаагы конкурс дипломанна. Оҕолор баскетболга, волейболга, чэпчэки атлетикаҕа, хайыһарга, саахымакка, спорт национальнай көрү нэригэр гимназия сүүмэрдэммит хамаандатын чилиэннэрэ. Үгүс оҕо улууустаагы, республикатаагы, Бүтүн Россиятаагы «Иннигэ харды» конференциялар лауреаттара уонна дипломантара. Бары үөрэнээччилэр уурун самодельность актыбынай кытааччыларга, кинилэрэ суох оскуола биір да концерта аспап этэ.

Билигин 11 «б» кылаас выпускниктара бары талан ылбыт идэлэрин баһылаары үрдүк үөрэххэ кириэн ситиһилээхтэ үөрэнэ сылдьаллар. Сэттэ оҕо Россия кини ВУЗ-гар кирибиттэрэ. Афанасьева Галия Хабаровскай куоракка госулууста, нолук государственнай академиятыгар, Борисова Мюся СГУ омук тылын факультетын английскай салаатыгар, Винокурова Илона Свердловскай куоракка Уральскай государственнай юридическай академия прокуратура факультетыгар, Винокурова Ася СГУ Нерюнгритаагы филиалын экономикаҕа прикладной информатика салаатыгар, Васильева Галия Санкт-Петербург куоракка үп уонна экономика госу-

дарственной университетин юридическай факультетыгар, Гоголева Туяра СГУ финансовай-экономическай институттар, Иванов Аитал СГУ ИМИ информационнай технология салаатыгар, Колосова Даша Хабаровскай куоракка тимиір суол Дальневосточнай государственнай университеттар, Колодезников Дима Санкт-Петербург куоракка гидрометеорология университеттар, Кривошапкин Ваня Дьюкуускайга милиция үрдүкү оскуолатыгар, Макаров Вадим СГУ биолого-географическай факультетыгар, Марков Афоня Москва куоракка РФ ФСБ пограничнай сэриилэр институттар, Негнуров Дьулус СГУ геолого-разведочнай факультетыгар, Олесова Надя СГУ финансовай-экономическай институттар, Осипов Валера ЯЭПИ юридическай факультетыгар, Протопопов Егор Томскайдаагы салайык систематын университеттар, Рыкунов Миша СГУ финансовай-экономическай институттар, Спиридонова Саина СГУ финансовай-экономическай институттар, Сивцев Аитал СГУ омук тылын факультетын английскай салаатыгар, Тарасов Андрей киинэ уонна искусство Арктическай госинститутун прикладной информатика салаатыгар үөрэнэллэр. Оскуолаҕа да актыбынай үөрэнээччилэр ол үгэстэрин ыһыктыбакка үрдүк үөрэх кыһатыгар эмиз туох-баар общественнай үлэһэ кытталлар, инники кэккэҕэ сылдьаллар.

Оҕолор бары бастагы сессияларын ситиһилээхтэ туттаран, каникулларыгар кэлэн сыннанан, иккис семестрининнэ күөс эбинэн бардылар. Олус иллээх, бэйэ-бэйэлэрин ахтыһар буолан, куруук түгэн көһүннэр эр кылааһынан көрсүһэ тураллар. Оно оскуолаҕа сылларын, умнуллубат түгэннэрин үөрэ-көтө ахтыһаллар, учууталларын туһунан исти ник кэпсэтэллэр. Соробор көрсүһүүлэригэр учууталларын эмиз исти тылыннаталлар, үөрэххэ ситиһилэрин, туох ыараханы көрсүбүтэрин кэпсиплэр, сүбэлэтэллэр.

Екатерина Степановна ситиһилэригэр салалтатын, коллегаларын көмөлөрүн иһин улахан махталын этэр. Маны тэ э урут үлэтии сүлдү-быт, элбэххэ үөрэппит Нам 1 Недээх оскуолатын эмиз исти тылыннаталлар. Оҕолоро иллээхтэригэр, бэйэ-бэйэҕэ көмөлөһө туралларыгар учууталларын өтө, кылаата баар. Бу добордонуулар олохторун устатын тухары салтанан барарыгар, онтон Екатерина Степановнага Учуутал сылыгар үлэтигэр өссө үрдүк ситиһилэри, үөрэнээччилэрин махталын ыла турарыгар баҕарабыт.

В. РЫКУНОВА

Учуутал сыла бийиги улууспутугар үчүгэй сонунунан саҕаланна. Ол курдук соторутаагыта Дьюкуускайга СР Президенин үөрэх эйгэтигэр уонна наукаҕа кэтээн көрүү уонна хонтуруоллааһын госу-дарственной сулуустатын тэрийиитинэн «Общее образование: императив качества и доступности» диэн семинар чэрчитинэн буолбут үөрүүлээх тэрээһини э басты учууталлары, педагогическай үлэһиттэри «Учууталга албанаат» ураты бэлиэһэн наҕараадалааһын буолла.

ҮРДҮК БЭЛИЭНЭН НАҔАРААДАЛАННА

Манньк үрдүк наҕарааданан республика үрдүнэн 19 педагогическай үлэһит бэлиэтэннэ. Ол иһингэр 16 педагог кыһыл көмүс, 3 үрү көмүс бэлиэһэн. Бу — ЕҔЭ-ҕэ үрдүк баалы ылбыт, араас таһымнаах олимпиадаларга, конкурстарга, конференцияларга кыайыт оҕолору бэлэмнээбит республика басты тан басты учууталлары. Кинилэр ортолоругар Дьюкуускай куорат республикатаагы лицейин, Мирнэй, Нерюнгри, Алдан куораттар, Чурапчы, Томпо улуустарын гимназияларын уонна оскуола-ларын преподавателлэрэ бааллар.

Бийиги улуустан бу үрдүк бэлиэһэн Н.С. Охлопков аатынан улуу-устаагы гимназия үрдүкү категориялаах учуутала Делыхова Светлана Дмитриевна наҕараадаланна. Светлана Дмитриевна — математикаҕа улуус, республика сүрүнүүр учуутала. Кини икки выпускника: Иванов Василий (2001 с.), Баишев Максим (2005 с.) математикаҕа биір кэлим государственнай экзамены (ЕҔЭ) 100 баала туттарбыттар. Маны таһынан үгүс үөрэнээччилэрэ ЕҔЭ-ни 80-тан үрдүк баалга туттарбыттар, олимпиадалар, математическай бойдар хас да төгүллээх кыайыылаахтарынан, призердарынан буолаллар. Бу — улахан ситиһини, элбэх сыллаах системалаах үлэ түмүгэ — учуутал үрдүк профессиональнай маастарыстыбатын, методическай таһымын көрдөрүүтэ.

Светлана Дмитриевна СР үөрэҕириитин туйгуна, Соросовскай учуутал, СР Президенин «Басты учуутал» гранын, СР бастагы президенин М.Е. Николаев «Знанием победишь» стипендиятын хаһаайката. Бийиги ортобугар Светлана Дмитриевна курдук үрдүк квалификациялаах учууталлар баалларынан кизин туттабыт. Ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлибит, кини туһугар, кыайыгытын иһин үөрэ-бит, үлэтигэр, тус олоҕор бары үтүөнү, сырдыгы баҕарабыт!

М. ИГНАТЬЕВА,
үөрэх управлениета

УЧУУТАЛ СЫРАЛААХ ҮЛЭТИН ТҮМҮГЭ

«Кэскилгэ харды» Россиятаагы на учнай-социальной программа Н. Бауман аатынан Москвагаагы государственнай техническай университет көүлүлээһинин тэриллэбитэ. Билигин бу программага 150-ча тыһы-ынча оскуола үөрэнээччилэрэ, устудьуоннар уонна эдэр учуонайдар кыт-таллар. Сыалынан саҕа, аныгы технологиялары туһанан, тыа хаһаайс-тыбатын араас салаатыгар саҕа техниканы киллэрэр уонна сатаан онорон таһаарар талааннаах эдэр дьону иитти буолар. Программа лауреаттара РФ Президенин стипендиятын хаһаайгытынан буолуохтара. Саха рес-публикатаагы үөрэнээччилэр на учнай-чинчийэр үлэлэрэ былааннаахтык 1996 с. ытыллар. «Кэскилгэ харды» сүбэтэ «Барҕары» национальнай фонда иһинэн, эдэр талааннаах оҕолору таһаарар уонна кинилэргэ көмөлөһөр иһин үгүс элбэх үлэни ыттар. Бастагы конференцияга 114 эрэ оҕо 4 секциянан кыттыбыт буоллаҕына, бийылгы 14-с конференцияга республикабыт 31 улуунун 308 оскуолатыттан 1100-төн тахса дакылаат киридэ. Бийиги республикатаагы конференциябыт саха норуотун чулуу улун, академик Владимир Петрович Ларионов аатын сүгэр. Кини бу про-граммага үгүс кылаастын киллэрибитэ. Ол курдук кини салайыгытын про-грамма сөбүтэ оскуола уонна наука ситимнээх үлэлэрин ийгэтин тэрийи-тэ, оскуола оҕолорун уонна устудьуоннар чинчийэр үлэлэрин сайыннары-ыга үлэһиттэ. Республикаҕа улуустар икки ардыларынаагы уонна улуустар кииннэрин программалара үрдүк көдүүстээхтэ үлэтиллэр. Билигин 15 региональнай киин баар. «Кэскилгэ харды» XIV республика-таагы на учнай конференцияга 15 региональнай на учнай конференция кыайыылаахтара, эдэр чинчийээччилэр кытыннылар.

Түмүккэ хамаанданан бастаагылар: 1-кы мистэ — Мирнэй оройуо-на, 2-с мистэ — Үөһэ Дьааны улууһа, 3-с мистэ — Чурапчы улууһа. Лауреат буолбут 70 оҕо Москва, Санкт-Петербург, Казань куораттарга тийэн Бүтүн Россиятаагы конференцияларга кыттыһыны ылаахтара. 550 үөрэнээччи дипломант, лауреат аатын ылыһылар.

Бийиги улуустан барыта 48 дакылаат улуус, регион туурдарын ааһан, республикаҕа кыттыһыныыла. Тыһааныһынаах 1 стендовой туур түмүгүнэн 19 дакылаат II секцияга ааста. IV степеннээх дипломант аатын ылыһылар: Данилов Петр, Николаев Владимир, Новгородов Федор (НУТ); III степеннээх дипломаннар: Игнатьева Нюргуяна (Хамаҕатта), Лукин Алекс (Бөтүн), Ноговицын Александр (Хатын Арыы ОО), Попова Анна (НУТ), Ядреева Екатерина (НУТ), Маркова Варвара (НУТ), Николаев Дмитрий (1 N-дээх Намнаагы оскуола), Андросов Василий (ХСФЛ). II степеннээх дипломанна: Местникова Варвара (НУТ), Сокольников Мария (Модут), Ковалева Валерия (НУТ). I степеннээх дипломаннар: Моквитина Яна (1 N Нам), Сидорова Пелагея (Көбөкөн), Стручков Петр (1 Хомуста-ах), Добрецов Геннадий (НУТ), Васильева Саргылана (НУТ). Оттон лау-реат үрдүк аатын Хамаҕатта орто оскуолатын 7-с кылааһын үөрэнээччи-тэ Аита Харатаала «Муода уонна дизайн» секцияга кыттан ылла. Кини Хотугу Америка индеецтэрин эмэгэтэрин быһытынан, бэлиэлэрин таҕас-ка кубулуһун, моделлары айан таһаарыт. Үлэтин аата «Коллекция то-тем» диэн. Кини арата Харатаала, айылбаттан айдырылаах киһи, эмиз сахалыы эмэгэттэри онорон дьонго-сэргэҕэ тарҕатар. Онон үлэтин ис хоһооно Аитага чутас буолан, олус сатаммыт, табыллыбыт.

Конференция кэннигэн түмүктөр тахсаллар, саҕа проблемалары, соруктары уонна саҕа чинчийэр хайыскалары туруорунабыт. Наука сүрэх-тээх буолууну, дьаныардаах, дьаарыстаммыт, сөптөөх ньымыны ирдири. Ол иһин чинчийээччилэргэ баҕарыахпыт этэ кытаанах доруубууһу, өрүү спордунан дьарыктаныһыны, оскуола бары предметтигэр ситиһиһини уон-на сөбүлүүр дылааһытынан — биллибэти билэргитигэр, чинчийэргитигэр, билиитигин, сана арыһыларгытын уонна таһаарыт түмүктэргитин ха-натаргытыгар, дьаныһан туран үлэтиригитигэр.

М.Г. ПЕРМЯКОВА,

Е.П. Сивцев аатынан II Хомустаах орто оскуолатын директоры
научнай-методическай үлэһэ солбуйааччы

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

БАСТЫННАРГА

ТЭННЭНИЭХПИТ ДУО?

Быйыл атырдык ыйын 15-18 кк. Өлүөхүмэ куоратыгар ытытыллыахтаах Саха сиринноруоттарын 5-с спорттивнай оонньуулар түүрт түһүмэтинэн тэриллэллэр. Ол курдук бастаан түөлбөлөрүнэн, салгыы улууска, онтон зоналарыннан сүүмэрдиир күрэхтэһиилэр кэннилэриттэн, түмүктүүр түһүмэх Өлүөхүмэ ытытыллыахтаах. Спортсменнар барыта 15 көрүнгө күрэхтэһиэхтэрэ. Олортон кулун тутарга аэробика — Сунтаарга, баскетбол (эр дьон) — Мирнэйгэ, бокса — Чурапчыга, гирэ спорда — Өлүөхүмэ, дзюдо — Хагаласка, саахымат, дуобат — Дьокуускайга ытытыллыахтаах. Буульдыанан ытыты бэс ыйыгар Дьокуускайга барыа. Оттон волейбол, көңүл тустуу, чэпчэки атлетика, мини-футбол, остуол тенниһэ атырдык ыйыгар Өлүөхүмэ буолуохтара. Бэлиэтээн эттэххэ, ааспыт, Сунтаарга ытытыллыбыт 4-с оонньууларга уон иһигэр киирбэтэхпит. Онон быйыл ити кирбиини куоһарар көрдөрүүлэри ситиһии сүүрүн сорук буоларыгар саарбахтаабыппыт. Оонньууларга улууспут хайдах бэлэмнэнэ сылдьарын спорт отделын начальнига Сергей Софронов кэспир.

—15 көрүнгө барытыгар кыттар былааннаахпыт. Сунтаарга ытытыллыбыт 4-с оонньуулар эмиэ сылы быһа ытытыллыбыттар. Алта көрүгү түмүгүнэн иккис миэстэҕэ этибит да, игровой көрүгүнэргэ тэбиллэн уопсай хамаанданан түмүккэ уон иһигэр киирбэтэхпит. Быйылгы оонньууга эмиэ улуустары зонанан араарыы ордук биһиэхэ сүрдээх охсуулаах буолла. Алдан, Нерюнгри, Дьокуускай, СГУ, Хагалас, Горнай, Нам буоламмыт кийин зонаҕа күрэхтэһиэхпит.

Зональнай күрэхтэһиигэ 1,2 миэстэлэри ылбыт бастыҥ хамаандалар Өлүөхүмэҕэ барар быраабы ылаллар. Оттон үс иһигэр киирбэтэхпитинэ, төрдүс, бэһис буолар түбэлтэбитигэр, 14-15 очкону ылабыт. Бу, биллэн турар, хамаандаҕа олус ыарахан охсуу. Биһиги мини-футболга, волейболга, баскетболга, остуол тенниһигэр финалга киирэрбит уустук. Тыа улуустарын кытта тэннэ киирсэспитин сөп этэ.

Ааспыт нэдиэлэҕэ Хамафаттаҕа баскетболга улуустааҕы турнир оҥорбуппут. Түүрт хамаанда кэлэн күөн көрсүбүтэ. Түмүгэр Нам сэл. бастаата. Инникитин бу хамаанданы А.В. Новгородов салайыаҕа. Мирнэйгэ ытытыллыахтаах сүүмэрдиир күрэхтэһиигэ хамаандатын бэлэмнээн капитан быһыытынан барыа.

Остуол тенниһигэр ветеран спортсменка Е.В. Староватова баар. Ааспыт 4-с оонньууларга Нерюнгрилэри кытта очколара тэннэнэн, хаачыстыбанан үһүс миэстэни ылан финалга киирбэтэхтэрэ. Онон быйыл финалга киирэр сыал-сорук туруоруналлар. Ааспыт нэдиэлэҕэ Граф Бизэрэҕэр улууска сүүмэрдиир күрэхтэһиини ыппыппыт. Кыргыттарга 15, уолаттарга 16 хамаанда кэлэн күрэхтэстэ. Олус тыҥааһыннаах күрэхтэһиилэр буолан аастылар. Бастыҥ оонньооччулар билиннилэр.

Буульдыанан ытытыга куһаҥа суох бэлэмнээхпит. Былырын Манчаары оонньууларын көрсө спорттивнай инвентар ылбыппыт. Күрэхтэһиилэр улууска сыллата ытытыллылар. Мини-футбол улууска сайдыбыт көрүгүнэн биллэр. Зональнай күрэхтэһиилэр саҕаланан эрэллэр. Састаап толору сүүмэрдэнэ. Кинилэри Нам сэл. спорт инструктора И.В. Яковлев салайар. Дуобакка, саахыматка биһиги улууспут урут-уруккуттан күүстээх хамаандалар ахсааннарыгар киирсэр. Ол гынан баран кыра мэнэйдэр бааллар. Холубура, дуобатчыт Попова Сайыынабытын (1 Хомуस्ताахтан төрүттээх, Дьокуускайга ДЮСШ-ҕа үөрэнэр) Дьокуускай

хамаандата тардыһар. Биһиги Сайыынаны былдьатар түгэммитигэр, дуобакка үс иһигэр киирбэт кутталлаахпыт. Оттон Александр Азаров, Василий Прокопьев күүскэ кытыахта-

ра диэн эрэллээхпит. Саахыматка Дьокуускайга үөрэнэр Кутукова Виринае баар эрээри, ханнык хамаандаҕа киирэрэ чопчу билибит. Кэпсэтии түмүгэр Намтан киирсим диэн эппитэ да, контрагиттан тугуллар. Онон улууспут бэйэбит күүстээх спортсменнарбытын тардарга көмөлөһөрө буоллар диэн баҕа санаалаахпыт. Анализтаан көрдөхкө, Виринае биһиги хамаандабытыгар киирдэбинэ, үс иһигэр киириэхпитин сөп. Итинэнэ улуустааҕы спорттивнай остуола тренердэрэ Касьянов Айсен, М.М. Попов бааллар, кинилэр күүстээх оонньооччу быһыытынан биллэлэр.

Чэпчэки атлетика элбэх көрүгүнэрдээх, дистанциялардаах. Биһир кийи үс дистанцияга зачет биэриэн сөп, эстафетаны аахпакка туран. Уһуну ыстанылаах, марафоннардаах, шведскэй эстафеталаах. Билинни туругунаан уһун, кыра дистанцияларга ким сүүрэрэ чопчу билибит. Быйылгы оонньууларга кэрэхсэбиллээҕэ баар, кэккэ көрүгүнэргэ спортсмен сааһын хааччактаабатытар, ол эбэтэр оскуола үөрэнээччигэ эмиэ киириэн сөп. Чэпчэки атлетикаҕа эмиэ. Манна биһиэхэ үс дистанцияҕа сүүрэр, бастыҥ көрдөрүүлэри бизэр кыахтаах Шестакова Викториялаахпыт. Ол гынан баран, кинини Дьокуускай былдьаһар. Вика бэйэтэ Намтан кыттарга сөбүлөһөр. Манна быһаарса сылдьабыт. Намын аатыттан кыттан зачет биэриэ диэн эрэнэбит.

Бу көрүгүнэ квалификация оннай үс күрэхтэһии буолуоҕа, түмүгэр 11 иһигэр киирбит спортсменнар Өлүөхүмэҕэ барар путевканы ылыахтара.

Дзюдоҕа кыттабыт. Састаапка үлэлэһэ сылдьабыт. Манна ис дьыала уорганнарын үлэһиттэрэ хамаанда туруоруохтара. Спортсменнары М. Аммосов сүүмэрдизэ.

Гирэ спордугар Манчаары оонньууларыгар иккис миэстэни ылбыппыт. Соторутааҕыта Чурапчыга ытытыллыбыт гирэ спордун федерациятын чемпионатыгар хамаанданан үһүс бу-

олаан кэллилэр. Онон гиревиктэргэ эрэллээхпит. Быйыл дыахталлары киллэрбиттэр, үс ыйаһынтан биригэр зачет ылааллар. Манна даҕатан эттэххэ, олунньу 23 күнүгэр үгэскэ кубулуйбут Афанасий Дьячковскай бириинигэр республикатааҕы күрэхтэһии ытытыллыаҕа. Манна чугас улуустары кытта кэпсэтэн кыргыттары аҕалан помоска таһааран күрэхтэһиннэрэр санаалаахпыт.

Волейболга кыргыттар, уолаттар тус-тупса зачет биэрэллэр. Манна хамаанда састаабыгар 1 Хомуस्ताах спорттивнай дьэтин директора А. Софронов үлэлэһэ сылдьар.

Көңүл тустууга кэккэ ситиһиллэрдээхпит. Россия маастарын нуорматын былырын 4 уол көмүскэбитэ. Сүүмэрдиир күрэхтэһиитэ Н.Н. Тарскай бириинигэр турнир ытытыллыаҕа. Манна 15 иһигэр киирбит бөҕөс финалга Өлүөхүмэҕэ барыа.

Боксаҕа ааспыт сылтан ытытыллыбыт. Састаап сүүмэрдэниэхчэ буолла. Хамаандаҕа оҕо спорттивнай остуолатын тренерэ Денис Халдеев үлэлэһэр. Сүүрүн боксердарбыт Чурапчытааҕы физкультурнай институтка үөрэнэллэр. Икки уолбутун Чурапчы хамаандатыттан киирсиһиннэрээри сылдьаллар. Маныаха уолаттарбытын бэйэбит хамаандабытыгар аҕалар ис хоһоонноох үлэ барар.

Аэробикаҕа Намнааҕы педагогическай колледжтан хамаанда баар. Кинилэр бэлэмнэнэ таарыйа Сунтаарга сүүмэрдиир күрэхтэһиигэ барыахтара.

Сүүрүн ыарахаттарбыт уһарчы кырыымчыгар сытар. Көрүгүнэргэ барытыгар сбордар, спортсменнарга ингэмтэлээх битэминнэргэ наадыллар. Былырынны Манчаары оонньууларыгар бэлэмнэни онкулун тутуһуохпут. Көрүгүт курдук, көрүгү ахсын ыарахаттар бааллар. Бу ытытыллыахтаах 5-с оонньуулар олус элбэх ирдэбили эрэйэллэр. Спортсмен пропискатыгар, контрагар тийэ көрдүүлэр.

Ол да буоллар ыарахаттартан чаҕыйбакка, ирдэбиллэргэ толору эппиэттир хамаанданы бэлэмнээн ситиһиллээхтик кытыахпыт диэн эрэнэбит.

Кэпсэттэ Л. УВАРОВСКАЯ

ВОЛЕЙБОЛ ДЕКАДАТЫГАР

Республика бары улуустарын хабар сыаллаах, волейбол декадатын чэрчитинэн, СР Госкомспорт үлэтин былааныгар быйыл үһүс төгүлүн волейбол күннэрэ тэрээһиннээхтик ытытыллылар. Нам улууһа бу хамсааһынтан туора турбакка, улуус кэккэ нэһиликтэригэр күрэхтэһиилэр тэрилиннилэр. Ол курдук Көбөкөн, Арбын, Фрунзе нэһиликтэрин хамаандалара кытытылаах табарыстыы көрсүһүү Ленскэй нэһилиэк уонна 2-с Хомуस्ताах тэрилтэлэрин икки ардыларыгар, итин тэнэ 1 Хомуस्ताахха түөлбөлөр икки ардыларыгар турнирдар ытытыллылар, икки күн барыта 387 киһини хабаан, миэстэлэсүр туһааннаах тэрийээччилэр П.Е. Олесов, И.В. Яковлев, Д.Д. Олесов уонна Ю.А. Николаев көхтөөхтүк салайан ыппыттары бэлиэтибит.

Хатын Арыы нэһилиэгэр волейболга СахаВА РВЛ (республикатааҕы волейбольнай лига) кулууптарын кийин зонатын сүүмэрдиир турнира кыргыттарга уонна уолаттарга буолан ааста. Сүүрүн састаап турнирыгар кыргыттарга Горнай улууһун «Бэрдигэс» хамаандата бу сырыыга Нам сиригэр кыахтааһын көрдөрөн бастакы миэстэни ылла. Иккис миэстэни быйыл манньк турнирда саҕа кыттар Кэбээйи улууһун хамаандата ылла. Үһүс миэстэҕэ СахаВА тэриллээгиттэн биһир бастакынан кытытыт «Хомуस्ताах» хамаандата табыста.

Уолаттарга бу да сырыыга Хагалас улууһун «Хагалас» хамаандата кыахтааһын өссө төгүл дакаастаата. Иккис миэстэни «Хомуस्ताах» ылла. Оттон үгэскэ Дьокуускай таһынааҕы Тулагы бөһүөлөгиттэн, СахаВА биһир күүстээх хамаандатынан биллэр «Лыгый» тахсан, арыый да кыаһын ситэ туһамматтаһын көрдөрдө.

Онон кыргыттарга уонна уолаттарга икки бастакы миэстэлэри ылбыттар сотору кэмминэн финалга кыттар быраабы ыланнар, өссө үчүгэй бэлэмнээх көрсөргө илии тутуһан үөрүү аргыстаах дьэилэригэр тарфастылар.

ОНТУОН, Кыһыл-Сыыр бөһ.

СЫТЫ-СЫЛБЫРҔА КҮРЭХТЭНИИ

Хатын Арыы тустууга филиалын тренерэ В.С. Стрекаловскай көүлээһининэн нэһилиэк аһаҕас турнира буолан ааспыта. Кыра саастаах, 1999-2001 сыллаах уолаттар, сэттэ хамаанда бөҕөстөрө, уопсайа 76 кыттааччы илин-кэлин түсүһөн, сыты-сылбырҕа тустууну көрдөрдүлэр.

Ыйааһыннарын ылан көрдөхкө, маннайгы миэстэлэри ыллылар: 22 кг — Мординов Витя (Граф Бизэрэ), 24 кг — Харитонов Уйусаахан (Модут), 26 — Ноговицын Сеня (Модут), 28 кг — Дьяконов Слава (Нам), 30 кг — Дьяконов Артур (Нам), 32 кг — Сивцев Рома (Аппааны), 35 кг — Новгородов Айылҕан (Аппааны), 38 кг — Павлов Ньургун (Нам), 41 кг — Стрекаловскай Степа (Нам), 41 кг үөһө — Куличкин Ваня (Таастаах).

Бу оҕолор уонна призердар үксүлэрэ тустуу албастарыгар саҕа үөрэнэ, буһа-хата сылдьаллар. Кинилэр тохсунньу 24 к. Нам сэл. ытытыллыбыт спорттивнай остуола аһаҕас турнирыгар аан маннайгыларын кыттан сүрэхтэммиттэр.

«МЫМАХ» БИРИИНИГЭР

Партизан филиалын тустууга тренерэ А.Е. Шараров тэрээһининэн, Мымах кинээскэ анаммыт аһаҕас турнир буолан ааспыта. Манна 1999-2001 сс. уолаттар туһуннулар. 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38 кг үөһө ыйааһынарда алта хамаандаҕа 61 оҕо күрөс былдьаста. Бастыҥнарыннан Собакин Сергей (20 кг, Хатырык), Эверстов Айаал (22 кг, Хамафатта), Собакин Ганя (24 кг, Хатырык), Гоголев Алик (26 кг, Хатырык), Парников Айылҕан (28 кг, Хатырык), Дьяконов Артур (30 кг, Нам), Зырянов Кеша (32 кг, Нам), Прокопьев Петя (34, Хатырык), Лепешко Андрей (36 кг, Нам), Павлов Ньургун (36 кг, Нам).

Күрэхтэһии саамай тыҥааһыннаах түгэнинэн хомуур хапсаҕайа буолла. Биэс хамаандаҕан биэстии оҕо хапсаҕайдаата. Нам хамаандатын эдэр бөҕөстөрө бастакы эргииргэ Аппааны хамаандатын кыайдылар, иккискэ Хатырык хапсаҕайдыттары, үһүс эргииргэ Хамафатта сүүмэрдэммит хамаандатын баһыйдылар. Онон түмүгэр маннайгы миэстэни ылан Мымах кинээс кубогун хаһаайынын буоллулар. Улуустааҕы күрэхтэһиилэригэр улахан түһүлгөлэргэ бэлэмнэни буолар. Бу турнир чемпионнара уонна призердара биһир дойдулаахпыт Н.К. Алексеев бириинигэр республикатааҕы аһаҕас турнирда бэйэлэрин холонон тустан көрүөхтэрэ.

В.С. КОПЫРИН,

Намнааҕы оҕо спорттивнай остуолатын тустууга тренерэ

ЕВТРОПИЙ ОХЛОПКОВ БИРИИНИГЭР

Е. Шапошников аатынан Хамафатта орто оскуолатыгар олунньу 7 күнүгэр үгэскэ кубулуйбут күрэхтэһии 13-с төгүлүн тэрээһиннээхтик ааста. Күрэхтэһии общественной тренер, ССРС кинематографиятын туйгуна Евтропий Охлопков бириинигэр спорт национальнай көрүгүнэригэр ытытыллына. Улуус 12 оскуолатын хамаандалара 5 көрүгүнэ күөн былдьастылар. Күрэхтэһии үөрүүлээх аһылыгытыгар Е. Охлопков үлээннээхтэрэ Е.М., С.С. Ларионовтар, А.М. Иванова, Е.Р. Леонтьев кытытыны ыллылар, тыл эттилэр, баҕа санааларын тиэргилэр.

Элбэх кыттааччылаах, эрийсиһилээх хапсаҕай күрэхтэһиитигэр хаһаайыттары 3:2 ахсаанна хотон Бөтүгү орто оскуолатын хамаандата кыайыны ситистэ. Салайааччылар Е.К. Бурнашев, К. Сивцев, капитан Рома Заровняев. Иккис — хамафаттала, капитал Мичил Христофоров, үһүс 2 N-дээх НОО, салайааччы П.П. Попов. Хапсаҕай күрүөҕэр анаан-минээн Саха сирин, Россия, Дальнай Восток, «Азия оҕолоро» күрэхтэһиилэр призердара, II Хомуस्ताахтан төрүттээх Григорий Гоголев кытытыны ылан сэргэхситтэ.

Национальнай ыстаныны икки бөлөҕүнэн ааста. Кыра бөлөххө үс көрүгү (кылы, куобах, ыстанга) түмүгүнэн 1 миэстэни Чупров Миша ылла, 67,59 очколаах (N 1 НОО). Мишаҕа күрэхтэһиини төрүттэспит Ефрем Новгородов дьэи кэргэнин анал бириистэрэ туттарылына. 2-с миэстэни Марков Тимур, 64,17 (Аппааны), 3-с миэстэни Антонов Коля, 58,3 (1 Хомуस्ताах) ыллылар. Улахан бөлөххө: 1-кы миэстэни Попов Коля ылла, 68,17 (N 1 НОО), Коляҕа элбэх көрүгүнэ ситиһиитин иһин анал бириис туттарылына. 2-с миэстэни Муксунов Дима, 66,37 (НУГ), 3-с миэстэни Саввин Владик 64,98 (НУГ) ыллылар. Владик спонсордар анал бириистэрин хаһаайына буолла. Наартаны ойууга 13 спортсмен кытынына. 79-та оюн 1-кы миэстэни Назаров Айсен (Хамафатта), 72-тэ оюн 2-с миэстэни Сивцев Коля (Хамафатта), 70-на оюн Парников Коля (НУГ) ыллылар. Тутум эргииргэ 59-та эргийэн Третьяков Алгыс кыайда (N 2 НОО). Алгыс урукку сылларга көрдөрүүтэ 62 этэ. Иккискэ — Винокуров Алеша, 41 эргиир (Хамафатта). Алешаҕа, элбэҕи эрэннэрэр спортсменҥа, Охлопковтар дьэи кэргэн анал бириистэрэ туттарылына. 3-с миэстэни 41 эргиирдээх Парников Айаал (Хатын Арыы) ылла. Тардыныыга 24 спортсмен кытынына. 1-кы миэстэ 48-та тардынан Гоголев Ганя (Көбөкөн) буолла, 2-с миэстэ 41-дэ тардынан Горохов Ньургун (Хатын Арыы), Ньургун анал бириис тутта. 3-с Макитов Аркадий, 39-та (Хатырык).

АЕ ОХЛОПКОВ

Киэн туттар дьоммут- биир дойдулаахтарбыт

КҮҮСТЭЭХ ДЬОН

БИҢИГЭ - НАМ СИРЭ

Спордунан дьарыктанар, спортка чугас киһи барыта эт-хаан эрэ өттүнэн чөл буолбакка, дууһатынан ыраас, өй-санаа өттүнэн үтүө хаачыстыбалары и эринэн сирдээх олоҕу олорорго тардыһылаах буолар.

Күүс — айылҕа бэрсэр сэдэх бэлэҕэ. Былыр-былыргыттан күүстэринэн кыайбыт бөбөстөр улахан бочуокка тиксэн нэһилиэнньэ убаастабылын ылаллара, нуруот киэн туттуугулар сылдыбалара.

Сахабыт сирэ айылҕатынан тобус ый тыйыс кыһыннаах буолан хамсанан-имсэнэн быччы нанар, күүс-уох эбинэр кыахпыт намыһах, ол да буоллар биһиги нуруоппут аатырбыт күүстээх-уохтаах дьонун туһунан уос номоҕо о остон күн бүгү э диэри кэпсэниллэр. Холобур, Күүстээх Уйбаан, Бөҕө Тараҕай, Мас Мэхээлэ о.д.а. Кинилэр киз , холку майгыларын, аһыныгас санааларын, амарах дууһаларын, ханнык да ыарахаттартан толлубат, чаҕыйбат дьулуурдарын араас кинигэлэртэн киэн тутта аабабыт.

Бүгүн аабааччыларбытыгар Наммыт улууһун аатырдар бөбөстөрүн, күүстээх дьоммут туһунан сырдатыхпыттын баҕарабыт. Кинилэр бүгү ү кү э чөл олоҕу тутуһан төрөөбүт, олохсуйбут дойдуларыгар үлэлии-хамныы сылдыбаларыттан үөрөбүт. Манньык ыйытыктарга хоруйдарын билсинг:

1. Хаһан, ханна төрөөбүтэ.
2. Бэйэтин туһунан.
3. Тугунан дьарыктанара.
4. Тренерэ.
5. Ситиһинтэ.
6. Инники баҕа санаата.
7. Сүбэ.

Юрий ЭВЕРСТОВ

1. Үөдэй нэһилиэгэр 01.08.1963 с. элбэх оҕолоох (9 кыыс, 4 уол) дьыэ кэргэ э төрөөбүтэ.

2. 22 сыл с т а ж т а а х учуутал, билигин НПК-ҕа преподаватель. Кэргэннээх, 2 оҕолоох, сиэннээх. Саха сиригэр мастардыһытыгар, өбүгэ, атах ооньууларыгар спорт маастара.

3. Спорт таһынан уһанабын, дьыэ туһабын, сөбүгэр бултуубун.

4. Анатолий Иванович Барашков. 5. Сэтгэли сыл буола-буола республикаҕа ситиһии көтөлөнөр. Ол курдук, эдэр сааһыгар 1993 с. «Үрү Уолан» күрэххэ - 1 миэстэ, орто сааһыгар «Тыгын ооньуутугар» 2000 с. - 1 м. уонна 2007 с. уолунаан Юралыын 8 көрү нээх республиканскай «Аҕа күрүбэр» 1-кы миэстэни ылбытара.

6. Сиэнэ Эрсан үтүө киһи буола улаатарыгар, саха ыччата сайдыылаах буоларыгар.

7. Доруобай буолар инниттэн элбэхтик хамсанарга, сөптөөхтүк аһыырга. Сахаҕа саамай чугас ас - собо уонна убаһа этэ.

Николай ДЬЯКОНОВ

1. 05.11.1977 с. Түбэ нэһилиэгэр элбэх оҕолоох дьыэ кэргэ э үһүс оҕонун күн сириг көрбүтэ.

2. 2008 с. Нам улууһугар айылҕа харыстабылын салайааччытынан үлэлиир.

Саха сиригэр мастардыһытыгар спорт маастара. Кэргэннээх, икки оҕо амарах аҕата. 3. Иллэ кэмэ суоҕун кэриэтэ. Бириэмэтин аттардаҕына дьарыктанар, иллэ буоллар эрэ күрэхтэнэр.

4. Юрий Афанасьевич Эверстов, Федор Иванович Дегтярев.

5. 1998, 2002-06 сс. «Тыгын ооньуутугар» алта төгүл бастагы миэстэ, Мээ Ха аласка 17 төгүлүн ытыллыбыт «Манчаары Баһылай» спартакиадатыгар сахалык пятиборьеҕа 1 м.

6. Дьыэ кэргэнигэр күүстээх доробуойаны, ыччат олоххо тардыһылаах буоларыгар!

7. Эдэр ыччат «үлэ суох» диэн быар куустан олоҕотун, доруобуйа баарын тухары үлэни-хамнаһы.

Евгений ИВАНОВ

1. 13.06.1973 с. Аллайыаха улууһун Чоккурдаах нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Ийэтэ - Нам, аҕата - Маймаҕа.

2. Сварщик идэлээх, билигин тутуу эйгэтигэр ИП быһытынан үлэлиир. Үс кыыс тапталлаах аҕата.

3. Спорду иллэ кэмэ а т а а р ы к курдук сыаналыыр, история, фантастика, наука туһунан кинигэлэри сөбүлээн ааҕар. Саха сиэринэн кыраалаан бултуур.

4. Юрий Афанасьевич Эверстов, кэлин пауэрлифти э Муллер Игорь дьарыктаабыта.

5. Мастардыһытыгар СР хас да төгүллээх чемпиона, 2008 с. пауэрлифти э Дальнай Восток чемпиона, 2007 с. Нерюнригэ ытыллыбыт «Саха сиригэр бухатырдар» күүс экстримигэр уонна 2008 с. Хабаровскай куоракка Е. Хабаров бириинигэр ытыллыбыт күрэхтэргэ ситиһиилээхтик кыттан бириистээх миэстэлэргэ тиксибитэ.

6. Оҕолоро дьоллоох, доруобай буолалларыгар.

7. Саха нуруота чөл олоххо тардыстын, бэйэлэрин нуруоттарын ханна баҕарар, ханан баҕарар өрүү өрө тута сырыттыннар.

Афанасий МАРКОВ

1. 08.01.1964 с. Нам киинигэр элбэх оҕолоох дьыэ кэргэ э 4-с оҕонун төрөөбүтэ.

2. Дьыэ т у т а р , д ь о о - с э р г э ҕ э уһанарын биллэр. Кэргэннээх, биер кыыс оҕолоох. Россияҕа пауэрлифти э маастарга кандидат.

3. Маһынан уһанарын, дьарыктанарын, дьыэ кэргэнинэн айылҕа сылдыарын сөбүлүүр.

4. Бастаан бэйэтэ эрчиллибит, кэлин Евгений Иванов дьарыктыыр.

5. 2004 с. Саха сиригэр пауэрлифти э ветераннарга рекордсмен, 2009 с. Санкт-Петербурга ветераннарга пауэрлифти э 1 миэстэлээх.

6. Быһыл Россияҕа кыайдаҕына, үп көһүннүбүнэ Европа дуу, аан дойду чемпионаттарыгар кыттыбыт киһи диэн баҕа санаалаах.

7. Саха дьоно, арыгыттан туттуналларыгар!

Василий ИВАНОВ

1. 28.08.1974 с. Таатта улууһун Дьохсоҕон нэһилиэгэр төрөөбүтэ.

2. Юрист идэлээх. Нам улууһун ис дьыала лицензиялыыр - кө үлүүр отделение старшай инспектора. 2006 с. Саха сиригэр аан бастакынан саха пятиборье-тыгар спорт маастарын нуорматын то-

лорбута. Кэргэннээх, икки оҕолоох.

3. Спордунан дьарыктанарын, айылҕаны кытта алтыһарын, бултуурун сөбүлүүр.

4. Спорт эйгэтигэр учуутала Афанасий Николаевич Попов сыһыарбыт, Нам а кэлэн баран Ю.А. Эверстов салалтатынан дьарыктанар.

5. Үтүмэн күрэх, турнир кыайылааҕын таһынан, 2004 с. Тыгын ооньуутун призера, 2005 с. мастардыһытыгар Россия чемпиона, 2005-2006 сс. маска республика чемпиона, 2005 с. Бүтүн Россиятааҕы национальнай көрү фестивалын кыайылааҕа, 2006 с. саха пятиборье-тыгар чемпион, 2007-2008 сс. сэрии сэбинэн ытыгыга республиканскай күрэх кыайылааҕа.

6. Саха эдэр ыччата арыгыга, табахха уймамакка, чөл олоххо тардыһарыгар, спордунан дьарыктанарыгар.

7. Ыччат атын омок иннигэр сүгүрүбэксэ, саха омок сайдарын туһугар туруулаһарыгар. Сахалыы итэҕэлгэ - Үрдүкү Айыылар күүстэригэр итэҕэли!

Алексей КУТУКОВ

1. 20.02.1987 с. Хатырык нэһилиэгэр сэттэ оҕолоох дьыэ кэргэ э төрдүс оҕонун күн сиригэр көрбүтэ.

2. НПК технология отделение-тын 2-с курсун устудьуона. 2009 с. саха сиригэр мастардыһытыгар кандидат. Кэргэннээх. Эдэр ыал

Ванкувер куоракка ытыллыбыт кыһы ооньуулар арыллытын күнүгэр уол оҕолонон «ийэ», «аҕа» буолар үөрүүтүн биллилэр.

3. Гитаранан ылыыр, мелодия айар, өбүгэ ооньуутунан утумнаахтык дьарыктанар. Иллэ кэм буоллар эрэ дьонугар күүс-тирэх буолан көмөлөнөр.

4. Ю.А. Эверстов.

5. Улууска ытыллар «Үрү Уолан» күрэххэ 2006-2009 сс. түөрт төгүл 1 м. ылар. 2009 с. Уус-Алда а ытыллыбыт «Майаҕатта Бэрт Хара» республиканскай күрэххэ 2 миэстэни ылбыта.

6. Өбүгэ ооньуута кыһы өттүгэр ытыллара, кэлин сайдан Россия таһымыгар тахсара буоллар.

7. Биригэ үөрэнэр устудьуон доҕотторугар бары үтүөнү уонна кулун тутар ыйга ытыллар Универсиадаҕа ситиһилээхтик кытталларыгар баҕарар.

Семен КРЮКОВ

1. 09.03.1984 с. Дьокуускай куоракка төрөөбүтэ.

2. Идэтинэн тутуу инженерэ. 2009 с. Намнааҕы энэргосбыт учаастагар үлэлиир. 2009 с. хара баттаһытыгар (армрестлинг) маастарга кандидат. Кэргэннээх, биер уол оҕолоох.

3. Кыраалаан маска, тимиргэ уһанар. Хары баттаһытын туһунан суруйуулары, видеороликтары, материаллары мунньар.

4. Морсуев Николай Николаевич

5. 2007-2009 сс. республикаҕа армрестли а үс төгүллээх чемпион, 2010 с. Дальнай Восток чемпионатыгар бронзовай призер.

6. Спорт эйгэтигэр Роман Дмитриев курдук Саха аатын ааттатар чулуу дьонор өрүү үксүү турулларыгар!

7. Спортка биридиилээн ситиһилэринэн му урдмамакка хамаанданан үлэҕэ болҕомто уураарга.

Павел ИВАНОВ

1. 05.04.1979 с. Бүлүү улууһун Бөтү нэһилиэгэр төрөөбүтэ.

2. Идэтинэн технолог, Хамаҕатта спортзалыгар директорунан үлэлиир. Кэргэннээх, эмдэй-сэмдэй үс кыыс оҕолоох. СР 2008 с. гиревой көрү э спорт маастара.

3. Иллэ кэм булла эрэ дьыэ кэргэнин кытта атаара сатыыр. Бултуурун, доҕотторун кытта алтыһарын ордорор.

4. Бастаан доҕорунаан Ефим Гоголевтын дьарыктаммыта, салгыы Афанасий Васильевич Дьячковскай чочуйбута.

5. 2006 с. гиревэ республика чемпио-на, 2009 с. «Баһылай Манчаары» спартакиадатыгар үрү көмүс мэтээл хаһаайына.

6. Нам улууһа араас таһымнаах күрэхтэниилэргэ инники күө э сылдыара буоллар. Тус олоҕор хас биридди эр киһи курдук дьыэ туттан, оҕолорун этэ э атахтарыгар туралларыгар үлэлэһэр.

7. Бары биер киһи курдук түмсүүлэ-эх буоларга!

Борис СИВЦЕВ

1. 30.03.1984 с. Нам улууһун Көбөкөн нэһилиэгэр күн сириг көрбүтэ.

2. Идэтинэн физкультурна учуутала. 2008 с. айылҕа харыстабылын комитетыгар үлэлиир.

3. Бултуурун, сир астырыын, айылҕа сылды-

арын сөбүлүүр.

4. Николай Викторович Дьяконов.

5. 2007 с. Иннокентий Макаров бири-иһигэр республиканскай өбүгэ ооньуутун турнирыгар 2 миэстэлээх, 2008-2009 сс. Тыгын ооньуутугар икки төгүллээх призер.

6. Инникитин утумнаахтык дьарык-таныы.

7. Чөл олоҕу тутуһун, туруоруммут сыаллары тинһээр тирдэргэ дьулуһуу!

Александр ТИМОФЕЕВ

1. 11.05.1987 с. Кэбээйи улууһун Сиит-тэ нэһилиэгэр элбэх оҕолоох дьыэ кэргэ э бастагы оҕонун күн сириг көрбүтэ.

2. 2009 с. НПК выпускнига, идэтинэн информатик. Хама-ҕатта спортзалыгар оҕолору эрчийэр. Кэргэннээх, биер уол оҕолоох.

3. Байанайдаах булчут, интернет эйгэтигэр туора турбат, дьыэ кэргэнинэн айылҕа чэбдик салгынынан тыһынарын сөбүлүүр.

4. Иннокентий Лазаревич Охлопков, спортсмен буола үүнэригэр Юрий Афанасьевич Эверстов дьарыктаабыта.

5. Нам улууһугар волейболга хас да төгүллээх чемпион, улууска араас көрү э ситиһилэрин таһынан 2009 с. «Кэбээйи Боотурдара» күрэххэ 1 миэстэ, бу сыл 18 төгүлүн ытыллыбыт «Баһылай Манчаары» спартакиадатыгар өбүгэ ооньуутугар ситиһилээхтик кыттан 3 миэстэни ылбыта.

6. Ситиһилэринэн тохтоон хаалбакка өссө сайдан иһиэн баҕарар, чугас дьонно куруук доруобай буолалларыгар.

7. Чурапчы кэнниттэн кэлэр Манчаары ооньууларын Э сиэли хочотугар ытыгар курдук бары күүскэ үлэлэһэргэ!

Бэлэмнээтэ

Мария САВВИНОВА

8. Идэтинэн технолог, Хамаҕатта спортзалыгар директорунан үлэлиир. Кэргэннээх, эмдэй-сэмдэй үс кыыс оҕолоох. СР 2008 с. гиревой көрү э спорт маастара.

3. Иллэ кэм булла эрэ дьыэ кэргэнин кытта атаара сатыыр. Бултуурун, доҕотторун кытта алтыһарын ордорор.

4. Бастаан доҕорунаан Ефим Гоголевтын дьарыктаммыта, салгыы Афанасий Васильевич Дьячковскай чочуйбута.

5. 2006 с. гиревэ республика чемпио-на, 2009 с. «Баһылай Манчаары» спартакиадатыгар үрү көмүс мэтээл хаһаайына.

6. Нам улууһа араас таһымнаах күрэхтэниилэргэ инники күө э сылдыара буоллар. Тус олоҕор хас биридди эр киһи курдук дьыэ туттан, оҕолорун этэ э атахтарыгар туралларыгар үлэлэһэр.

7. Бары биер киһи курдук түмсүүлэ-эх буоларга!

«ДОРУОБУЙА БААР — PDF Compressor Free Version БАРАММАТ БААЙ!»

Николай РЫКУНОВ
(Тус бэйэ доруобуйатын көрүнүүгэ аналлаах таһаары)

Билсинг: саҥа балаһа

Кэлин кэмнэ норуот эмчиттэрин, эмтээх үүнээйилэр, доруобуйа туһалаах сүбэлэр уонна ким хайдах, тугунан эмтэнэн үтүөрбүтүн тустарынан суруйуулар хаһыаттарга, суруналларга үгүстүк бэчээттэнэр буоллулар. Онно оҕор анал таһаарылар бэчээттэнэн тарҕатыллар. Телевидениенэн, радионан киһи доруобуйатын чэбдигирдигэ аналлаах бизирилэр тахсаллар. Балары барытын дьон-сэргэ улаханнак интэриэһиргиир, сөбүлээн ааҕар уонна тус бэйэтин доруобуйатын тупсарыыга балаҕа киэҥник туттар буолла.

Биһиги хаһыаппыт редакцията итинтэн туора турбакка быһаарына. Хас биирдии ааҕааччыбыт бэйэтин доруобуйатыгар болҕомтолоох буолуутугар интэриэһи тардар уонна чөл олоххо тардыстар буоларыгар олук уурсарга санаа киирдэ. Бэйэтин доруобуйатын өрүүтүн кэтээн көрөр киһи быстах тумууларга, кыра сөтөлгө бэриммэт буолара уруккуттан да биллэрэ. Итиннэхэ уустуктар дьон аҕыйахтар. Бэрт боростуой ньымаларынан аһарыныахха сөп. Араас ырылары бэйэлэрэ эмтэнэн үтүөрдүмүт дьонноор практической уопуттара ордук күндүтүк сыаналанан сөп.

САНАА КҮҮҮҮНЭН ЭМТЭНИИ

Киһи бэйэтин энергиятын билэн, ону сатаан туҕа үөрэниэхтээх, ыалдьар түбэлтэҕэ энергия күүстээх долгунун туһанан, киһи бэйэтин санаатынан бэйэтэ эмтэниэбин сөп. Бу ньыманы араас омуктар бары биллэлэр, туһа туран бигэргэтиллибит. Онон ким барыта бэйэтэ бэйэтигэр боруобаланыабын сөп.

Эмтэниэн иннигэр ытыстаргы аалынан иттигин, онтон уҥа ытыскын ыалдьар сиргэр ууран баран, ол ыалдьар органнын кытары кэпсэтэбин.

Холобура: сүрэх килиэккэлэрэ наһаа истигэннэр, түргэнник ылыналлар, өйдөөхтөр. Онон сүрэхти кытары истигник, сымнаҕастык, көрдөһөр кэриэтэ кэпсэтиллиэхтээх.

Быар килиэккэлэрэ төттөрүтүн толоруга суохтар, киһи этэрин өйдөөбөттөр, түргэнник ылымматтар. Онон быары кытта кэпсэтэргэ кытаанахтык соруйарды, ылынарды, бирикээскин истэрин, толорорун курдук кэпсэтиэхтээхкин. Холобура: «Быар, эн наһаа бытаангы, мин ону сөбүлээбүппүн, үчүгэйдик үлэлээ, үлэлииргин түргэтэт».

Куртаххыт сүрэх курдук өйдөөх да буолбатар, киһи саныырын улгумнук толорумтуо, истигэн. Куртахтанатын органныр үлэлэрэ тутулуктаах. Онон куртаххытын кытта күн да аайы кэпсэтиэххитин сөп.

Суон оһоҕос эмиэ куртах курдук толоругас, истигэн, барыга барытыгар эрэи көрөр да, ону хорсундук тулуйумтуо. Суон очоҕостуун эмиэ күн аайы кэпсэтиэххитин сөп. Күн ханнык бириэмэтигэр хойуулуоххун сакаастааххын да сөптөөх.

Ол гынан баран, мин эһиэхэ биэр суолу өйдөтүөхпүн, сана тыахпын баҕарабын. Күлүү-элэк онгостон эбэтэр оонньоон ондук-манник кэпсэтиллибэт. Оттомноохтук сыйһаннаһан, хас биирдии органнын иһитиннэрэн, үлэтин салайан биэриэххин сөп.

Р.П. ВАРЛАМОВА-ХАТАН,
норуот эмчитэ

АЙАХХЫНАН АҔАА, МУННУГУНАН ТЫЫН

Киһи муннунан уонна айаҕынан тыһынар. Муннунан тыһыны доруобуйаны, күһү биэрэр эбит буоллаҕына, айаҕынан тыһыны ыарыыга, эт-хаан мөлтөөһүнүгэр тиэрдэр. Араас ыарыы киһи айаҕынан киирэр.

Мурун салгыны баар быылытан, араас киртэн, буортулаах холбоһуктаран ыраастыыр филтэр курдук онгоһуулаах. Оттон айаҕынан тыһаҕа диэри салгыны хайдах баарынан туох да мөһүйө, ыраастаныыга суох киирэр. Айаҕынан тыһыныга тыһыны салгыны сылдьыбакка тыһаҕа тиийэр, онтон күөмэй ыарыыта, тыһыны, сэбиргэхтэти кэбэ-дэстик үөскүүр. Оттон муннунан тыһыныга салгыны тыһаҕа ыраастанан, сылдьан тиийэр буолан киһи ыалдыа охсубат.

Муннунан тыһыныга куһаҕаны киллэрбэт, ыраастыыргына айылҕа айбыт. Ол иһин куһаҕан холбоһук киирдэинэ ытырдан төттөрү таһаарабыт. Кыыл-сүөл бары даҕаны айахтарынан тыһымматтар, айылҕа сокуонун тутуһан муннуларынан тыһыналлар. Арай биһиги цивилизация буорту онорбут дьонноро айахпытынан тыһынабыт.

Муннунан аһыыр сатамматын кэриэтэ, айахпытынан тыһыны суохтаахпыт, айылҕа айыыта ондук. Мурун тыһынарга, айах аһыырга аналларын тутуһуобун!

Николай КОПЫРИН,
филологической наука кандидата, Дьокуюскай к.

ЫТАННАХ ҮЙЭТЭ УҔУН

Ытаһы доруобуйа туһалаах. Ытаан тууйулуубут санаа б ы т а н ыраастана-рын. Ытаннах дьоннооры т а б а т дьонноордоо-вор уһун үйэлээхтэр.

Ытаабакка, тыһыны таһаарбакка, тууйулла сылдьар киһи ордук элбэхтик куртах, очоҕос, сүрэх, астма у.д.а. ыарыы буолаһар. Ытыртынан кыбыстыма. Ытыр киһи вегетативнай нервнэй системата харах уута тахсар былчархайын күүрдэр, ол ха-

раҕын аһыырга баар. Ити былчархайтан туустаах убаҕас тахсар, ону харах уута диһиллэр. Кини морфий курдук ыарыыны мүлүрүтэр. Харах уута туустаах буолан, антибиотикаальнай вещество, онон инфекцияны киллэрбэт, организм утарылаһытытын бөбөрүгөтөр уонна уоскутар.

«Аргументы и факты» N 43 2004 с.

ЫРЫА — ОЛОХАРГЫНА

Хаһан баҕарар, ханна баҕарар ыллаа. Эстрадной, церковной, романстар, частушкалар у.д.а. буоллуннар.

Баҕар улаханник, баҕар искэр кинигинэйэн ыллаа, ыллаа эрэ. Ыллаа, ыалдыа да сылдьан — чөлчөп.

Ыллаа, үөрэ да сылдьан — үөрүүн уһуо.

Тыһыны кылгас да буоллаҕына сытан, туран, олорон, хаама да сылдьан кинигинэйэн ыллаа.

Дьыбээр үлэли да сылдьан муннун иһигэр ыллаа. Начальствон мөҕө да турар буоллаҕына, саҥата суох иһит, мөбөрүн истэ-истэ искэр таптыыр ырыаҕын ыллаа, очоҕуна чөлчөкитик аһарыан.

Баар дьон бары хорунан биэр ырыаны ыллаан — очоҕо бары биэр санаалаах буолуу үөрүүтүн биллээхтик.

Ыллаан. Ким ырыанан сылдьар — ол өлөн-охтон биэрбэт. **«Физкультура и спорт» N 4 1996 с.**

КУЛУУТУҔАТА

Күлүү киһи мэйиитигэр эндорфиннары онорон таһаарар. Ол иһин психолог быраастар стрессэри, куртах, тыһа ыарыыларын, бөл рагы уонна СПИД-ы утары охсуһууга, саҥа терапевтической ньыма быһыытынан туттар буоллулар.

Дьиннээх күлүү — бу айылбаттан бэриллибит антибиотик, ол ньиэрбэ сатарыйытыттан

көмүскүүр.

Күлүү тыһыныны диригэтэр, хааны кислородунан байытар уонна тыһыны ыраастыыр.

Күллэх-хэас буһарар органныр уонна быар испитигэр хайдах эрэ дьылкыллаллар уонна элбэх куртах симэһинин, сырааны таһаараллар, ол аһабыт аһы үчүгэйдик интэриэһигэ, шлактары таһаарыыга көмөлөһөллөр.

Учуонайдар дьахталлар эрдьоннордор ордук уһун үйэлэнилэрэ, кинилэр улаханник уонна чаастык күлүллэринэн быһаарыллар диһиллэр.

Владимир ВЕРНИКОВ,
«Саха сирэ» хаһыат N 18 1999 с.

КИҔИ КУЛЛЭБИНЭ ОРГАНИЗМА ХАЙДАХ УЛАРЫЙАРЫ?

1. Тыһына ритмичнэй уонна дириг буолар.

2. Сылайбыта уонна куһаҕан наһаарыаннаһа суох буолар.

3. Күлүргүр тыһырдара кэ-нээннэр хаанын эргиир уонна сүрэхин үлэтэ тупсар.

4. Күлүргүр сирэйин мимикатынан уонна кэтэҕэ, төбөтө хамсыгырттан мэйиитин тыһырдарын үлэлэрэ тупсар, ол үчүгэй дьайыылаах.

5. Күлүү кэнниттэн организмна веществолар атаһаһыла-ра тупсар, киһи туттара-хапта-ра чөлчөп.

6. Ким элбэхтик күлэр, ол араас ыарыылартан харыстанар иммунитетта күһүрэр.

7. Киһи күлүлэһинэ өрөһөтүн, түөһүн, иһин былычыннара зарыдаланан сайдаллар.

Ис дууһаттан үөрэ-көтө, дуоһуя күлүү киһиэхэ аҕыйахтык бэриллэр. Ону таба туһаныахха.

Күлбэт киһитэҕэр күлү-үөрэ сылдьар киһи үйэтэ быдан уһун диэн американаецтар ааҕаллар.

Киһини күлүлэрэри анекдоттары кэспииллэр, юмор сурунаалларын аахтараллар, кинокомедиялары, видеолары көрдөрөллөр.

«Здоровье» сурунаал 1999 с.
АХИХ «Ассоциация смехо-терапии» уопуттара.

Бары эмтэр кээмэйдээхтэрин курдук күлүү эмиэ кээмэйдээх, режимнээх. Күлүү — бу организмна ноһорууска.

Хас да чаас тохтообокко күлүлэххэ, сылайы эрэ буолбат, тыһыр быһа баран өлүөххэ да сөп.

Сахаларга «күлэн быар суох», «быра күлүр дылы күлэр» диэн тыллар мээһэҕэ этиллибэтэхтэрэ чахчы.

Учуонайдар бары биирдик быһааралларынан киһи 1 күнүгэ 10 төгүл хайаан да күлэн ылыахтаах.

Мичээр киһи эдэр сааһын уһатар, куруук мичээрдии сылдьар киһи мичээрдээбэт киһитэҕэр уһун үйэлээх. Курустук тутта сылдьар киһи сирэйигэр 43 былчын күһүрэр, оттон мичээрдии, үөрэ-көтө сылдьар киһиэхэ 17 эрэ.

Дьэ, онон мичээрдии, күлү-үөрэ сылдьыты түмүгэр: киһи организмнэн бары системата сайдар, бастатан туран тыһына тупсар, тыһа бронхалара кэ-нээннэр элбэх салгыны эҕирий-эллэр, онон элбэх кислород киириитэ мэйигэ эмиэ туһалаах. Күлүү кэнниттэн киһи дуоһуйар, ол түмүгэр организм бары эттиктэрин үлэлэрэ тупсар.

«Здоровье» N 4 1997 с.

БЭЙЭБИН

БЭРЭБИЭРКЭЛЭН

1. Сүүскэр ымынах таҕыста-бына, ол аата үөһүн элбээбит, очоҕо аһыны, элбэх сылаады, арылаады аһаама.

2. Үөһээ халтаһан халыһаа-быт буоллаҕына — бүөрүн но-

доруускаламмыт, очоҕо пиибэ-ни, арыгыны иһимэ.

3. Аллараа халтаһан халы-һаабыт буоллаҕына, ноорун, та-алын үлэлэрэ кэһиллибит. Оч-чоҕо миннигэстэри: кэмпииэтэ-ри, торду, барыаннаһы сиэмэ.

4. Муннугар ымынах таҕыс-табына, ол аата быарын, үөһүн мөлтөхтөр. Онно сөптөөхтүк аһа, быраастан сүбэлэт.

5. Үөһээ уоһун, муннун, айаҕын икки арда кытаатар, кытарар буоллаҕына, очоҕуһун киртийбит. Быраастан сүбэлэт.

6. Уостарын ыһыыла ба-аһыра буоллаҕына, ол аата очоҕосторун салыһнара халы-һаабыттар, В12 битэмийн тиий-бэт.

7. Сыһааһын анна куура уонна ымынахтанар буоллаҕы-на, куртаһын ноһоруускала-мыт, эркиннэрэ воспалениела-абыттар. Бырааска көрдөр.

По схеме доктора Беляв-цева «Она+» N 5 2001 с.

* Тыһын үрдэ үрүн буолла-бына — гастриттааххын.

* Тыһын үрдэ араҕас буол-лаҕына — үөһүн нормальнайа суох.

* Моҕуһун улааппыт буолла-бына — зобтааххын.

* Тарбаххын мускунаххы-на, сүһүөхтэрин тыһыһы буол-лаҕына — үөһүн, быарын, ноорун үлэлэрэ кэһиллибиттэр.

* Уҥа тобугун ыалдьар бу-оллаҕына — үөһүн туолбут.

* Баттаһын туһаархай уонна түһэр буоллаҕына — куртах, очоҕос үлэлэрэ мөлтөөбүттэр.

Календарь «Народная медицина» 2001 с.

АРААС СҮБЭЛЭР

1. Тобугун, атын да сүһүөхтэрин ыалдьар буоллаҕы-на, ханнык баҕарар бензи-ни ытыскар кутан, ыалдьар сүһүөххүн имэрин.

Илиин тарбахтарын сүһүөхтэрэ хамсаабат, илиигин сагаан сугуруктуу туппат буол-лаҕына, бензининэн хаста да сотунааххына ааһар. Ханнык да бэрэбээски, саба баайы наада-та суох, бензин түргэнник көтөн сыта да суох буолар.

Журнал «ЗОЖ» N 24 2002 с.

2. Ханан эмэ, тугун эрэ ыарыйдаҕына, ол туһаайыгы-нан, магнигы 15 мүн. сыһыары туттаҕына ыарыһан ааһар.

3. Мээккэлэммит кофе хааны тохтотор, бааһы түргэнник оһо-роп. Кофены туберкулезтаахтар, үрдүк давлениелаахтар, астени-ялаахтар иһэллэрэ буортулаах.

4. Илиин титирэстиир, сал-дьабыр буоллаҕына, илиин сал-дьалаатаҕына илиигэр, атаһын салдьалаатаҕына атаһар тимир-и, ол аата кыптыһы, ньуоска-ны, быһах иэдэһин сыһыары тут, салдьабыр аһыаҕа.

«ЗОЖ» N 8 2005 с.

5. Кулааххар үөн киирдэ-инэ, ол кулааххын үөһэ хайы-һыннаран сытан, кулааһын үтүгэр хааппыланан мас ары-тытын куттар, очоҕо үөн тыһы-наах да, өлбүт да буоллаҕына дагдайан тахсыа.

6. Сайын толоонго сылдьан кумаар эминг суох буоллаҕы-на, ынах арытынан эбэтэр маргаринна кумаар сиир сир-дэрин сотун, очоҕо кумаар да, ончоочу да сизбэттэр.

7. Биллээххэ улаханник бы-һыннахтарына, ол биспыт те-риллэрин, холобур быһаҕы, уок-ка сылдьыар диэри итти-итти-тэ, баас үрдүн баттаахтарына хаана барыта тохтоон, онно эрэ туртайан хаалар.

«Она+» N 5 2001 с.

8. Сирэйин тириитэ, атын да эттэрин тардыһылар буоллаҕы-на элбэх ууну ис, очоҕо ааһар.

9. Муннун хаана тохтообок-ко кэлэр буоллаҕына, күлүүс тыһын эбэтэр шайбаны у.д.а., кырыта суох кыра тимир, саннын хаптаһайын икки арды-гар сөп түбэһэргына былаан кэтэ сырыт. Муннун тыһыра-ра тохтоуҕа.

«ЗОЖ» N 3 2005 с.

PDF Compressor Free Version

Понедельник, 1 марта

05.00, 08.05 Доброе утро
05.15 XXI зимние Олимпийские игры в Канаде. Хоккей. Финал
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Участок
13.20, 04.30 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.20 Т/с «Спальный район»
16.50 Федеральный судья
18.20 Давай поженимся!
19.10 Т/с «След»
20.00 Жди меня
21.00 Время
21.30 Т/с «Попытка Веры»
22.30 Д/ф «Владислав Листьев. Мы помним»
23.30 Т/с «Школа»
00.10 Познер
01.10 Гении и злодеи
01.40 «В тылу врага: ось зла»
03.30 Д/ф «За секунду до катастрофы: Цунами в Альпах»

Вторник, 2 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Участок
13.20 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.20 Т/с «Спальный район»
16.50 Федеральный судья
18.20 Давай поженимся!
19.10 Т/с «След»
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Попытка Веры»
22.30 Д/ф «Ванкувер. Проверка на прочность»
23.30 Т/с «Школа»
00.20 На ночь глядя
01.10 «Ключ от всех дверей»

Понедельник, 1 марта

11.00, 12.45, 15.15 XXI Зимние Олимпийские игры в Ванкувере
12.30, 15.00, 18.10, 23.50, 04.10, 07.30 Вести-Спорт
18.00, 23.40, 04.00 Вести.ру
18.20 Церемония открытия XXI Зимних Олимпийских игр в Ванкувере
21.30 Церемония закрытия XXI Зимних Олимпийских игр в Ванкувере
00.20 XXI Зимние Олимпийские игры в Ванкувере. Фигурное катание.
02.55, 07.45 Итоговый дневник XXI Зимних Олимпийских игр в Ванкувере
04.25 Футбол.
06.25 Моя планета
08.50 Профессиональный бокс. Фариз Касымов (Россия) против ДеМаркуса Корли (США).
09.35 Рыбалка с Радзишевским
09.50 Легкая атлетика. Международный турнир «Русская зима». Трансляция из Москвы

Вторник, 2 марта

12.00 Чемпионат мира по футболу.
12.30, 15.00, 18.10, 00.10, 04.10, 07.40 Вести-Спорт
12.45, 04.25 Русский Ванкувер
15.15 Итоговый дневник XXI Зимних Олимпийских игр в Ванкувере
16.20 Профессиональный бокс. Александр Устинов (Россия) против Монте Баррета (США).
17.30, 09.55 Скоростной участок
18.00, 00.00, 04.00 Вести.ру
18.20 Ванкувер-2010. Вспом-

03.00 Х/ф «Отскок»

Среда, 3 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Участок
13.20, 02.50 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.20 Т/с «Спальный район»
16.50 Федеральный судья
18.20 Давай поженимся!
19.10 Т/с «След»
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Попытка Веры»
22.30 «На все ради любви»
23.30 Т/с «Школа»
00.20 На ночь глядя
01.10 Х/ф «Август»
03.30 Футбол. Товарищеский матч. Сборная России - сборная Венгрии. Прямой эфир из Венгрии

Четверг, 4 марта

05.00 Футбол. Товарищеский матч. Сборная России - сборная Венгрии.
05.30 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Участок
13.20, 04.10 Детективы
14.00 Другие новости
14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.20 Т/с «Спальный район»
16.50 Федеральный судья
18.20 Давай поженимся!
19.10 Т/с «След»
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Т/с «Попытка Веры»
22.30 Человек и закон
23.30 Т/с «Школа»
00.20 Судите сами
01.10 Х/ф «Гоп!»
03.30 Т/с «Акула»

Пятница, 5 марта

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости
09.05 Малахов +
10.20 Модный приговор
11.20 Контрольная закупка
12.20 Участок
13.20 Детективы
14.00 Другие новости

нить все

22.00, 07.55 Футбол.
00.25, 10.30 Футбол.
02.20 Футбол.
02.55 Футбол России
06.40 Моя планета

Среда, 3 марта

12.30, 15.00, 18.10, 22.35, 04.10, 07.40 Вести-Спорт
12.45, 04.25 Русский Ванкувер
15.15, 21.20 Футбол России
16.20 Профессиональный бокс. Руслан Проводников (Россия) против Виктора Хуго Кастро (Аргентина).
17.25 Футбол.
18.00, 22.25, 04.00 Вести.ру
18.20 Ванкувер-2010. Вспомнить все
22.55 Хоккей. КХЛ.
01.15 Хоккей. КХЛ.
06.40 Моя планета
07.50 Футбол.
09.50 Чемпионат мира по футболу.
10.20 Хоккей. КХЛ.

Четверг, 4 марта

12.30, 15.00, 18.10, 00.10, 04.10, 07.40 Вести-Спорт
12.45, 04.25 Русский Ванкувер
15.15, 10.20 Хоккей. КХЛ.
17.25, 09.50 Точка отрыва
18.00, 00.00, 04.00 Вести.ру
18.20 Ванкувер-2010. Вспомнить все
22.00, 07.50 Регби.
00.25 Баскетбол. НБА.
02.25 Профессиональный бокс. Дмитрий Чудинов (Россия) против Эдди Хантера (США); Федор Чудинов (Россия) против Михаила Любарского (Украина).
06.40 Моя планета

Пятница, 5 марта

12.30, 15.00, 18.10, 00.25, 04.10, 07.15 Вести-Спорт
12.45 Русский Ванкувер
15.15 Хоккей. КХЛ.
17.25 Чемпионат мира по футболу.
18.00, 00.15, 04.00 Вести.ру
18.20 Ванкувер-2010. Вспомнить все

14.20 Понять. Простить
15.20 «Обручальное кольцо»
16.20 Т/с «Спальный район»
16.50 Федеральный судья
18.20 Криминальные хроники
18.50 Поле чудес
20.00 Пусть говорят
21.00 Время
21.30 Х/ф «Любовь в большом городе»
23.10 Х/ф «Переводчица»
01.30 «Чай с Муссолини»
03.40 Х/ф «Еще один день»
05.10 Т/с «Акула»

Суббота, 6 марта

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Десять негрятят», 1 серия
07.30 Играй, гармонь любимая!
08.10 Мультфильм
09.00 Умницы и умники
09.40 Слово пастыря
10.10 Счастье есть!
11.00 «Римма Маркова. Характер не сахар, душа - рафинад»
12.10 «Как стать принцессой»
14.10 Д/ф «Однажды в Париже. Далида и Дассен»
15.30 Х/ф «Женщины»
17.30 Кто хочет стать миллионером?
18.30 Клуб Веселых и Находчивых. Высшая лига
21.00 Время
21.15 Минута славы
23.30 Х/ф «Хороший год»
01.40 Х/ф «Афера»
04.10 Х/ф «Пенелопа»

Воскресенье, 7 марта

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10, 08.20 Мультфильм
06.30 Х/ф «Десять негрятят», 2 серия
07.50 Армейский магазин
09.10 Здоровье
10.10 Непутевые заметки
10.30 Смак
11.00 Моя родословная
12.20 «Блондинка за углом»
14.00 Д/ф «Золотая пара. Счастливы вместе»
14.30 Х/ф «Ностальгия по будущему»
16.00 «Александр Михайлов. Надо оставаться мужиком»
17.00 Две звезды
18.40 Х/ф «Красотка»
21.00 Время
21.15 Жесткие игры
22.40 Проекторперискиптон
23.20 Футбол. Суперкубок России. «Рубин» - ЦСКА
01.20 «Вавилон нашей эры»
03.10 Х/ф «Крупная рыба»

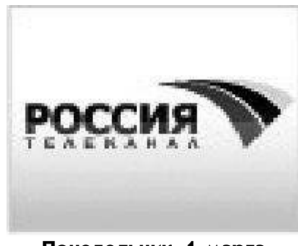
21.55 Хоккей. КХЛ.
00.40 Точка отрыва
01.10 Рыбалка с Радзишевским
01.25 Хоккей. КХЛ.
04.20 Вести-Спорт.
04.30 Теннис. Кубок Дэвиса.
07.25 Моя планета
08.25 Футбол.
09.00 Баскетбол. НБА.

Суббота, 6 марта

11.40, 13.15, 22.15 Теннис.
13.00, 15.00, 17.10, 22.05, 04.10, 06.40 Вести-Спорт
15.10, 04.30 Вести-Спорт.
15.20 Будь здоров!
15.55 Автоспорт. «Гонка звезд «За рулем»»
17.00, 04.00 Вести.ру
17.25 Биатлон. Чемпионат Европы. Спринт.
18.40 Мини-футбол. Чемпионат России.
20.40 Биатлон. Чемпионат Европы. Спринт. Женщины.
23.55 Волейбол. Чемпионат России. Мужчины.
01.55 Футбол.
04.40 Футбол.
06.55 Сноуборд. Кубок мира.
08.55 Чемпионат мира по футболу.
09.30 Баскетбол. НБА.

Воскресенье, 7 марта

12.10, 21.25, 01.15 Теннис.
13.00, 15.00, 18.20, 22.40, 04.10, 06.40 Вести-Спорт
13.15 Сноуборд. Кубок мира.
15.10, 04.30 Вести-Спорт.
15.20 Страна спортивная
15.45 Биатлон. Чемпионат Европы. Спринт. Мужчины.
17.25 Биатлон. Чемпионат Европы. Гонка преследования.
18.10, 04.00 Вести.ру
18.30 Точка отрыва
19.00 Биатлон. Чемпионат Европы. Спринт. Женщины.
20.40 Биатлон. Чемпионат Европы. Гонка преследования.
22.55 Хоккей. КХЛ. Открытый чемпионат России.
03.10 Биатлон. Чемпионат Европы. Гонка преследования.
04.40 Футбол. Чемпионат Италии. «Интер» - «Дженоа».
06.55 Моя планета

Понедельник, 1 марта

05.00 Утро России
09.05 Х/ф «Единственная»
10.50 Церемония закрытия ххi зимних олимпийских игр в Ванкувере. Прямая трансляция
12.55 Д/ф «Гений русского дзюдо. Спорт и разведка»
13.40 Дежурная часть
14.00, 17.00, 20.00 Вести-Москва
14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
14.50 Х/ф «Найденш»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Ефросинья»
18.35 Т/с «Дворик»
19.00 Т/с «Слово женщине»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Котовский»
22.50 Церемония закрытия ХХI Зимних олимпийских игр в Ванкувере
00.50 Д/ф «Олимпийское спокойствие. Секреты безопасности»
01.40 «Игра на выживание»

Вторник, 2 марта

05.00 Утро России
09.05 «Большой-большой ребенок. Юрий Богатырев»
10.00 «Срочно в номер - 2»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести-Москва
11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.45 «Территория красоты»
13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Вызов»
15.45 Суд идет
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Ефросинья»
18.35 Т/с «Дворик»
19.00 Т/с «Слово женщине»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Котовский»
22.50 Дежурный по стране
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Почтальон»

1 марта, понедельник

06:30 «Кораль» (ТВ «Спектр») (по г. Якутску)
06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
07:00 «Новый день»
17:30 «Улуу Кыайыыга сугуруйэн»: Кыайыы кымын сабаамыт
18:00 «Саха сирэ»
18:15 «Түбүктэр, түмүктэр»: «Малдьаҕар» МУТ үлэтин үгээн («Хагалас» ТВ)
18:45 «Күнчээн»: Айыы обото
19:00 «Якутия»
19:15 «Федерация»
19:45 «Толкуйу тобулуу» К.Д.Уткин 75 сааһыгар
20:15 «Знакомьтесь -» Компас здоровья»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Эргимтэ»
21:20 «Сарыал»: Концерт варганной музыки
21:50 «Экзотика городов Азии»
22:30 «Саха Сирэ — Якутия»

2 марта, вторник

06:35 «Арыгы алдьархайа...» («Бэрдьигэс» ТВ) (по г. Якутску)
06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
07:00 «Новый день»
17:30 «Полярная звезда»: Россия-матушка моя...»
0:30
18:00 «Саха сирэ»
18:15 «Холумтан»: Уран тарбахтаах Уус Баһылай («Абый» ТВ)
18:45 «Күнчээн»: Уу-чукук
19:00 «Якутия»
19:15 «Бизнес-формула»
19:30 «Чэгиэн» прямой эфир
20:15 «Будни казначейской службы» К 15-летию УФК по РС(Я)
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»

Среда, 3 марта
05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Главная тайна. Республика ШКИД»
10.00 «Срочно в номер - 2»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести-Москва
11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.45 «Территория красоты»
13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Вызов»
15.45 Суд идет
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Ефросинья»
18.35 Т/с «Дворик»
19.00 Т/с «Слово женщине»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Котовский»
22.50 Исторические хроники
23.50 Вести+
00.10 Х/ф «Бабье царство»
02.00 Кинескоп

Четверг, 4 марта

05.00 Утро России
09.05 Д/ф «Другие берега Анастасии Вертинской»
10.00 «Срочно в номер - 2»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести-Москва
11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»
12.45 «Территория красоты»
13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Вызов»
15.45 Суд идет
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Ефросинья»
18.35 Т/с «Дворик»
19.00 Т/с «Слово женщине»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Котовский»
22.50 Д/ф «Ледоруб для Троцкого. Хроника одной местности»
00.00 Вести+
00.20 Х/ф «Жизнь взаимы»

Пятница, 5 марта

05.00 Утро России
09.05 Мусульмане
09.15 Мой серебряный шар
10.10 «Срочно в номер - 2»
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести-Москва
11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 Т/с «Тайны следствия»

21:05 «Мэнгэ спорт»: Айталина Колодезникова
21:35 «Долгожительница» (ТВ «Чароит»)
22:05 «Экзотика городов Азии»
22:35 «Саха Сирэ — Якутия»

3 марта, среда

06:30 «Перекресток «Златогора»» (ТВ «Алдан») (по г. Якутску)
06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
07:00 «Новый день»
17:30 «Улуу Кыайыыга сугуруйэн»: Кыайыы кымын сабаамыт
18:00 «Саха сирэ»
18:15 «Как мы живем»: Золотодобывающая промышленность в Якутии (ТВ «Кадр»)
18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн. Тэттик киинэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Социум» прямой эфир
20:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Тыа сирэ»
21:35 «Аал-луук мас»: Сээркээн сэхэн Григорий Сметанин
22:05 «Экзотика городов Азии»
22:35 «Саха Сирэ — Якутия»

4 марта, четверг

06:40 «Саха спордун умнуллубат түгэннэрэ» (по г. Якутску)
06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
07:00 «Новый день»
17:30 «Полярная звезда»: Мировая цивилизация
18:00 «Саха сирэ»
18:15 «Улэ кийитэ» («Май» ТВ)
18:45 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Диалог с властью» прямой эфир
20:00 «Музыкальный четверг»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Однажды вечером» прямой эфир
22:00 «Экзотика городов Азии»
22:30 «Саха Сирэ — Якутия»

5 марта, пятница

06:40 «Золотые мгновения

12.45 «Территория красоты»
13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Вызов»
15.45 Суд идет
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Ефросинья»
18.35 Т/с «Дворик»
19.00 Т/с «Слово женщине»
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Кривое зеркало
23.40 Х/ф «Монро»
01.35 «Блэйд - 3: Троица»

Суббота, 6 марта

05.25 Х/ф «Родная кровь»
07.10 Вся Россия
07.25 Диалог о животных
08.00, 11.00, 14.00 Вести-Москва
08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.20 Военная программа
08.45 Субботник
09.25 Мультфильм
09.35 «Шла собака по роюлю»
11.20 Национальный интерес
12.15, 14.30 «Телохранитель»
16.10 Ты и я
17.05 Субботный вечер
19.00 Кто хочет стать Максимом Галкиным
20.00 Вести в субботу
20.40 Х/ф «Леший»
01.20 Х/ф «Любовь с уведомлением»

Воскресенье, 7 марта

05.45 Х/ф «Будьте моим мужем»
07.20 Смехопанорама
07.50 Сам себе режиссер
08.35 Утренняя почта
09.10 «Что хочет девушка»
11.00, 14.00 Вести-Москва
11.10 Неделя в городе
11.50 Городок
12.20 Т/с «Черчилль»
14.15 Вести-Москва
14.25 Дежурная часть
15.00 Честный детектив
15.30 Красная бурда и её друзья»
17.20 Танцы со Звездами
20.00 Вести недели
21.00 Х/ф «Превратности судьбы»
22.55 Х/ф «Вся правда о любви»
00.50 Х/ф «Стакан воды»
03.00 Национальный отборочный конкурс исполнителей эстрадной песни «Евровидение-2010». Прямая трансляция якутского спорта» (по г. Якутску)
06:50 Утренняя зарядка (по спутниковой системе распространения)
07:00 «Новый день»
17:30 «Улуу Кыайыыга сугуруйэн»: Кыайыы кымын сабаамыт
18:00 «Саха сирэ»
18:15 «Как мы живем»: Золотодобывающая промышленность в Якутии (ТВ «Кадр»)
18:45 «Күнчээн»: Күлүмэн. Тэттик киинэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Социум» прямой эфир
20:00 «Правоведь»
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Тыа сирэ»
21:35 «Аал-луук мас»: Сээркээн сэхэн Григорий Сметанин
22:05 «Экзотика городов Азии»
22:35 «Саха Сирэ — Якутия»

18:00 «Саха сирэ»
18:15 «Эйгэ»: Ийэ олонхонут Петр Решетников («Таатта» ТВ)
18:45 «Күнчээн»: мультипликационный киинэ
19:00 «Якутия»
19:15 «Парламентский вестник»
19:45 «Аал-луук мас»: Ырыа куттаах Евдокия Бокова
20:30 «Саха Сирэ — Якутия»
21:05 «Кизиллик»
22:15 «Экзотика городов Азии»
22:45 «Саха Сирэ — Якутия»

6 марта, суббота

17:00 «Филиал НВК в Москве»
17:30 «Тарбахтаах астыаха»
18:00 «Вестник образования»
18:30 «Истинг илдьит»
19:30 «Саха сирэ. Күнтэн күн»
20:05 «Сардаана»
20:35 «Тэтим»
21:05 «Однажды вечером»: Киноавод. Прямой эфир
22:05 «Хотойдуу киирсиилэр» («Сунтаар» ТВ)
22:30 «Санаа ситим...» Сиэн Тиитэп айар киэ?этин I ч.»

7 марта, воскресенье

17:00 «Полярная звезда» телевизионный конкурс
17:45 «Пропеллер»
18:00 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
18:15 «Истинг илдьит»
18:45 «Ытык доммут ыллыктаах тыллара». Ольга Иванова-Сидоркевич
19:15 «Уруу алгыһа»
19:30 «Якутия. День за днем»
20:05 «ТВ-спорт»: Фестиваль боевых искусств РС(Я) «21.10 «Кизиллик...»
22:00 «Дива»: Ночь в опере (по спутниковой системе распространения)
22:25 «Санаа ситим...» Сиэн Тиитэп айар киэ?этин II ч.»

Извещение №27 от 20.02.2010 года

О размещении муниципального заказа на право заключения муниципального контракта на поставку бесплатного детского питания детям до 3-х лет, на 2010 год
Способ размещения муниципального заказа: открытый аукцион

Наименование заказчика: Муниципальное учреждение здравоохранения «Намская ЦРБ»

Почтовый адрес: 678380 РФ РС (Я) Намский улус с. Намцы ул. Ст. Платонова, 10, 8 (41162) 41-1-67, 42-3-32, факс: 8 (41162) 41-7-01, 41-9-60

Сайт Министерства экономического развития РС (Я): www.goszakazyakutia.ru

Предмет открытого аукциона:

ЛОТ №1 Адаптированная сухая молочная смесь для вскармливания здоровых детей.

ЛОТ №2 Сухая молочная смесь для вскармливания детей с некоторыми нарушениями состояния здоровья.

ЛОТ №3 Цельное пастеризованное молоко 3,2% жирности. (извещение для субъектов малого предпринимательства.)

Наименование, количество, характеристика поставляемого товара указаны в технической части аукционной документации
Место поставки товара: с, Намцы, Намского улуса, ул. Ст. Платонова, 12

Начальная (максимальная) цена контракта (цена лота), в рублях:

Лот №1 6 805 260 (шесть миллионов восемьсот пять тысяч двести шестьдесят) рублей 00 копеек

Лот №2 1 964 292 (один миллион девятьсот шестьдесят четыре тысячи двести девяносто два) рубля 00 копеек.

Лот №3 3 974 800 (три миллиона девятьсот семьдесят четыре тысячи восемьсот) рублей 00 копеек. Начальная (максимальная) цена контракта включает в себя: все налоги, пошлины и прочие сборы и расходы, связанные с транспортировкой, доставкой и отгрузкой товара, которые исполнитель муниципального контракта будет оплачивать в соответствии с условиями контракта или на иных основаниях, то есть является конечной.

Преимущества, предоставляемые учреждениям УИС и организациям инвалидов не предусмотрены.

Срок, место и порядок предоставления документации об аукционе:

с 21 февраля 2010 г. по 12 марта 2010 года до 18:00ч. По заявке документацию можно получить по адресу Республика Саха (Якутия), 678380 РФ РС (Я) Намский улус с. Намцы ул. Октябрьская, 1 телефон (41162) 41-952, факс (41162) 41-5-68 каб 307

Размер обеспечения заявки: 5% от начальной (максимальной) цены лота

Порядок, сроки, реквизиты расчетного счета для внесения денежных средств в качестве обеспечения заявки указаны в информационной карте аукционной документации.

Рассмотрение: с 15 марта в 9:00 до 24 марта 2010 г

В случае направления документации об аукционе по почте, организатор торгов не несет ответственность за утерю или вручение с опозданием документации об аукционе. Документация об аукционе может быть получена с сайта Министерства экономического развития Республики Саха (Якутия).

Место проведения открытого аукциона: РФ, 678380 Республика Саха (Якутия), Намский улус с. Намцы ул. Октябрьская, 1 телефон (41162) 41-9-52 факс (41162) 41-5-68

Дата и время проведения открытого аукциона: 30 марта 2010 года 15 час. 00 мин. (время местное).

Извещение №27-1 от 25.02.2010 года

о внесении изменений в извещение и аукционную документацию открытого аукциона на право заключения муниципального контракта на поставку бесплатного детского питания детям до 3-х лет, на 2010 год. Наименование заказчика: Муниципальное учреждение здравоохранения «Намская ЦРБ»:

1. Внести следующее дополнение в часть 2 лота №3 технической части аукционной документации открытого аукциона (извещение №27 от 20.02.2010г.):

Количественный и качественный состав молока:

Наименование продукта	Единица измерения	Кол-во	Сумма (в руб)
Цельное пастеризованное молоко 3,2% жирности	Коробка 1 литр	993 57 литров	.97 .800

2. Внести изменение в извещение и информационную карту открытого аукциона:

2.1 Продлить срок подачи заявок до 15 марта 2010 года до 15 час.00 мин.

2.2. Начало рассмотрения заявок с 15 марта 2010 года в 15 часов

3. Извещение опубликовать на официальном печатном издании и разместить на официальном сайте сети «Интернет»

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ И ГОСТИ с. НАМЦЫ!

С января 2010 г. в Намцах открылся офис компании «Глорион» брендами которого являются такие продукты как фиточай «Атлант», «Борей», «Прометей», «Посейдон», зубные пасты «Радонта», косметика для лица и тела серии «Глорис», фитомаски, крем «Мгновенная красота», фитокопур, омолаживающая мультиактивная сыворотка, косметика для губ «Энтайс», ароматическая маска, «Бергамот», «Лимон» и многое другое. Приглашаем в мир здоровья и красоты «Глорис»!

Справки по тел. 89243673783

Муниципальной эбии үөрэхтээһин тэрилтэтэ «Оҕо эйгэтин Түөлбэтэ» ЕГЭ-үэ бэлэмниир курстарга бары предметиэрэ сайапка хомуйар. Курстары үрдүк квалификациялаах «Интенсус» лингвистической киин уонна Дьокуускайдааҕы Государственной университет преподавателлэрэ ыыталлар. Төлөбүр бөлөхтөн биир өрттөн 1 чааһа — 80 солк. Оттон индивидуальной бэлэмниини төлөбүр кэпсэтиинэн. Оскуола оҕолоругар уонна урукку сыллар выпускниктарыгар курстар тус-туһунан тэриллэллэр. Курстар түмүктэринэн сертификат барыллар.

Бары боппуруостарга билсипэр тел.: «Оҕо эйгэтин Түөлбэтэ»

— 41-1-62, сот.: 89241738232, 89241764573

РЕШЕНИЕ

18 февраля 2010 г. № 20-1

Об утверждении структуры Администрации муниципального образования «Намский улус»

В соответствии с Указом Президента Республики Саха (Якутия) от 24 декабря 2009 г. № 1734 «О численности органов местного самоуправления Республики Саха (Якутия), применяемой для определения нормативов формирования расходов на содержание органов местного самоуправления» и постановлением Правительства Республики Саха (Якутия) от 24 декабря 2009 г. № 571 «Об установлении нормативов расходов на содержание органов местного самоуправления», Улусный Совет решил:

1. Утвердить структуру Администрации муниципального образования «Намский улус» согласно приложению № 1.

2. Определить численность органов местного самоуправления муниципальных образований на уровне поселений согласно приложению № 2.

3. Утвердить Реестр муниципальных должностей и должностей муниципальной службы в муниципальном образовании «Намский улус» согласно приложению № 3.

4. Признать утратившим силу решения Улусного Совета от 18 февраля 2009 г. № 6-8 «Об утверждении структуры администрации муниципального образования «Намский улус» и от 30 апреля 2008 г. № 59-2 «О Реестре муниципальных должностей и должностей муниципальной службы в МО «Намский улус» Республики Саха (Якутия) и соотношении должностей муниципальной службы и должностей государственной гражданской службы Республики Саха (Якутия)».

5. Решение вступает в силу со дня принятия.

6. Опубликовать решение в улусной газете «Энсиэли».

Председатель Улусного Совета
А.Х.Христофоров
Глава улуса А.И.Ильин

РЕШЕНИЕ

18 февраля 2010 г. № 20-2

О ликвидации МУ «Контрольно-счетная палата МО «Намский улус»

В соответствии с Гражданским кодексом Российской Федерации, Трудовым кодексом Российской Федерации, Указом Президента Республики Саха (Якутия) от 24 декабря 2009 года № 1734 «О численности органов местного самоуправления Республики Саха (Якутия), применяемой для определения нормативов формирования расходов на содержание органов местного самоуправления» Улусный Совет решил:

1. Ликвидировать муниципальное учреждение «Контрольно-счетная палата муниципального образования «Намский улус».

2. Председателю «Контрольно-счетной палаты муниципального образования «Намский улус» Гуляевой И.Н. провести процедуру ликвидации в соответствии с действующим законодательством.

3. Решение вступает в силу со дня принятия.

Председатель Улусного Совета
А.Х.Христофоров
Глава улуса А.И.Ильин

РЕШЕНИЕ

18 февраля 2010 г. № 20-3

«О программе мероприятий совместной комиссии поселений МО «Едейский наслег», «Хомустахский 1-й наслег», «Партизанский наслег», «Тастахский наслег» Намского улуса в связи с 65-летием Победы ВОВ и 50-летием образования совхоза «Намский» на уровне улуса»

Заслушав и обсудив информацию депутата улусного совета Шарапова А.Г. «О программе мероприятий совместной комиссии поселений МО «Едейский наслег», «Хомустахский 1-й наслег», «Партизанский наслег», «Тастахский наслег» Намского улуса в связи с 65-летием Победы ВОВ и 50-летием образования совхоза «Намский» на уровне улуса», Улусный Совет решил:

1. Одобрить программу, направленную на увековечивание ветеранов войны, тыла и труда, патристическое воспитание молодежи на примере деятельности старшего поколения

2. Контроль исполнения решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (Шарапов А.Г.)

Председатель Улусного Совета
А.Х.Христофоров
Глава улуса А.И.Ильин

РЕШЕНИЕ

18 февраля 2010 г. № 20-4

Об утверждении Программы «Безопасность муниципального учреждения здравоохранения «Намская центральная районная больница 2010-2012 гг.»

Заслушав и обсудив Программу «Безопасность муниципального учреждения здравоохранения «Намская центральная районная больница 2010-2012 гг.», направленную на усиление работы по обеспечению противопожарной безопасности объектов Намской ЦРБ, Улусный Совет депутатов МО «Намский улус» решил:

1. Утвердить Программу «Безопасность муниципального учреждения здравоохранения «Намская центральная районная больница 2010-2012 гг.»

2. Контроль за исполнением данного решения возложить на постоянную комиссию по строительству и ЧС (председатель Кутуков В.В.)

3. Опубликовать настоящее Решение в улусной газете «Энсиэли».

4. Решение вступает в силу со дня опубликования.
Председатель Улусного Совета А.Х.Христофоров
Глава улуса А.И.Ильин

РЕШЕНИЕ

18 февраля 2010 г. № 20-5

Информация о ходе исполнения Программы обеспечения образовательных учреждений МО «Намский улус» наружными противопожарными резервуарами на 2009-2013 г.г.

Заслушав и обсудив информацию начальника Управления образования Дьяконовой В.Н. о ходе исполнения Программы обеспечения образовательных учреждений МО «Намский улус» наружными противопожарными резервуарами на 2009-2013 г.г., Улусный Совет решил:

1. Одобрить исполнение программы обеспечения образовательных учреждений наружными противопожарными резервуарами на 2009 год.

2. Зам. главы по экономике и финансированию Петровой Л.Н. обязать и взыскать средства по финансированию установок наружных противопожарных резервуаров в 2010 году.

3. Контроль исполнения решения возложить на постоянную комиссию по бюджету и налогам (Шарапов А.Г.)

Председатель Улусного Совета А.Х.Христофоров
Глава улуса А.И.Ильин

ПОДКЛЮЧИ ИНТЕРНЕТ

за 299 рублей

СХАТТЕЛЕКОМ

ПОДКЛЮЧИ ТЕЛЕФОН

всего за 300 рублей!!!

СХАТТЕЛЕКОМ

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ КВОТЫ НА ВЫДАЧУ ИНОСТРАННЫМ ГРАЖДАНАМ И ЛИЦАМ БЕЗ ГРАЖДАНСТВА РАЗРЕШЕНИЙ НА ВРЕМЕННОЕ ПРОЖИВАНИЕ В РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ НА 2010 ГОД

Территориальный пункт в Намском районе МРО УФМС России по РС(Я) в г. Якутске доводит до Вашего сведения, что на основании распоряжения Правительства Российской Федерации от 21 ноября 2009 г. № 1738-р распределение квоты на выдачу иностранным гражданам и лицам без гражданства разрешения на временное проживание в Российской Федерации на 2010 год» на Республику Саха (Якутия) установлена квота в количестве 2000 разрешений.

Разрешение выдается в пределах ежегодной квоты, утвержденной Правительством Российской Федерации. Если указанная квота исчерпана, то заявление к рассмотрению не принимается.

Без учета квоты разрешение может быть выдано иностранному гражданину:

- 1) родившемуся на территории РСФСР и состоявшему в прошлом в гражданстве СССР или родившемуся на территории Российской Федерации;
- 2) признанному нетрудоспособным и имеющему дееспособных сына или дочь, состоящих в гражданстве Российской Федерации;
- 3) имеющему хотя бы одного нетрудоспособного родителя, состоящего в гражданстве Российской Федерации;
- 4) состоящему в браке с гражданином Российской Федерации, имеющим место жительства в Российской Федерации;
- 5) осуществившему инвестиции в Российской Федерации в размере, установленном Правительством Российской Федерации;
- 6) поступившему на военную службу, на срок его военной службы;
- 7) являющемуся участником Государственной программы по оказанию содействия добровольному переселению в Российскую Федерацию соотечественников, проживающих за рубежом, и членам его семьи, переселяющимся совместно с ним в Российскую Федерацию.

Заявление представляется в двух экземплярах на бланках установленной формы. Бланк заявления заполняется разборчиво от руки или с использованием технических средств (пишущей машины, компьютера), на русском языке. При заполнении бланка не допускается использование сокращений слов и аббревиатур. Ответы на содержащиеся в бланке заявления вопросы должны быть исчерпывающими.

В случае если заявитель намеревается получить разрешение для себя и совместно проживающих с ним членов семьи, то об этом указывается в заявлении.

Члены семьи заявителя, достигшие 18-летнего возраста, подают заявления от своего имени самостоятельно.

При подаче заявления необходимо присутствие всех членов семьи заявителя, изъявивших желание проживать в Российской Федерации.

При подаче заявления иностранным гражданином представляется уполномоченному сотруднику территориального органа ФМС России либо уполномоченному должностному лицу дипломатического представительства или консульского учреждения Российской Федерации документы, удостоверяющие его личность и гражданство, а также подтверждающие место пребывания (жительства).

Оформленные на территории иностранных государств официальные документы, копии которых представляются для получения разрешения, должны быть легализованы в установленном порядке в дипломатических представительствах или консульских учреждениях Российской Федерации за рубежом, если иное не предусмотрено международными договорами Российской Федерации.

Документы, составленные на иностранном языке, подлежат переводу на русский язык. Верность перевода и подлинность подписи переводчика должны быть нотариально удостоверены.

Необходимые документы на оформление разрешения на временное проживание:

- паспорт иностранного гражданина;
- миграционная карта;
- уведомление о постановке на миграционный учет по месту пребывания;
- свидетельство о браке;
- свидетельство о рождении ребенка и документ, удостоверяющий личность ребенка, не достигшего 18-летнего возраста (паспорт — при его наличии);
- документ, подтверждающий согласие ребенка в возрасте от 14 до 18 лет на выезд в Российскую Федерацию для проживания. Подпись ребенка на документе должна быть заверена нотариусом;
- сертификат об отсутствии у заявителя (членов его семьи) ВИЧ-инфекции;
- справка медицинского освидетельствования;
- 4 личные фотографии, размером 35x45 мм в черно-белом или цветном исполнении с четким изображением лица анфас без головного убора, в том числе 2 фотографии на несовершеннолетних детей, указанных в заявлении, представляет должностному лицу;
- госпошлина 1000 руб.

Срок предоставления государственной услуги по заявлению иностранного гражданина о выдаче разрешения на временное проживание составляет шесть месяцев.

Р.А. СИДОРОВА,
начальник ТП в Намском р-не МРО УФМС РФ

МАХТАНАБЫТ

Кыра оолору үтүөбү-кэрэбү угуулар уулаара буолбут кырдыаас үтүө дьэбитигэр өссө тыын биэрэн капиталнай өрөмүөн ыыттарбыттарыгар үөрэх управление тын начальнигар Дьяконова В.Н., Шарапов А.Г., өрөмүөнү үтүө суобастаахтык үлэлээн, баарбыт, туруорсубут этибин быһа гыммакка сөбүлэһэн, көмөлөһөн үлэлээбит Башшев Н.Н. салайааччылаах биригээдэ үлэһиттэригэр, өр сылларга ыра санаа гынан көтүпүт, кыра да буоллар сырдык кыыма тыгарыгар, санаа пристройтуу тугуулар күүс-көмө буолбут күндү төрөппүттэригэр, бириэмэлэрин аахсыбакка тугуу үлэлээбит Суздалов С.С., Решетникова М.Г., Сидоров И.А., Бочкарев Г.С., Гуляев Г.М., Федоров С.Д., Сивцев С.Н., Горохов В.В., Иванов А.А., Винокуров Ф.Ф., Алексеев М.М., Васильев А.К., Ядреев А.Н., электрик Сысолятин А.Н., сантехник Попов А.С., ОДБКХ начальнигар Игнатъев Н.В., «Ленскэй нэһилиэк» баһылыгын солбуйааччытыгар Кобыкова С.Д., ИП Эверстов М.В. онорбут үтүө дьылаабыт иһин сүһүөхтэх бэйэм сүгүрүйэн туран махталбын тиэрдэбин. Эһиги дьэ кэргэнгэ үтүө доруобуйа, дьол-соргу тосхойдун.

Анна Степановна ФЕДОРОВА

Е. Шапошников аатынан Хамафатта орто оскуолатыгар ССРС кинематография тын туйгуна, общественной тренер Евтропий Охлопков бириһигэр спорт национальнай көрүнгүрүгэр 13 төгүлүн күрэхтэһии буолан ааста.

Күрэхтэһиини үбүлэһингэ күүс-көмө буолдулар: Чермошнцева Л.А., Аргунова А.Г., Амбросьев А.М., Назаров А.А., Назаров М.П., Бурнашева А.И., Данилов Д.Д., Иванов А.А., Никитин Я.П., Васильев И.К., Новгородов Г.В., Эверстов В.И., Готовцев Д.И., Гоголев С.Н., Дмитриев О.В., Петров Э.Г., Куличкина С.М., Мухин Е., Захаров Р.А., Петров Н.А., Новгородова У.Г., Новгородов М.М., Павлова А.Н., Ноговицын А.Г., Леонтьев Е.Р., Е.П., Р.Р. Мальцевтар, В., П. Винокуровтар, «Старай гвардия» түмсүү, спортсаала (Иванов П.Г.), Хамафатта орто оскуолатын 1977 с. выпуһа, Хамафатта кырдыаастарын сэбиэтэ (Бурнашева Т.И.), Хамафатта о.о. профкома, «Түһүлгэ» сыһынааһын кийинэ (Харитонов А.А.), «Түөлбэ» мафаһын коллективтара. Күрэхтэһиини ыытыыга, тэрийсиигэ көмөлөстүлэр: оскуола коллектива, учууталлар, үөрэнээччилэр, хамаандаалары тэрийэн ажалыт салайааччылар.

Бары спонсордарытыгар, тэрийсибит, өйөөбүт бар дьоммутугар бары махталбытын тиэрдэбит, олоххутугар ситиһиини, кыайыны, үгүс үөрүүнү баарабыт.

Махталы кытта Е.С. Охлопков дьэ кэргэнэ

Убаастыыр, таптыыр кырдыаас таайыт Сивцев Николай Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан орто дойдуттан букатыннаахтык барбытынан көрбүт-истибит кыра кыһыгар Ульяна Николаевна, күтүөпүтүгэр Федор Эллеевич Сивцевтэргэ, таайыт барахсан бары оолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, убаастыыр санаһыт Анна Егоровна оолоругар, тиһэх суолга атаарыга улаханньык көмөлөспүт Л.М. Корниловка, таайыт бары биригэр төрөбүттэрин оолоругар махтанабыт. Бары түмсүүлээх буолан таайыт барахсан киһилии харалынаа дии санаан астынныбыт. Бары даҕаны киһи хас биридибитигэр улахан көмөтүн истээтэ курдук санаан эбиһпит. Иэспитин төлөөтөхпүт. Таайыт барахсан, быдан дьылларга быраһаай! Аһыгытын тэнгэ үлэлэстэбит. Доом!

Кыһылтан, куораттан бары Эверстовтар

ИИРЭХ ТЫЛААР

Күндүтүк саныыр эдьийбитин, Саха республикатын үөрэҕиритин туйгунун **БУГАЕВА-СЫРОВАТСКАЯ АЙТАЛИНА ВАСИЛЬЕВНА** кэрэ-бэлиэ 55 сааскын томточчу туолар Айыыһытын айхаллыыр алгыстаах күнүгүнүн сүһүөхтэхэ бэйэбит сүгүрүйэн туран итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Биһиги туспутугар кыһамньыг, сылаас сыһыаныг, сүбэн-амаг, ахсаабат көмөн иһин бары махталбытын этэбит. Күндү киһибит, доруобай буол, этэнгэ сылдьан уһун үйэлэн!

Эдьийдэрин, биригэр төрөбүттэрин, кийиһтэрин, санаһыг, сиэн балтыларыг, бырааттарыг дьэ кэргэттэргэ

Күн күбэй ийэбитин, күндү эбээбитин, хос эбээбитин **ВАСИЛЬЕВА ВАСА ФЕДОРОВНА** 90 сааскын туолбут үөрүүлээх үбүлүйгүнүн ис сүрэхпиттэн эвэрдэлибит!

Олоххо дьулурууг, оҕолорго, сиэннэргэр амарах эйбэс сыһыаныг иһин махтанабыт. Баарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, оҕолорун, сиэннэриг тапталларынан угутанан уһун, дьоллоох олобу!

Оҕолорун, сиэннэриг, хос сиэннэриг

МДОУ ЧБД 2 N-дээх «Кустук» оҕо саадын иитээччитин **ДЫДАЕВА ЮЛИЯ СТЕПАНОВНА** кэлбит Учуутал сылынан уонна кэлэн иһэр аан дойдуга тапталларын күнүнүн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Эн иитээччи идэтин баһылаанньыг, төрөбүт нэһилиэтин саадыгар 36 сыл үлэлээн биһиги кырачаан оҕолорбутун сырдыкка сирдиитин, билии-көрүү биэрэбин. Туохтан да чаҕыйбакка мэлдьи оҕолорун туһугар сылайары билбэккэ сүүрэн-көтөн көмөлөһөрүг, истинг сүбэн иһин бары махталбытын тиэрдэбит. Оҕолорун сылаас тапталларыгар бигэтэн этэнгэ сырыт, доруобай буол, үлээгүрүрдүктэн үрдүк ситиһиилэри, тус бэйэбэр, чугас дьоннор бары үгүнү баарабыт.

Эвэрдэни кытта төрөспүттэргэ

Тубдиспансерга үлэли сылдьыбыт убаастабыллаах тыыл, үлэ ветераннарын **ПАДАЛКО ЕКАТЕРИНА ФЕДОРОВНА** 85 сааскын, **ВАСИЛЬЕВА ВАСА ФЕДОРОВНА** 90 сааскын туолбуккутуна истинник эвэрдэлибит!

Эһиги эдэр сааскыттан бэйэбитин харыстаммакка энгилэ суох араас салааларга үлэлээн кэлбикит. Сэллик курдук ыарахан ыарыттан элбэх дьон олохун быһыһырга үгүс сыраһытын, күүскүтүн биэрбикит, улуска сэллик ыары ачы-ырын туһугар кылааккытын киллэрсибикит, элбэх киһи махталын ылбыккыт. Ытыктыыр дьоммутугар сааһырыгыга бэриммэккэ чэгиэн-чэбдик сылдьаргытыгар, сырдык санаа аргыстанан оолоргут, сиэннэригит, хос сиэннэригит ортолоругар этэнгэ оолоргутугар баарабыт.

Махталы уонна эвэрдэни кытта З.И. Попова аатынан тубдиспансер коллектива

Күндүтүк саныыр, таптыыр аҕабытын, эһэбитин, кэргэммин **АРГУНОВ НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВИЧ** 60 сааскын туолбут олохун биригэр кэрэ-бэлиэ күнүнүн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Эйиэхэ, күндү киһибитигэр, баарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, санаабыт санаан саргыланньыг, толкуйдаабытыг туолан истин, үөрүү-көтүү үктэллээн уһун үйэлэн, өрүү дьоллоох-саргылаах үтүө эрэ тосхойдун! Биһиги туспутугар ахсаабат кыһамньыг, истинг сыһыаныг, тапталыг иһин махтанабыт. Эн дьонго-сэргэргэ истинг, эйбэс сыһыангынан, үтүө үлэһинэн холобурга сылдьаргыттан, ыллыктаах толкуйтуна сүбэ-ама буоларгыттан киэн туттабыт! Дом!!!

Эвэрдэни кытта кэргэниг, уолун, кыһыг, күтүөтүн, сиэннэриг Дайана, убайыг Леонгард

Күн тэнг күндү тапталлаах эдьийбитин **УЛЬЯНА НАЗАРОВНА ГАБЫШЕВНА** төрөбүт кэрэ-бэлиэ күнүгүнүн итиитик-истинник эвэрдэлээн туран, иһирэх тылбытын аныбыт!

Туохха да тэннэмэт күндү киһибит, уҕараабат уйаас сыһыангар, биһиги туспутугар барамат кыһамньыгар, ыллыктаах санаабынан өрүү сүбэ-ама, өйөөбүт-тирэх буоларгар истинник махтанабыт. Өссө да бу курдук олоххо тухох сага, сонун тахарын биригэр бастаһынан тутта хаан ылан туттар, туһанар уонна ону атыттарга тиэрдэр, көбүлүүр дьобурун сүппэтин. Биһиги туспутугар ууга-уокка да кириэргин кэрэйбэккэ, тугу да барытын быраһан, көмүскүү, хаххалы сүүрүгүн. Мэлдьи да бу курдук үтүө сүрэхтэх, кэрэ дууһалаах, талба талааннаах буол. Таптыыр улахан сүрүгүн сылааһа хаһан да сөбүрүйбэккэ мэлдьи бу курдук умайан күөдүпчүлэнэ туруохтун.

Бары үтүөнү, кэрэни, дьолу баара хааллыбыт биригэр төрөбүт балтыларыг, быраатыг уонна кинилэр оҕолоро

Хамафатта нэһилиэтин 1 N-дээх «Сарыал» детсадка кэнчээри ыччаттары иитиигэ-үөрэтиигэ сыраларын биэрбит кырдыаастарытыг, үлэ, тыыл ветераннарын, Герой-ийэ, сена ветерана **МЕСТНИКОВА АГРАФЕНА ГРИГОРЬЕВНА** 80 сааскын туолбуккуна, **ФЕОФАНОВА МАТРЕНА ИВАНОВНА**, нэһилиэк Ытык киһитин, 1969 сыллаахха тутуллубакка турбут детсады сүүрэн-көтөн, кэпсэтэн үлээ киллэрбит маннайгы сэбиэдиссэйбитин 75 сааскынан — өрөгөйдөөх үбүлүйгүтүнэн — ис сүрэхтэн үөрэн-көтөн эвэрдэлибит!

Ытыктыбыллаах ытык-мааны дьоммутугар үтүө доруобуйаны баарабыт. Эдэрдий эрчим эгэрдэстин, сайдам санаабыт сайынньыг, кэрэ санаа кэккэлэстин, үтүө санаа үөмэхтэстин. Санаабыт санаабыт, эһит этиитиг туола турдун, эвэрдэ эгэрдэстин! Балдыары, кырдыары билбэккэ, үөрүү-көтүү үктэллэнин, ыарыы ыалласпатын, дыан-дыаһах эйдин! Өссө да өр сылларга чэгиэн-чэбдик, сэргэх өйдөөх-санаалаах сылдьыг. Чугас дьоннуг, оолоргут убаастабылларынан уйдаран олоххо тардыһыгыт уҕараабатыг, уһун үйэлэниг!

Эвэрдэни кытта ол кэмгэ биригэр үлэлээбит эдэр кыргыттаргыт В.Р. ПОЛИЦИКОВА, С.С. НИКОЛАЕВА

Күндү үөлээннээхтэригитин **БЫКАНОВА АННА МИХАЙЛОВНА** 60, **ФЕОФАНОВА МАТРЕНА ИВАНОВНА** 75, **ВИНОКУРОВА ВЕРА НИКОЛАЕВНА** 80, Герой-ийэлэри **ВИНОКУРОВА ТАТЬЯНА ДАНИЛОВНА** уонна **МЕСТНИКОВА АГРАФЕНА ГРИГОРЬЕВНА** 80 сааскытын томточчу туолбуккутуна итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Үлэтигинэн-хамнаскытынан, үтүө майгыгытынан, ахсаабат кыһамньыгытынан кыһарваннаах кыһыны кыйдаан, сандал сааһы сандардааччыларга диригиник махтанан туран, эһиги дьэ кэргэннитигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, ил эйэни, үгүс үөрүүнү-көтүүнү баарабыт.

Оолоргутугар тулхадыйбат тулаһыг буолан, өссө да уһуннук, дьоллоохтук-соргулаахтык сүһүөххүт үрдүгэр сүүрэн-көтө, сүбэли-амалы сылдьаргытыгар, бастыг баарабыт барыта санаа хоту салаллан сатанан иһэригэр алыптаах алгысыгытын аныбыт. Дом ини Дом!

Ветеран сүбэтэ

Продаю в Якутске 1-комн. благоустроенную квартиру в блочном доме за 1,5 млн. руб. Возможен торг.

Тел. 89142914991

Всех жителей Намского улуса поздравляем с наступающими праздниками!

Оптовый магазин «Чолбон» приглашает сильную и прекрасную половину человечества, а также юбиляров, молодоженов и всех желающих приобрести виноводочные изделия по оптовым ценам ТД «Исток», ООО «Шанс-2», ТД «Ремикс», ООО «Алкомир-групп».

Администрация ООО «Гранд+»

07.02.10 г. ушел из дома и не вернулся **Собакин Афанасий Иванович**, 1927 г.р. Знающих о его местонахождении или какому-либо информации о нем, просим сообщить по тел. **89243669660, 89142356536**

Считать недействительным утерянное удостоверение «Ветеран труда» серии Ж N 291854, выданное 16 июня 1999 г. администрацией Намского улуса на имя Винокуровой Марты Николаевны

Судебнай пристав иһитиннэрэр
АЛИМЕНТАН
КУОТУНА ЧУУГААР

Федеральной судебнай приставтар сулууспарларын Саха республикатыгар управление тын Намнаабы отделин толорооччу-судебнай приставтара «Толорулар производство туһунан» 229 №-дээх федеральной сокуон б5 ыст. уонна 2007 с. балаҕан ыйын 21 к. тахсыбыт юстиция министрствотын 192 №-дээх бирикээһинэн бигэргэтиллибит административнай регламеныгар олоһуран ис дьыала Намнаабы отделин кытта биир хардарыта дайсыы бэрээдэгинэн иэстээх мълору, ону тэ э иэстээх тэрилтэлэри, кинилэр малларын-салларын көрдүүр-ирдиир үлэни ыыталлар.

биллэриллибитэ. Алимент төлөбүрүгэр иэстээх киһини ис дьыала отдела эмиэ көрдүүрүгэр сурудах ытыллар. 5 киһиттэн 1-рэ ис дьыала Намнаабы отделин участковой боломуочунайдарын көрдүүрүгэр ирдиир судебнай приставтар ирдиир үлэлэрин түмүгэр булулуунулар.

Алимент а иэстээхтэр эр дьон эрэ буолбатахтар. Бу ирдээһи э биллэриллибит 5 киһиттэн 2-тэ дьахтар. Манньк иэстээх дьон үксүгэр үлэтэ суох, арыгыны батыһар, ардыгар түптээн олорор сирдэрэ суох буолаллар. Ол иһин чуолкай ханна бааллара, сылдыраллар биллибэт, ы ырдыхха кэлбэт буоланнар ирдээһи э биллэриллилэлэр уонна алиме а иэһи улаха а уурбакка, төлүүр туһунан толкуйдаабакка сылдыраллар. РФ Холубунай кодексын 157 ыст. алимент төлүүртэн соруйан куотуна сылдыры иһин эһитинэс баара да кинилэри дьиксиннэрбэт.

В.Н. СИВЦЕВ, судебнай пристав

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Таптааһа кэргэни, аҕабыт Шестаков Роман Николаевич б.д. олунньу 26 күнүгэр орто туруу-бараан дойдуттан бука тынаахтык барыта биир сыйын тоула.

Бийиги дьэ кэргэни таптаһынан угуттаан, харыстаан, араҕаччылаан сылдырыбыт баар-суох тутаах киһибит — таптааһа кэргэни, ах тылбаанаах аҕабыт Васильи Николаевич Харитонов бийиги оргобуттун уһун ырыыттан суох буолбута олунньу 25 күнүгэр биир сыйын тоула.

Аҕабыт суох буолбут күнүттэн кинини ахтыбатах, санаабатах күммүт суоһун кэрэти. Кинитэ суох олорор хас биридикүммүт, улахан сүтүктэммиттигин туоһулаан курустук, санныардык ааһар...

бу түгэн элбэх киһини долгуптута саарбака суох. Аҕабыт баарыгар көмүскэтэрдэх, халыҥ дурда-хахакариэтэ эрбиликһилээх буоламьт, туохха да кыһаммат, мунунаарбэт этибит. Туохтандангэн-толгон турбата, барыһы бары сатырыа: аһы даастырыа, уһанара. Радио, телевидение, хаһыат сонуннарын иһтэ-билэ охсуьт буолара. Аҕабыт барахсан холку майгылааба, олусу наһаа таптырыа, күлэ-үөрэ сылдыра, хаһа да кинини бэһиэттигэр тардар кэлэспэнээ, барыбытыгар сүбэ-ама буолара.

Аҕабыт суох буолбут күнүттэн кинини ахтыбатах, санаабатах күммүт суоһун кэрэти. Кинитэ суох олорор хас биридикүммүт, улахан сүтүктэммиттигин туоһулаан курустук, санныардык ааһар...

Таптааһа кэргэни, аҕабыт, эһээм, бырааппыт, убаайыт, аймахпыт, Хамабатта нэһилиэтин олохтообо Атласов Николай Егорович б.д. кулун тутар 1 күнүгэр олохтон туораабыта биир сыйын тоулар.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Аҕабыт бийиги оргобутугар суох да буоллар, айбүтүгүр-санаабатыгар өрүү тыһынаах, аттыбытыгар ааньал буолан араҕаччылы сыдыар. Кинини санаабатах күммүт суох. Кини олорбут олоһун оболоро салгыы туруохтара.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Таптааһа кэргэни, аҕабыт, эһээм, бырааппыт, убаайыт, аймахпыт, Хамабатта нэһилиэтин олохтообо Атласов Николай Егорович б.д. кулун тутар 1 күнүгэр олохтон туораабыта биир сыйын тоулар.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Николай Егорович 1955 с. Атырдьах ыйын 26 күнүгэр Салбаан нэһилиэгэр күн сирин көрбүтэ. Аҕалара сэрмиттан бааһыран кэпэн эрдэ эбулута. Коля оҕо эрдэтигэр олус сэмэй майгылаах, туохха барытыгар дьобурдаах этэ: бултугура, уһанара, спортсмен. Коля оҕоһуланьы бүтэрэн Дьокуускайдаабы 14-с училищес а столер идэтигэр үөрэммитэ. 1979 с. Армияда барыта. Олоһун аргыһын Парасковьяны көрсөн ыал буолбуттара, 4 оҕоломмуттара. Уолаттарын кыра эрдэтигэр үлээ сыһыара, батыһыннара сыдыра. Олоһун устата Намнаабы «Жутмебель» сыахха, «Комсомольскай» совхозка, «Сайды» кооперативка с толардабыта. Тутуу аҕаастарын таһыҥчы баһылабыта. 1996-2003 сс. Намнаабы дыаһаптара вахтерэ уонна, Намнаабы комбиоркорунай собуоһука газоператорынан үлээбэтэ. Ханьк баҕарар үлээ кыһамнылаах, эппиэтнээх буолара, сэрэх, кэспитиньнг, эйээс буолан дьоннору кытта уопсай тылы түргэнник булара. Үгүс үтүө доьоттордоох этэ.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Дьылба хаан ыһааба тыйыс эбит. Баара-суоҕа 53 сааһыгар олохтон туоран, барыбытын хомотто, уыдаһат. Аймаһыбыт да, олох салһанар. Үтүө киһибит сырдьк мөссүөнэ айбүтүгэр-сүрэхпитигэр өрүү сырдьк миһээринэн сыдыһанан үтүө аата уммулуо суоҕа.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Таптааһа кэргэни, аҕабыт, эһээм, бырааппыт, убаайыт, аймахпыт, быдан дьылларга быраастык. Күндү киһибитин сүтэрбит күммүтүгэр күүс-көмө буолбут, аһыбытын тэҥнэ үлэспитибит, дууһаларынан чугас буолбут дьоммутугар, аймахтарбытыгар, табаарыстарыбыгар, үлээ эбит тэрлэтитин коллективыгар, «Байдам» ПО председателигэр Прокопьев Г.М., суоплар Ноговицын А.Г. дьиҥ махталбытын тирээбэт. Баҕарабыт олоххутугар ситиһини, дьолу.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Таптааһа кэргэни, аҕабыт, эһээм, бырааппыт, убаайыт, аймахпыт, быдан дьылларга быраастык. Күндү киһибитин сүтэрбит күммүтүгэр күүс-көмө буолбут, аһыбытын тэҥнэ үлэспитибит, дууһаларынан чугас буолбут дьоммутугар, аймахтарбытыгар, табаарыстарыбыгар, үлээ эбит тэрлэтитин коллективыгар, «Байдам» ПО председателигэр Прокопьев Г.М., суоплар Ноговицын А.Г. дьиҥ махталбытын тирээбэт. Баҕарабыт олоххутугар ситиһини, дьолу.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Таптааһа кэргэни, аҕабыт, эһээм, бырааппыт, убаайыт, аймахпыт, быдан дьылларга быраастык. Күндү киһибитин сүтэрбит күммүтүгэр күүс-көмө буолбут, аһыбытын тэҥнэ үлэспитибит, дууһаларынан чугас буолбут дьоммутугар, аймахтарбытыгар, табаарыстарыбыгар, үлээ эбит тэрлэтитин коллективыгар, «Байдам» ПО председателигэр Прокопьев Г.М., суоплар Ноговицын А.Г. дьиҥ махталбытын тирээбэт. Баҕарабыт олоххутугар ситиһини, дьолу.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Таптааһа кэргэни, аҕабыт, эһээм, бырааппыт, убаайыт, аймахпыт, быдан дьылларга быраастык. Күндү киһибитин сүтэрбит күммүтүгэр күүс-көмө буолбут, аһыбытын тэҥнэ үлэспитибит, дууһаларынан чугас буолбут дьоммутугар, аймахтарбытыгар, табаарыстарыбыгар, үлээ эбит тэрлэтитин коллективыгар, «Байдам» ПО председателигэр Прокопьев Г.М., суоплар Ноговицын А.Г. дьиҥ махталбытын тирээбэт. Баҕарабыт олоххутугар ситиһини, дьолу.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Таптааһа кэргэни, аҕабыт, эһээм, бырааппыт, убаайыт, аймахпыт, быдан дьылларга быраастык. Күндү киһибитин сүтэрбит күммүтүгэр күүс-көмө буолбут, аһыбытын тэҥнэ үлэспитибит, дууһаларынан чугас буолбут дьоммутугар, аймахтарбытыгар, табаарыстарыбыгар, үлээ эбит тэрлэтитин коллективыгар, «Байдам» ПО председателигэр Прокопьев Г.М., суоплар Ноговицын А.Г. дьиҥ махталбытын тирээбэт. Баҕарабыт олоххутугар ситиһини, дьолу.

Уолаттарыгар ураты сыйһаннаах кыһамнылаах аҕа этэ. Мөбө-этэ, такайа сылдырыбат, биир кытаанах көрүүтүнэн сөбүлээбэтэбин биллэрэр идэлээ. Оболорун сайын ааһыанан мин-ээн сөүлөттөн, сир астаган бириэмэтин бириэмэтигэр аҕаарара. Саҥа дьылларга маскардтарын онорон үөрдэрэ, хайҕаабытын биллэрэн төбөлөрүттэн имэрэйтэ, сыйлыы сыдыра.

Бүтэр уһуга кэлбитин сүрэхпин сэрэбит буолуотах, чугас дьонун харыстырыа бэрдиэтэн биир тыһынан эппэтэх, сэрэппэтэх эбит. Киһи быһытынан олус элэккэй, аһыныҕас сүрэхтээх, көнө-үтүө дууһалаах, сымнаҕас майгылаах этэ, элбэх саналаах-инг элээх, эйээс-сайаҕас буолан кинини тулапыр дьону мэлдьи үөрдэ, сэрэхситэ сыдыааччы. Олоххо актыбынай позициялааба, кини билимээ, саҕаны, бастыгы олус сэрһиэрэ, олкурдук биер саҕа сүүрээни сөбүлээн, олоххо киллэрэр сылтан биер бастаһынан бааһынай хаһаайыстыбаны бэйэтэ сүүрэн-көтөн тэринэн, хас да ыл үчүгэйдик үлэлээн иһэн кэлин, доруобуйата олус айгыраан эбит, ыһарга күһэллэбитэ. Ити кэмгэ наһаа туһугун дьаныардаахтык, бэйэтэ харьыстанмакка түннүрү-күнүстэри олус күүскэ хамсанан элбэх сыратын-сылбатын ууран улахан охсууну, доруобуйатыгар эм-сэһэлэниһиһилэбэ.

Айылбаттан уонна төрүттэрин да батан буолуо, дэҥгэ көстөр уһанар талааннааба, ол курдук, кини онорон таһаарыт мала-сапа, кыра олох мастан саҕалаан дьэ мьэбэллэргэр, ис-тас оҥоһуугугар тийэр олус туссаҕай, уурбут-түппүт курдук үйэлээх оҥоһуулааба. Олоһун тийэх сылларыгар хас биридик племянниктарыгар анаан мастан кыһан-чочуйан, кызгэртэн хаалларыт дэбибирдэрэ кини туһунан санаахтаа, кэриэс буолан кэспиттэрэ, кэрэспиттэрэ. Убайыт Бааска уһанар талаана бырааттарыгар холубур буолан бэйэлэрин кыахтарынан, сатабылларынан уһаналлар, ай-аппар, туталлар.

Биргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар олус истигник сыйһаннаһара, хаһан даһыны өтөрү-батыры санарбатаба, улаханник мөхлүтүн-эппитин даһыны өйдөөбөтүт, аһыах тыһынан сыйһаны-халтыны дьыра, сөптөөх сүбэни биэрэрэ, ыал буолан дьэ-уот тэрһинилэрэ убайыт сүбэтинэн бэйиччэ быһаарыллара. Кини эппитэ, үөрэппит мэлдьи олохтоох, ылыннарарылаах буолара, мөккүрүгэр турбата, күчүмэбэй күнүгэрэ күүс-көмө, дурда-хаха буолара, уустук болпуростарыт кини быһаарытынан түмүктэнэр эрэлээх киһибит күндү убайыт этэ.

Оболор аҕапарыт олорбохто олоһун, туорбатах баҕа санааларын сиртиэрэхтэрэ, толоухтара, ааһын ааттатыахтара дьан эрэнэбит. Күндү киһибит мөссүөнэ бийиги сүрэхпиттэн сүтүө суоҕа, мэлдьи тыһынаах буолуо.

Кэргэн, уолаттар, биргэ төрөөбүттэрэ

ПАМЯТИ ТУСАКОВОЙ ТАТЬЯНЫ НИКОЛАЕВНЫ

Т.Н. Тусакова (Тимофеева) родилась 9 июня 1953 г. в Воронежской области Анненского района в с. Бубашевке в многодетной семье. После окончания средней школы поступила учиться в профтехучилище в г. Воронеж и после окончания учебы работала на заводе ЖБИ-2.

В 1974 г. приехала в Якутию к своей тете Ивановой Антонине Ивановне. Вп. Поковск закончила курсы продавцов, после чего работала продавцом магазина с. Намцы. Затем переехала в пекарню центральной хлебопекарни с. Намцы.

В 1975 г. познакомилась с будущим мужем Тусаковым Владимиром Дмитриевичем. Володя в то время работал в ОВД Намского района. В 1976 г. 5 июня сыграли свадьбу. В этом же году Татьяна Николаевна перешла в Якутскую нефтебазу АЗС-5 с. Намцы. В 1978 г. ее перевели старшим оператором.

В 1977 г. появился сын Дмитрий, в 1980 г. родилась дочь Софья, в 1984 г. дочь младшая Оксана. В 1988 г. получила по линии своей работы 2-комнатную квартиру и переехала с семьей в Жатай. Татьяна Николаевна Тусакова в Якутской нефтебазе проработала 33 года, ветеран труда. Она была внимательной, заботливой и любящей матерью, бабушкой 3-х детей, 3-х внуков.

Татьяна Николаевна счастливая 34 года прожила дружно со своей первой любовью с мужем Владимиром Тусаковым. Родные дети и внуки, будучи продолжателем ее роду, исполняют несбывшиеся мечты.

17 января 2010 г. ее не стало с нами, уже сорок дней. Мы понесли невосполнимую утрату и боль. Светлая память Татьяне Николаевне навсегда останется в наших сердцах. Прощай, бабушка.

Родственники и близкие из Намцев Николай Иванович, из Якутска Лариса Николаевна Ивановна, племянница Марина, внучка, племянники Евгений, Андрей Новожиновы и их семья

Күндү аҕабыт, эһээбит, сахаттан сааһымакка бастагы спорт маастара АФАНАСЬЕВ Михаил Курьянович уһун, ыарахан ырыыттан б.д. олунньу 21 к. барытын чугас дьонугар, аймахтарыбыгар, боксоньчк билэр дьонугар диринник курутуян туран иһитиннэрбэт. Оболоро, сиэнэрэ

Күндү убаастыыр күтүөлүтү, СР спордун ветерана, Саха сириттэн СР СС сааһымакка маастар, Саха республикатын үтүөлээх тренера АФАНАСЬЕВ Михаил Курьянович уһун, ыарахан ырыыттан өлбүтүнэн кини оболоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар диринг күтүрбамытын тирээбэт. Уөдөйтэн, Намтан бары Эверстовтар, Сидоровтар

Истигиник саныыр дьүөгэбитигэр Аняҕа, аймахтарыгар таптыыр аҕалара, эһээлэрэ, Саха сирин СР СС сааһымакка бастагы маастара, республика үтүөлээх тренера АФАНАСЬЕВ Михаил Курьянович уһун, ыарахан ырыыттан олохтон барытыннан диринг күтүрбамытын тирээбэт. Сайаана, Сардаана, Айылла, Нада

Сахаттан сааһымакка бастагы маастар, 1981-90 сс. спортивной оқосулаға тренеринэн үлээбэти, республика үтүөлээх тренера, республика 7 тегүлээк чемпиона, үлэ, тыыл ветерана АФАНАСЬЕВ Михаил Курьянович б.д. олунньу 21 күнүгэр уһун, ыарахан ырыыттан олохтон барытынан оболоругар, бары аймахтарыгар диринг күтүрбамытын тирээбэт. Обо спортивной оқосулатын профкома

СР спордун ветерана, Саха сириттэн СР СС сааһымакка бастагы маастара АФАНАСЬЕВ Михаил Курьянович ыалдыан өлбүтүнэн дьыра, аймахтарыгар диринг күтүрбамытын тирээбэт. Нам уллуһун спордун отдела

Биргэ үлэтир коллегабытыгар, Нам оройуонун прокуратура специализиыгар А.М. Афанасьева таптааһа аҕата, Саха республикатын спордун ветерана, Саха сириттэн СР СС сааһымакка бастагы маастара АФАНАСЬЕВ Михаил Курьянович ыалдыан өлбүтүнэн диринг күтүрбамытын тирээбэт. Прокуратура коллектива, ветераннара

Вырахан глубокою собольезнование однокласснице Афанасьевой Анне, ее родным и близким в связи с кончиной отца АФАНАСЬЕВА Михаила Курьяновича. Одиноклассники 11 «а» кл. 1991 г.

Биргэ үлэтир коллегабытыгар Афанасьева Архип Михайлович таптааһа аҕата, сааһымакка Саха сириттэн бастагы маастар, улусу Ытык кийик АФАНАСЬЕВ Михаил Курьянович уһун, ыарахан ырыыттан күн сириттэн барытынан диринг күтүрбамытын тирээбэт. Хаһыт Арыс орто оқосулатын коллектива

«Хатырык нэһилиэгэ» МТ дыһалтата, нэһилиэк общественноһа М.К. Аммосов аатынан орто оқосула үтүөлээх педар, таптааһа кыһа, эбээ, кэргэн, ветеран спортсмен, нэһилиэк биер актыбынай общественнига, сомбулуллат тулыһа саһаааччыта ПУРИНА Наталья Николаевна ыарахан ырыыттан эдэр сааһыгар соһучу өлбүтүнэн кэргэнигэр Прокопьев Е.И., оболоругар Таняҕа, Маринаҕа, Воваҕа, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар диринг күтүрбамытын тирээбэт.

«Арыль» түмсүү актыбыһа, Прокопьев Егор Ильич таптыыр кэргэна, оболоругар сайаҕас ийэлэрэ, сиэннэригэр эйээс эбээлэрэ ПУРИНА Наталья Николаевна соһучу күн сириттэн суох буолбутунан диринг күтүрбамытын тирээбэт, аһыгытын үлээстэбит, кытаатыг, тулуйун. «Арыль» түмсүү

Хатырык нэһилиэгин олохтообо, М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оқосулатыгар тренериэн, кэһиники сылларга поварынан үлээбэти ПУРИНА Наталья Николаевна ыарахан ырыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Прокопьев Егор Ильичка, оболоругар Таняҕа, Маринаҕа, Воваҕа, сиэннэригэр уонна бары аймахтарыгар диринг күтүрбамытын тирээбэт. Оқосула коллектива

Биргэ үөрэнэр табаарыспытыгар Воваҕа, кини биргэ төрөөбүттэригэр ийэлэрэ, кэргэнигэр, оқосула остолобуойун минньиэс астаах повара ПУРИНА Наталья Николаевна соһучу күн сириттэн суох буолбутунан курутуян туран хоһолтоон үлээбэти. 11-с кыл, үөрэнээччилэрэ, төрөлүүттэрэ, кыл. саһаааччыта

Чугас доьотторбутугар Гошаҕа, оболорго, сиэннэригэр таптыыр ийэлэрэ, эбээлэрэ ПУРИНА Наталья Николаевна өлбүтүнэн диринг күтүрбамытын тирээбэт. Табаарыстара Оконешниковтар, Саввиновтар

Хатырыктаагы участковой балыһа үлэтиригэр Прокопьев Егор Ильичка, Буғаева Пелагея Васильевнаҕа, кинилэр дьэ кэргэнигэр, чугас аймахтарыгар таптааһа кэргэнигэр, ийэлэрэ, эбээлэрэ ПУРИНА Наталья Николаевна ыарахан ырыыттан соһучу өлбүтүгэр диринг күтүрбамытын тирээбэт. Биргэ үлэтир коллегалара

Биргэ үөрэммит табаарыспытыгар Пурина Тарасовна, кини оболоругар таптыыр ийэтэ, эбээлэрэ ПУРИНА Наталья Николаевна соһумардык күн сириттэн туораабытынан диринг күтүрбамытын тирээбэт. Биргэ үөрэммит доьотторун

Күндү кэргэнин, обобут, балтыбыт, Искра нэһилиэгин олохтообо ОШЕПКОВА Туйаара Ионовна б.д. олунньу 23 күнүгэр эдэр сааһыгар ыарахан ырыыттан күн сириттэн барытын чугас дьоммутугар, аймахтарыбыгар диринник курутуян туран иһитиннэрбэт. Кэргэна Толя, ийэтэ Надежда Романовна, аҕата Ион Ионович Ощепковтар, эдэһийгэр

Күндү балтыбыт, Искра нэһилиэгин олохтообо ОШЕПКОВА Туйаара Ионовна ыарахан ырыыттан күн сириттэн барытынан биргэ төрөөбүт балтыбытыгар, эдэһийгэбитигэр Надежда Романовнаҕа, күтүөлүгүгэр Ион Ионовичка, кэргэнигэр Голыба, кыраччаан уолугар, эдэһийгэр Валыҕа, чугас дьоммутугар, эбээтигэр Акулина Дмитриевнаҕа диринг күтүрбамытын тирээбэт. Биргэ төрөөбүттэрэ

Күндү таптааһа балтыбыт, Искра нэһилиэгин олохтообо ОШЕПКОВА Туйаара Ионовна ыарахан ырыыттан күн сириттэн барытын биргэ төрөөбүт балтыбытыгар, эдэһийгэбитигэр Надежда Романовнаҕа, күтүөлүгүгэр Ион Ионовичка, кэргэнигэр Валыҕа, кыраччаан уолугар, эдэһийгэр Валыҕа, чугас дьоммутугар, эбээтигэр Акулина Дмитриевнаҕа диринг күтүрбамытын тирээбэт. Биргэ төрөөбүттэрэ

Күндү таптааһа балтыбыт, Искра нэһилиэгин олохтообо ОШЕПКОВА Туйаара Ионовна ыарахан ырыыттан күн сириттэн барытын биргэ төрөөбүт балтыбытыгар, эдэһийгэбитигэр Надежда Романовнаҕа, күтүөлүгүгэр Ион Ионовичка, кэргэнигэр Валыҕа, кыраччаан уолугар, эдэһийгэр Валыҕа, чугас дьоммутугар, эбээтигэр Акулина Дмитриевнаҕа диринг күтүрбамытын тирээбэт. Биргэ төрөөбүттэрэ

Күндү таптааһа балтыбыт, Искра нэһилиэгин олохтообо ОШЕПКОВА Туйаара Ионовна ыарахан ырыыттан күн сириттэн барытын биргэ төрөөбүт балтыбытыгар, эдэһийгэбитигэр Надежда Романовнаҕа, күтүөлүгүгэр Ион Ионовичка, кэргэнигэр Валыҕа, кыраччаан уолугар, эдэһийгэр Валыҕа, чугас дьоммутугар, эбээтигэр Акулина Дмитриевнаҕа диринг күтүрбамытын тирээбэт. Биргэ төрөөбүттэрэ

Күндү таптааһа балтыбыт, Искра нэһилиэгин олохтообо ОШЕПКОВА Туйаара

PDF Compressor Free Version